

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות נחל נובע מקור חכמה

אבקשה

חסידים של מעלה

הגה"ח הרב ר' לייביש לנדסמן חוזר להנהגותיהם המופלאות של גדולי אנ"ש ומזכיר תיאורים אותנטיים ושיחות יקרות חדשות

'הספר שלי הוא אתחלתא דגאולה'

דרישת שלום מלבבת מהחבריא של אנ"ש בצפת של שנת תרנ"ט

רשימותיו של חסיד

נס ירידת הגשמים

הבצורת הקשה בארץ ישראל שנשברה לאחר ההקפות במערה // תיעודים נדירים וחשיפות היסטוריות על התרקמותו של הקשר העמוק בין ר' שמואל הורביץ לציון הרשב"י

החסיד ר' משה גולשביסקי ע"ה במסע מיוחד ומרגש לשורת ניסים ומופתים שאירעו בציון הקדוש // דפי הלב שרואים אור לראשונה

גליון חודש שבט
 הדפס יוצא לאור על ידי התורמים החשובים ידידי בית אבקשה עינינו נשואות למרום להשלמת הסכום החסר **קח לך את הזכות העצומה להשלמת הסכום החסר** בעידן שמחה או להבדיל לזכות נשמת יקירך ולהצלחה בכל העניינים

ב'נתיבות הנחל נובע // מדור נקודת המקום

התעוררות בחיפה האדומה סיפור ההתקרבות המפעים של ר' איתמר טפליצקי

התחדשות ועוד ועוד מאמר מיוחד לחמשה עשר בשבט // דיבור של הרבי

על תורה ב' תנינא

חיים טובים

לחיות חיים טובים באמת...

בין שולחי החידושים - **עמוד 1 ומעלה**
יוגרו זכיות שוות במיוחד!
 [כל עמוד מזכה בכרטיס הגרלה]

5 זכים	40 זכים
בפרס של	בפרס של
1000 ₪	200 ₪

מסלול א'

נותלי בית המדרש

דורשים אתה בתורתנו...

בין שולחי המאמרים - **3 עמודים ומעלה**
יוגרו פרסים יקרי ערך!
 [כל 3 עמודים מזכים בכרטיס הגרלה נוסף]
 <<<<<<< כולל כרטיסי הגרלה למסלול א'!

5 זכים	מאמרים מקיפים עם חידושים ומהלכים נ"פ 'קשרי התורה' בדרך 'מיניה וביה' (המאמרים יבדקו ע"י צוות בודקים)
בפרס של	
1000 \$	

מסלול ב'

בוטס! תמכי אורייתא'

להיות מהתעמכים!

בין השולחים מעל 3 עמודי חידושים או מאמרים
יוגרו תמיכות אדירות
 עבור ארגון תורני של חסידי ברסלב - עפ"י בחירת הזוכה (ישיבות, חבורות, מכוני הוצאה לאור, נסיעות להתבודדות בשדה, וכדו')
 • יש לרשום ע"ג המאמר את שם הארגון עבורו תתרמו את זכייכתם •

זוכה	5 זכים
בפרס ענק של	בפרס של
10,000 \$	500 \$

מיוחד!

לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות בליקושי מוהר"ן

"תכתב בכל יום, תשתדל להרגיל עצמך בכתב נאה ולשון צח, כי הפתב והמכתב הוא יסוד גדול לתורה ועבודה, ובפרט אתם וכל אנשי שלומנו צריכים להשתמש הרבה בכתובה, לזכות את הרבים בכמה ענינים, כידוע לכם..." (עלים לתרופה ב')

כללי הכתיבה והשליחה למערכת:

1. מילוי 'טופס הרשמה' במערכת 'לטייל בתורתו' [חלק מהזכויות יטענו בכרטיסי ה'אידיש כארד'] - ניתן להירשם למערכת במכשירי ה'נדרים פלוס' ובקו 'טעמו וראו' 063-3362-077 בשלוחה 2.
2. בכל תחילת עמוד יש לרשום שם מלא, ומספר זהות.
3. בנוסף, לנכנסים להגלת 'תמכי אורייתא' יש לכתוב את שם הארגון עבורו תרצו לתרום את הזכייה.
3. דף חידושים או מאמרים הינו עמוד דפדפת כתוב בגודל סביר [בכתב גדול, ייחשבו שני עמודים כעמוד אחד] - יתקבלו אך ורק חידושים שנכתבו בכתב ברור וקריא.
4. עמוד מוקלד בוורד, נחשב כשני עמודי דפדפת, אין הגבלה על כמות המאמרים, וכן כל מאמר יכול להשתתף בכל המסלולים.
5. נשקלת אפשרות להוציא לאור בעז"ה "ספר חידושי תורה" מבית 'לטייל בתורתו', לפיכך יש לציין בעת שליחת המאמר האם ניתנת הסכמה לפרסם את החידוש בשם הכותב.
6. שליחת החידושים למערכת 'לטייל בתורתו' - עד לתאריך ל' שבט תשפ"ה.
7. שליחת המאמרים למערכת אפשרית באחת מהדרכים דלהלן:
אימייל: LB0774448521@gmail.com | פקס: 077-444-8521 | נציגי 'לטייל בתורתו':

צפת	ביתר עילית	אלעד	בית שמש	ירושלים	בני ברק
הר"ר אליהו ועקנין 053-410-5609	הר"ר אלנתן ויסטריין 054-847-1849	הר"ר יעקב ישראל 053-3111-169	הר"ר בנימין ברלב 053-314-5941	חנות ספרי ברסלב רחוב מאה שערים 10 02-6286823	ספריית 'לב הנחל' רחוב ר"ע 40 052-765-3662

פרטי התכנית המלאים גם בקו 'לטייל בתורתו': 04-6277-313

קדיש תמונה נגז ברסלב

י"ל ע"י

מערכת אבקשה
טל': 02-539-6363
פקס: 077-318-0237

כל הזכויות שמורות.
העגתקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקת
דפוס - כל סוגי ההדפסות
במחירים זולים
לקבלת הצעת מחיר משתלמת
במיוחד פנו לטלפון
052-7631367

20

המערכה בעד טעבליק

סקירה מרתקת במדור 'בית
הגנים'

36

מנהגים של חסידים

הנה'ח ר' לייביש לנדסמן
מארצות הברית בראיון
מיוחד על ההנהגות ששמע
וקיבל מאנשי שלומנו

26

הרשימות של ר' משה

פרק מיוחד מותך הספר
שכתב סופר אבקשה
הבלתי נשכח ר' משה
גולשביסקי על המופתים
בציון הקדוש

11

בהיכל הרשב"י

על הקשר הטמיר
שהיה לר' שמואל
הורביץ עם ציוני של
הרשב"י ועל הנשמים
שירדו בנס

הכי מעניין. הכי מעודכן. אחי חזקה
• קו מוקד ברסלב •
02.999.3.148
שיעורים | עדכונים | ראינות | תוכניות
077.22.787.12
151.8988.1307
4433.0613.0475

הקו של בני הישיבות
03.50.111.06
קו נבספה
תורה
הפלה
שייטל
יראת שמים
נבספה

הקו של בני הישיבות
02.560.7387
מקומו של אביר בנס ועמו
הקו של בני הישיבות
אד סגב אוסריל היילנד והסגן אור מציפן. אנצט לנסתוח
הקו של בני הישיבות... האם אף יד פתוחה פתח חסד?

ילדים יקרים!!
חמשה מדורי ילדים עם
קומיקס חדש
ועוד דברים מעניינים במיוחד
מחפים לכם ב'אבקשה לפית'
בהצלחה!

מדורים מלאי דעת מאידה:

- 6 זהו הדגע! מאמר להמשה עשר בשבט
- 46 להשקות אילנות ההפצה בקרית שמואל
- 23 נקודת המקום אנשי שלומינו בנתיבות
- 23 התעודות בחיפה האדומה סיפור ההתקרבות המפעים של ר' איתמר טפליצקי

**לתרומות
ישותפות
בבית אבקשה
פנו עוד היום:**
בארץ ישראל
02-6237686
בארצות הברית
845-650-9368

אם אתם שותפים ומכל סיבה
שהיא לא קבלתם את הגליון לביתכם
נא השאירו הודעה
במספר 026237686 שלוחה 3

שירה העשבים

ש. ברסלב

כל זה אמור במיוחד על עולם הצומח, שנועד להיות מזון לאדם ולבהמה, ככתוב: "ויאמר אלקים הנה נתתי לכם את כל... עשב לאכלה" (בראשית א, כט). כי שירת הצומח היא גם שירת המזון שמתחלק לכל נברא לפי צרכיו; זוהי שירת הציפייה של עיני כול והעוצמה של נתינת אוכלם בעתו, כפי שפירשו חז"ל, שכל אחד מקבל לפי צרכיו המיוחדים לו: "בעתם לא נאמר, אלא בעתו" (כתובות סז ע"ב).

הצמחים מספקים אפוא לא רק חיים חומריים, אלא גם חיים רוחניים; הם מעניקים לנו קשר בלתי פוסק עם ההשגחה האלוקית שמצמיחה באורח מופלא ומתמיד מְחִיָּה לכל חי.

זאת ועוד, תפקידו של האדם, של הרועה, אינו רק לשמוע את שירת העשבים וללמוד ממנה את גדולת ה'; הזמר של הרועה נותן כוח בעשבים שיוסיפו ויצמחו ביתר-שאת, זה האדם שעם כל אפסיותו מול המערכת הנפלאה הזו, שדרכה נשפע חיים ומזון לכל חי - ורק הוא יכול לחזק אותה או להיפך, כפי שכתוב בספרים שהאדם בפעולותיו מעורר את כל העולמות לטוב או להיפך.

כעת אנחנו כבר מבינים את סגולתה של אמירת פרק שירה, שכאשר האדם מתבונן בשירת הבריאה ומצטרף אליה, אזי הוא מיטיב ומחזק את הקשר שלה עם הבורא שמשפיע בה ביתר-שאת, כך שמתמלאות כל בקשותיו בבני, חיי ומזוני וכל טוב.

בעצם, כל ברכה היא 'פרק שירה' שבה אנו משבחים את מי שהוציא לחם מן הארץ, שבורא פרי העץ וכו'. בכך אנו מגבירים את ירידת השפע לעולם, כמבואר בגמרא (ברכות לה ע"ב רש"י ד"ה כנסת ישראל).

מכאן מעלתו של ט"ו בשבט, כאשר ההתחדשות בצמיחת האילנות היא התחדשות בניגון שלהם, שעליו מנצח הרועה - האדם שמאזין לניגון הבריאה ואף משמיע את 'זמר הרועה' שלו באוזני הבריאה כולה.

תפקידו של האדם, של הרועה, אינו רק לשמוע את שירת העשבים וללמוד ממנה את גדולת ה'; הזמר של הרועה נותן כוח בעשבים שיוסיפו ויצמחו ביתר-שאת, זה האדם שעם כל אפסיותו מול המערכת הנפלאה הזו, שדרכה נשפע חיים ומזון לכל חי - ורק הוא יכול לחזק אותה או להיפך (ט"ו בשבט)

"כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת 'פרק שירה'. ומשירת העשבים נעשה ניגון של הרועה... ועל ידי שהרועה יודע הניגון - על ידי זה הוא נותן כוח בעשבים... וזה בחינת 'הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע' - היינו שהניצנים גדלים בארץ על ידי הזמר והניגון השייך להם".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב סג)

ט"ו בשבט מפגיש אותנו אחת לשנה עם אחד הנושאים העמומים בתודעה שלנו: עולם הצומח.

בפוסקים מוזכר שאין אומרים בו תחנון, מאחר שהוא ראש השנה לאילן "ולא מצאנו ראש השנה שיאמרו בו תחנון". בספרי חסידות נמצאים גילויים נוספים על מהותו של היום. אבל עדיין לא ברור כל כך איך קשורה התחדשות העצים לאדם הפרטי.

גם פרק השירה שאומרים אותו רבים, כסגולה ישועה על כל צרה שלא תבוא, מפגיש אותנו עם עולם הצומח. "כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת 'פרק שירה'. ומשירת העשבים נעשה ניגון" - ניגון משמעותו חיבור, כפי שלמדנו ב'ליקוטי מוהר"ן' (ח"א רלז). הניגון מבטא את עומק רחשי הלב ומגשר על הפער שבין הפנים והחוץ, בין הלב לפה.

אך ברובד העמוק יותר, כל הבריאה כולה מנגנת ניגון - ביטוי לפנימיות עמוקה של חסד ה' והשגחתו שמסתתרת בכל פרט ופרט שבה. לכל עשב ועשב יש מלאך שאומר לו 'גדל' - שפע אלוקי שמתגלה בו ומחיה אותו.

מי שאוזן קשובה לו, יכול 'לשמוע' את הניגון הנפלא הזה ויכול להבין כיצד מכל הבריאה פורצת הקריאה: "לך ה' הגדולה והגבורה... ואתה מושל בכל... אתה עשית את השמים... ואת הארץ ואת כל אשר עליה ואתה מחיה את כולם".

הזמר של הרועה
נותן כוח בעשבים
שיוסיפו ויצמחו
ביתר-שאת, זה
האדם שעם כל
אפסיותו מול
המערכת הנפלאה
הזו, שדרכה
נשפע חיים ומזון
לכל חי - ורק
הוא יכול לחזק
אותה או להיפך

חסיד יקר!

הוצאת ספר חדש ואתה מחפש פרסום עוצמתי?

מעוניין שהוא יתפרסם אצל אלפי
משפחות חסידי ברסלב?

כל כך הרבה זמן, כסף, יגיעות, וטרחות, השקעת כדי
שהספר יצא לאור. הגיע הזמן שאנשים ידעו עליו!

בפרסום ממוקד על גבי במת 'אבקשה' תוכל להגיע בצורה המכובדת ביותר לכלל חסידי ברסלב בארץ ישראל ובתפוצות
בנוסף לחשיפה הבלעדית תזכה להיות שותף בהפצת אורו של הרבי בהחזקת הגיליון

ניתן לפרסם ספרי קודש או כל דבר מצווה, הפצה וכן כל שירות הקשור בנסיעות לקברי הצדיקים (טיסות, שיחות, ביטוחים וכדו')

פנה עוד היום: בטלפון 0534-164-973

הכנסת פרסומת מותנית באישור הוועדה הרוחנית

ישערי ציון אשר אהבתי

חוויה עם נשמה באומן

במחיר שאסור לפספס!!!

חבילת סופ"ש

החל
מ: **689**

במקום \$725

חבילת אמצ"ש

החל
מ: **629**

במקום \$670

הכל כלול: טיסות, טרולי, נסיעות פנים אש"ל במלון 'חושן' אמצ"ש: לינה וארוחות בוקר | סופ"ש: לינה ואירוח

<p>חזרה: חמישי 20:00 ו' אדר - 06.03 קיישיב, ת"א</p>	<p>יציאה: ראשון 23:30 ב' אדר - 02.03 ת"א, קיישיב</p>	<p>חזרה: חמישי 20:00 כ"ט שבט - 27.02 קיישיב, ת"א</p>	<p>יציאה: ראשון 23:30 כ"ה שבט - 23.02 ת"א, קיישיב</p>	<p>חזרה: ראשון 20:00 כ"ה שבט - 23.02 קיישיב, ת"א</p>	<p>יציאה: חמישי 23:30 כ"ב שבט - 20.02 ת"א, קיישיב</p>	<p>חזרה: חמישי 20:00 כ"ב שבט - 20.02 קיישיב, ת"א</p>	<p>יציאה: ראשון 23:30 י"ח שבט - 16.02 ת"א, קיישיב</p>
--	---	---	--	---	--	---	--

מבצע! \$50 הנחה לנרשמים ראשונים בכל נסיעה

02-54-10-100

או בכתובת מייל: fax@dzt.co.il

- שירותי קרקע ופנים
- השכרת רכב
- קבוצות חוויה עם נשמה
- טיסות לכל העולם
- קברי צדיקים באירופה

ירושלים: ארזי הבריה 49 | בני ברק: רבי עקיבא 62 | בית שמש: יחזקאל הנביא 63

טל"ח

הרגע הזה, שלא יחזור לעולם!

רבינו לא ביקש מאיתנו להיות צעירים, זה לא בידינו. 'התחדשות' לא קשורה לכל המערכת הזו, זקנה במובן השלילי היא 'התיישנות'. המילה 'אלט' בשפת האידיש פירושה גם התיישנות וגם זקנה, ו'אסור להיות זקן' הכוונה להתיישן, 'התיישנות' פירושה כי פעם פעם הייתה התחלה ופספסנו אותה, ומאז אנחנו סוחבים עמנו לכל מקום את החבילות שלנו, את החולשות שלנו...

האדם מטבעו

חיוך ורוגע ולהתמקד ברגע העכשווי ולמלא אותו בעוד תפילה, משנה והלכה. לא לדאוג לשלומם של הדאגות, יש מי שדואג עבורך. השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך.

האדם מטבעו מכלה הרבה מזמנו במחשבות אודות העבר והעתיד. הוא כמעט ולא מתעסק בשאלת ההווה, כי ההווה הזמין והמידי לא מצריך חשיבה, הוא דורש מעשים. על הרגע הנתון אין מה לחשוב, הוא כאן ועכשיו, אין לגביו ספיקות והרהורים אין היה או מה יהיה... והוא מוחמץ לעיתים, נוזל מבין האצבעות והולך לאיבוד. ידוע מאמר החכם: 'העבר אין והעתיד עדיין וההווה כהרף עין דאגה מנין' כלומר על ההווה אין מה לדאוג או לחשוב, צריך רק לנצל אותו, כי הלא רגעי ההווה הם החיים בעצמם. לרגעים תבחנו.

זהו סוד ההתחדשות, שהופך את המקשיב לעצות של רבינו ז"ל למאושר וחי. האדם וחייו הם אסופה של רגעים שמצטברים לדקות, שעות, ימים, שבועות, חודשים ושנים. כשישכיל האדם להחשיב את מקור נביעת החיים, רגעי ההווה, יהיו חייו חיים טובים. 'היום אם בקולו תשמעו' אין לך אלא את העת הזו ואת היום הזה. כמה הפרעות ובלבולים זזים הצידה כשמתהלכים בתמימות עם הוראות מצילות חיים אלו.

חינו יכולים ברגע אחד להפוך לגן עדן, לו רק נסכים להיפרד ממשא הדאגות שאנו סוחבים על כתפינו היגעים, משא של דאגות עתיד יחד עם שברון ואכזבות העבר, בעוד שאין לנו ברגע נתון זה דבר מה לעשות עם כל המשא הזה.

שני עניינים הנראים כסותרים

עצת ההתחדשות נושאת בחובה שני עניינים הנראים כסותרים זה את זה, והדברים טעונים ביאור. מצד אחד רבינו הפליג במעלת הזכרון דקדושה, זכרון הוא חיים הוא אור הוא דעת (תורה לו), ויש לשמור את הזכרון דקדושה (תורה נד). ואילו בשיחות הר"ן (אות כו) משבח רבינו את השכחה 'האצל גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה, כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת ה' אם היה זוכר כל מה שעבר לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן'

בכדי שנוכל לנצל את הרגע העכשווי ולא לשאת על עצמנו את כל מה שהיה ואת כל ההבלים עבורם בזבזנו חלקים מחיינו ואת

רבינו הדריכנו בעניין הזה של סילוק טרדות החיים מעל מסילת הרגע העכשווי, והורה כי על האדם לצייר לעצמו כאילו אין לו בעולמו רק את הרגע הזה והיום הזה, ולקיים מה שנדרש ממנו לעובדא ולמעשה עכשיו.

עם עצה תמימה ועמוקה זו יכול האדם לחיות כאן בעולם הזה חיים טובים, חיים מלאים. חיים שיש בהם.

כמה טוב לסמוך על הצדיקים ולהשיל מעל הכתפיים את המטען הכבד העושים את שמחת החיים. ליישר את קמטי הדאגות ולהסירם מהמצח. לעטות

רבינו זעק "אלט טאר מען ניט זיין" — "אסור להיות זקן". וכי מיישנה יכול להחליט שהוא לא זקן, כשהוא הולך ומזדקן מידי יום שעה ורגע?! איך לא מזדקנים?

החיים השופעים עלינו מלמעלה הינם חדשים ומצוחצחים לגמרי ואסור לנו לחוש זקנים, במובן הזה שימינו ורגעינו מהיישנים ככל שהזמן חולף

שנובע בכל רגע? האם זהו בסך הכל 'עוד רגע' שנערם על רגבי והררי העבר הכבד, או שהוא משהו חדש, מבריק וחי, כמוהו לא היה ולא יהיה. כל רגע נולד בשיא עלומי ההתהוות כמו תינוק שנולד. וזה תלוי רק בבחירת האדם איך לקבל את חייו עצמם. אם להזדקן אם לחיות חיים חדשים.

רבינו לא ביקש מאיתנו להיות צעירים, זה לא בידינו. 'התחדשות' לא קשורה לכל המערכת הזו, זקנה במובן השלילי היא 'התיישנות'. המילה 'אלט' בשפת האידיש פירושה גם התיישנות וגם זקנה, ו'אסור להיות זקן' הכוונה להתיישן, 'התיישנות' פירושה כי פעם פעם היתה התחלה ופספסנו אותה ומאז אנחנו סוחבים עמנו לכל מקום את החבילות שלנו, את החולשות שלנו, את המעידות שלנו, את כל היגון ואנחה שלנו, ומתיישישים, כי באמת גם קשה לסחוב וגם קשה לצאת מהמבוך כשאתה כולך מוקף חבילין דמעיין וכל מיני חבושין.

העבר לא נוגע להגע העכשווי

רבינו בא לעורר בנו את האמת התמימה והנעימה, כי החיים הם חדשים בכל רגע. 'התחדשות' פירושה כי העבר לא נוגע לרגע העכשווי ליום החדש שהוא באמת חדש לגמרי, צריך רק להפנים ולהכיר בכך ובאמת להתחדש עם החיים החדשים מבלי להעמיס עליהם כלום.

רבינו חי חיים חדשים לגמרי, כפי רום השגותיו הגבוהות, גם בעת שגופו הגשמי היה במצב של חולי חמור ומסוכן, ללמדך שלא על זקנה הקשורה למצב הגופני דיבר רבינו.

החיים השופעים עלינו מלמעלה הינם חדשים ומצוחצחים לגמרי ואסור לנו לחוש זקנים, במובן הזה שימינו ורגעינו מתיישנים ככל שהזמן חולף.

בט"ו בשבט בעיצומם של ימי החורף האפורים, כשהאילן בשיא עליבותו מעורטל מכל עלה ירוק ופרי נחמד, מכווץ ועצור, אין רמז לחיים. והנה דווקא אז נובעים שורשי סם חיים, שרף האילן, והוא מתחדש כנשר, מצמיח עלים ונמניט פרחים וחונט פירות, עד למצב שכולו חיים מלבלבים. חדשים לגמרי.

ביום הזה נולד מוהרנ"ת המסמל יותר מכל את העובדה שלא יכבה נרו לעולם ועד, את השרף העולה ומצמיח חיים חדשים, את מבשר בשורתו של החי חיים חדשים בכל עת ורגע הזועק בקול: אין יאוש בעולם כלל. הוא זה שהעניק לנו את כל סמי הרפואה ברוחב לב, התקרבות לרבינו, התחדשות, התחזקות, התבודדות ותקווה. למען נעמוד איתנים מול כל נפתולי ופיתולי החיים, להפוך כל הסתרה לגילוי כבוד ה' וכל מניעה לנעימה, כל רגע שעה ויום לנכס וקניין נצחי. להיות אנשים חיים, לחיות ולא להפך, מלאי תקווה ולא יאוש, חדשים ולא זקנים.

אשרינו! אכן אשרינו! מי שטעם מפירות האילן הזה מבין... מי שלגם מהיין ההונגרי מבין ומבין היטב. היה בברסלב יהודי שכונה 'פייול אשרינו' לעוצם הרגשתו בנקודת אושרו בהתקרבות לרבינו עד שהיה פיו מלא הודיית אשרינו. מי יתן וכולנו נהיה ונרגיש פייול אשרינו!

כל העתיד הלוט בערפל, עלינו לשכוח הכל הרגע, אולם בד בבד אסור לנו לשכוח ולו לרגע אחד את התכלית, את עלמא דאתי אשר את הזכרון הזה אותו אסור לאבד לרגע. כי כשאנו מכוונים לתכלית לאן כל החיים זורמים ומהי התכלית מכל העולם הזה יש ביכולתנו לסלק כל מכשול ולשכוח כל שלילי ולהתחבר לחי החיים מחדש, בהיותו משפיע עלינו כל שניה ורגע חיים חדשים, למען נעבוד אותו באלו הרגעים המתהווים ובאים. זהו זכרון המסמל חיים, כי החיים הם אך ורק רגעי הווה.

וכפי שראבר"נ מפליג בגדולת מעלת מוהרנ"ת בעניין הזה של הזכרון בעלמא דאתי המביא לשמירת הזמן: 'גם אחז תמיד את המורה שעות [השעון] לגד עינו, והיה שומר את כל שעותיו ורגעיו בכל מיני שמירה. כי גם בעת נסיעתו וישיבתו על העגלה הרבה ללמוד ולהתפלל ולצעוק להשם יתברך בכלות הנפש ממש, ושום דבר בעולם לא בלבל את דעתו לבטלו מעבודתו אפילו כרגע. ולהרבות בשבחיו יקצרו המון יריעות, וכאשר היה נודע לכל יודעיו ומכיריו אשר הכירוהו מעודו עד יום הסתלקותו, שמיים התקרבותו לאדמו"ר זצ"ל נבער לבבו בתבערת עצום ומופלג אשר אין לשער, וזכרון יום המות לא נפסק ממחשבתו אפילו כשעה קלה.'

'וכפי עמקות רעיוניו אשר העמיק במהירות פריחת הזמן של חי האדם בזה העולם, שכאין יחשבו נגד חיי העולם הנצחי, וגם הלא במהירות פריחת הזמן הזה מסוכן האדם בכל רגע ורגע, היה נחשב בעיניו כל העוסקים בהבלי העולם כמשוגע ממש, ואת כל העושר והכבוד שנתגדל בזה מנעוריו, מאס וגעל ושקץ, וקבל על עצמו כל מיני בזיונות ורדיפות אשר רדפוהו אביו ואשתו וכל משפחתו. והרבה לצעוק ולבקש מהשם יתברך שיזכה להיות כרצונו בכל תעלומות לבבו עד הנקודה הפנימית שבלב, עד אשר זכה גם הוא למעלה מופלגת ועצומה עד מאד, והאש הקדושה של רוממות אדמו"ר ז"ל ודבריו הנוראים בערה בלבבו כלבת אש ממש. ולא לחנם הרעיש עליו השטן ארץ ומלוואה, כי גם הוא היה משיב כל ישראל בתשובה אם לא היו נתרחקים מאיתו ומדיבוריו הנוראים.'

ככל שזיכרון התכלית נחקק בעצמות האדם, כך מצליח הוא להגביר את השכחה והפניית העורף לכל שאר ההבלים וההפרעות, כי גם עברו וגם עתידו אינם נוגעים לשאלת החיים הבערת, זו של הרגע הזה והעת הזו, לחטוף טוב, תורה, תפילה, התבודדות.

וכי מישהו יכול להחליט?

רבינו זעק "אלט טאר מען ניט זיין" - "אסור להיות זקן". וכי מישהו יכול להחליט שהוא לא זקן, כשהוא הולך ומזדקן מידי יום שעה ורגע?! איך לא מזדקנים?

רוב האנושות חיים את חייהם בתחושה כי הם התחילו אותם בנקודת זמן כלשהי, ומאז הם רק 'ממשיכים לחיות' וככל שהם מתרחקים מנקודת ההתחלה הם הולכים ומזקינים, דועכים ומשלימים עם כשלי העבר, הייאוש המתבקש ודאגות העתיד, עד לגוועת האמונה והתקווה כי 'מישהו טוב יכול לצמוח ממני' וכי 'עדיין הכל לפני'.

כנגד זה צעק רבינו 'אלט טאר מען ניט זיין' - 'אסור להיות זקן' כשהכוונה היא לשאול את האדם: איך אתה חי את הרגע החדש

**ואתנה
מטר
על פני
הארמה**

אברהם שנייד

ההתנגדות העיקשת של חסידי ברסלב ונראשם החסיד הנלהב רבי שמואל הורוויץ לפריצת הפתח ליד ציון התנא האלוקי רשב"י זיע"א במירון, הפשרה שהושגה לבסוף והביאה לפתרון בעיית התערובות באתרא קדישא הדין // הבצורת בשנת תשכ"א ונס ירדת הגשמים במוצאי שבת חנוכה // פרק מתור הספר על תולדות רבי שמואל הורוויץ זצ"ל הנמצא בשלבי עריכה

דוד דגן

מ

אז שובו מהשבי הירדני, שם שהה יחד עם שאר שבויי העיר העתיקה מאז חודש אייר תש"ח ועד שבט תש"ט, הרגיש החסיד רבי שמואל הורוויץ כמין חלל ריק בקרבו בשל הריחוק מאותם המקומות הקדושים אשר בהם הורגל בימים כתיקונם לשפוך נפשו לפני ה' והיו עבורו מקור חיות ודביקות. הכותל המערבי, קבר שמעון הצדיק, קבר רחל אמנו בבית לחם וקברי האבות שבחברון, היו עתה בחזקת הישמעאלים ויהודים לא יכלו לגשת אליהם.

אמנם בהר ציון היתה לו פליטה, הוא קבר דוד המלך, אך גם לשם לא היה קל לבוא ולהתפלל. עוד לפני מלחמת תש"ח הצרו הערבים בעלי החזקה על המקום, את צעדי היהודים (וכל מי שאינם מוסלמים) שביקשו להתפלל בו. הם נהגו להטעותם כאילו הציון נמצא בכלל בקומה העליונה ששם מקום תיפלתם של הנוצרים, ולא פעם גערו ביהודים שפתחו ספר ונעמדו להתפלל ליד הקבר. עתה, עם סיום המלחמה, נוסף לכך קושי ההגעה מקטמון הרחוקה, בה התגורר יחד עם שאר פדויי השבי, ונפשו של רבי שמואל יוקדת בקרבו מכיסופים אל המקומות הקדושים, בצילם ביקש להסתופף. כיסופיו לכותל המערבי לא ידעו מנוח. מרוב ערגה לקדושת המקדש, היה עולה מדי פעם על אוטובוס העובר בסמיכות לעיר העתיקה, על מנת לזכות ולהימצא ולו רגעים אחדים בקרבת הכותל.

בשלהי אותה שנה הגיעה לאוזניו הידיעה כי על חורבות הכפר מירון אשר בגליל העליון, שננטש על ידי תושביו הערבים במלחמה, מוקם והולך ישוב יהודי במטרה לחדש את ההתיישבות היהודית הקדומה במקום. הידיעה הציתה מיד בלבו כיסופים עצומים לקבוע מושבו בהאי אתרא קדישא אשר אליו נשא את לבו ונפשו מיום עמדו על דעתו.

באותה תקופה עדיין היו קיימים בתי הערבים שבקרבת בית הכנסת העתיק של רשב"י וציון רבי יוחנן הסנדלר, והם אוכלסו על ידי המתישבים הצעירים. בעיני רוחו ראה עצמו מתגורר עם בני ביתו סמוך ונראה למקום גניזת העיר וקדיש', ולבו המה עליו מרוב כיסופים.

בתי הכפר הערבי מירון

ציון רשב"י, מירון שנת תשי"ז

מירון, שנת תשי"ח (צילום ר' איציק רוזנפלד)

מרוזב ערָגה
לקרוּשת המקדש,
היה עזלה מדי פעם
על אוֹטוֹנוֹם העוֹבֵר
בסמיכות לעיר
העתיקה, על מנת
לזכות ולהימצא
ולו רגעים אחרים
בקרבת הכותל

שרידי בית הכנסת העתיק במירון

שני שולחנות

רבי שמואל, שסבל באותה תקופה מדוחק הפרנסה, שש כמוצא שלל רב על ההצעה של שני שולחנות, מירון וגם מעמד פרנסה, תורה וגדולה במקום אחד, מה שלא היה מצוי אצלו גם בזמנים הטובים בירושלים. וממחשבה למעשה: באמצע שנת תשי"א עבר עם משפחתו לגור במירון.

רעייתו של רבי שמואל מילאה את משרת הטבחית בישיבה. ר' נחמן תפילינסקי מספר כי צדקת זו שהרבחה באמירת תהילים, ניצלה את הזמן שבין העמדת הסירים במטבח הישיבה, לאמירת תהילים. "בבית

מחמת הרוחות העזות נעקרו ועפו ברוח... לא היה חשמל, ולא מים. מפעם לפעם היתה מגיעה משאית של הצבא ומחלקת מים. אחר כך התקינו משאבת מים. ועדיין התנאים היו רחוקים מלהיות כבימינו".

במשך הזמן, עם בואם של עולים חדשים מהונגריה ורומניה, החלו להיבנות דירות חדשות למרגלות ההר, כשהתושבים הוותיקים עוברים אליהן. גם משפחת תפילינסקי היתה ביניהם.

תוך כדי שיחתם, שומע רבי שמואל מפי ידו ר' נתנאל כי דירתו הישנה עומדת ריקה. מיד התמלא כיסופים טמירים. המחשבה על מגורים בסמיכות לציון התנא האלוקי רשב"י הציתה בו התלהבות קודש. ר' נתנאל הציע לו לקנות ממנו את הדירה בסכום סביר, בהוסיפו כי היות ועזב את עבודתו בישיבה במירון לטובת משרה אחרת (הוא עבד במועצה המקומית, ובחקלאות), זוגתו של רבי שמואל תוכל למלא את תפקיד המבשלת עבור תלמידי הישיבה ותסייע בפרנסת הבית.

המפגש עם ר' נתנאל

חלפו הימים, רבי שמואל עודנו מתגורר בקטמון, אך עיניו ולבו נשואים בערגה למירון. רצון יראיו יעשה. באחד הימים פוגש הוא בר' נתנאל תפילינסקי, שעמו היה מיווד משכבר הימים. ר' נתנאל, יליד ירושלים, עבר להתגורר במירון בשנת תש"י, שם עבד בישיבה שהוקמה על ידי הרב משה צבי נריה. ר' נתנאל מילא בישיבה תפקיד מגיד-שיעור וטבח כאחד, ואף שימש כשוחט בישוב (עד שהתמנה השוחט הקבוע רבי אברהם יעקב הלד) וכיד ימינו של הרב הראשון של הישוב מירון, הרב מרדכי ציקינובסקי, לפנים רב ראשי במדינת ברזיל.

המתיישבים הראשונים במירון התגוררו בבתי הערבים הנטושים, בסביבת בית הכנסת העתיק של רשב"י (במתחם ישיבת בני עקיבא כיום), גם ר' נתנאל התגורר באחד מבתי אלו. "היו אלו בתי אבן, ללא חלונות וללא דלתות, וללא בית הכיסא" מספר הבן הרה"ח ר' נחמן תפילינסקי שיחי'. "התושבים הראשונים, ביניהם משפחתנו, אלתרו להם בתי כיסא ארעיים מחוץ לבתים, שלא פעם,

חצר הקודש במירון בימים עברו

וכל ואינו שולח ידו בכישור ובמחרשה או כל מלאכה חקלאית אחרת, אלא שוקד יום וליל על לימודו ותפילותיו.

המתיישבים הראשונים התגוררו כאמור במעלה ההר בקרבת ציון רשב"י, בבתי האבן שננטשו על ידי הערבים. בהמשך, עם הצטרפות מתיישבים ועולים מהונגריה ורומניה, נבנו בתים חדשים במפלס התחתון של ההר, גם התושבים הוותיקים קיבלו דירה, פרט לרבי שמואל, שלא נמנה על גרעין המייסדים, אלא קנה את דירתו הישנה של ר' נתנאל תפילינסקי.

וכך מצאו את עצמם הוא ובני ביתו מתגוררים בגפם בין החורבות הריקות. כבר בלילה הראשון בו נאלצו ללון כמשפחה יחידה בסביבה, הבינו כי מסוכן להישאר לבד בשממה זו, כאשר בני ישמעאל מסתובבים באזור באין מפריע. עם בוקר פנתה רעייתו של רבי שמואל למנהל היישוב, ובפיה בקשה נחרצת לקבל דירה כמו כולם ביישוב החדש שלרגלי ההר. כשהלה ניסה להתחמק, הבהירה לו: "אשאר בביתך. אין לנו מקום אחר. למעלה כבר לא נגור יותר, הסכנה שם גדולה."

אף רבי שמואל לא שקט על שמריו, ופנה להרב משה צבי נריה וביקש את התערבותו בענין. הלה, שהיה מיוודד עם רבי ישעיה

משפחת הורוויץ הכינו לכבוד שבת שבעה סוגי תבשילי דגים על פי הקבלה" הוא מציין, "הם הכירו מינים שונים של עשבי תיבול גליליים שצמחו בר בהרי מירון והיו חלק בלתי נפרד מהמטבח שלהם. זכורני שאם המשפחה נהגה להכין כל מיני מטעמים מצמח העפוב" (עכובית הגלגל, צמח קוצני מצמחי המאכל והמרפא בארץ ישראל, שעליו ושורשיו שימשו למאכל אצל הערבים והיהודים יוצאי סוריה. מוזכר ב'בראשית רבה' פ"כ כ"ג "וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה, קוץ זה קינרס, דרדר אלו עכביות").

"תמיד כשהייתי נכנס לציון, הייתי רואה את רבי שמואל יושב בפיתו הקבועה כש'ליקוטי תפילות' או ספר אחר צמוד לעיניו - בשל העלטה ששררה בהעדר אמצעי תאורה במקום באותם ימים - ואומר מתוכו. בנו אלתר ואני היינו חברים. פעמים רבות רכבנו יחד על אופניים לעמוקה לציון רבי יונתן בן עוזיאל. פעם כשנכנסתי עם אלתר לביתם ביום טוב, החל אביו ללמוד עמנו מתוך ה'ליקוטי הלכות' כמעין המתגבר, במשך אולי כמה שעות. תמיד כשראה מולו אנשים, ואין זה משנה אם היו אלו מבוגרים, ילדים, או אנשים רחוקים מיהדות, היה מדבר בפניהם בלהט בתורת רבינו כשאינו שם לב כלל לזמן החולף".

באותה תקופה היה כל השטח שסביב ציון התנא רבי יוחנן הסנדלר, מלא במצבות של קברי נכרים (שנהגו לקבור שם את מתיהם), רבי בערל זילברמן, קרוב משפחת הורוויץ ומי שזכותו רב לו בהצלת ושימור קברי צדיקים בגליל, שכר כמה מערביי המקום שעקרו את המצבות ושיטחו את האזור. היות ומשפחת הורוויץ התגוררה בסמיכות למקום, העמיד רבי בערל את בנם שבתאי לפקח על עבודת הפועלים, ולאחר מכן מסר בידם את המקום שיהיו אחראים על החזקתו.

דירה נסמיכות ליער

רבי שמואל היה דמות יוצאת דופן בנוף המתיישבים במירון, שהיו רובם ככולם אנשי כפר עמלי כפיים. הללו הביטו עליו כעל יצור זר הכופר במציאות העולם הזה מכל

כל מכיריו ומיודעיו
ידעו כי אל להם
לנסות לעכבו או
לפתוח עמו בשיחה
בדרך. כך עד
שהיה גומר ענייניו
ועבודותיו הקרושות
כרצונו. אולם בדרתו
חזרה מהציון, היה
נינוח והשמחה
היתה נסוכה על פניו
כמי שכבר ניצח
המלחמה

הראשון מימין השוחט של מירון הרב הלד, השני ר' נתנאל תפלינסקי, השלישי הרב מאיר שטרן רבה של מירון (באדיבות מוזיאון המאירי צפת)

הורוויץ ורחש הערכה רבה לבנו רבי שמואל, הפעיל את סמכותו עד שהנהלת היישוב נתנה למשפחת הורוויץ דירה באזור החדש. אמנם היתה זו דירה קטנה בת חדר אחד (באותה תקופה, תקופת ה'צנע' נבנו ביישוב בתים רבים כאלו) ששכנה בקצה היישוב סמוך ליער, אך רבי שמואל שש עליה כמוצא שלל רב, שהרי אפשר לצאת מדלת הבית ומיד להיכנס ליער ולהתבודד בכל עת.

ביום בו קיבלו את מפתח הדירה, העבירו מהבית הקודם רק את המזרנים והשמיכות לכדי לינת לילה אחד, כשבכוונתם להעביר למחרת את כל תכולת הדירה, אולם מה נדהמו לגלות בבוקר שאחרי, כי הבית הישן התרוקן כליל. גנבים מערביי האזור שזיהו את מעבר הדירה, הופיעו באישון הלילה ורוקנוה מכל וכל, פרט למכונת התפירה שנשארה לפליטה, מאחר והיתה נעולה בתוך ארון כבד והישמעאלים לא יכלו לשאת אותו.

הראגה לחינוך הילדים

כעבור כחצי שנה מהמעבר למירון, כשנוכח רבי שמואל כי במירון וסביבתה אין מוסדות לימוד מתאימים עבור ילדיו, הבין כי נכון יותר עבורם שיהיו בירושלים. הוא קם ונסע ירושלימה בגפו, כשהוא תר אחר דירה למגורים. היה זה מספר שבועות לפני ראש השנה תשי"ב, הוא סבב בין אנ"ש וביקשם ועוררם לסייע בידו בממון לצורך הענין. בראש השנה כשקהל גדול מאנ"ש נאסף בירושלים, נערכה מגבית עבורו כדי שיוכל לרכוש דירה.

העוסקים בדבר העלו את הרעיון לקנות בשבילו את דירת שומר בית הקברות הערבי בממילה (המכונה 'זיתון אל-מלך'). שהוצעה למכירה באותה עת במחיר נמוך, אך הרעיון ירד מהפרק. לבסוף השיג רבי שמואל דירה בשכונת 'בתי מילנר' שהיתה סמוכה לקו הגבול של האזור שבשליטת הירדנים, בחזית 'מעבר מנדלבוים'. בשל המיקום המורכב היה מחירה זול יחסית. הילדים התגוררו בדירה זו, כשההורים מתגוררים לסירוגין בשתי הדירות, בירושלים ובמירון, בבחינת 'מזה ומזה אל תנח ידך', כשאת החגים, החופשות והשמחות המשפחתיות, הם עורכים תמיד במירון.

גם בשבתו במירון היתה מצודתו פרוסה על צאצאיו השהים בירושלים בכל מיני

אופנים, כדי להשיגה על כל צרכיהם הגשמיים והרוחניים, מלבד מה שהיה בא תכופות לירושלים לראות מקרוב את שלומם. (בתקופה מאוחרת יותר שלח את בנותיו אל אחיהם ר' אהרן, שגר בירושלים לאחר נישואיו, בביתו התגוררו וכך יכלו ללמוד בבתי החינוך בירושלים).

מה נורא המקום הזה

החיות ששאב רבי שמואל משיבתו במירון, היתה לאין שיעור. כאן, בצילו של ה'עיר וקדיש', עסק בעבודת הבורא כל היום לרבות הלילה, מבלי פנות לענייני העולם הזה. ועל אף שפקד את המקום דבר יום ביומו ושהה בו משך שעות רבות, לא כהתה אצלו יראת המקום, שהיה בעיניו כקודש

תמיד כשראה
מולו אנשים, ואין
זה משנה אם היו
אלו מבוגרים,
ילדים, או אנשים
רחוקים מיהדות,
היה מדבר בפניהם
בלהט בתורת רבינו
כשאינו שם לב
כלל לזמן החולף

סדר יומו החל באמירת תיקון חצות בציון הק', לאחר מכן עסק בלימוד ובהתבודדות, ובהגיע זמן תפילת שחרית היה מתחיל את התפילה לבדו בהיכל המערה, ולאחר מכן יורד לבית הכנסת של הכפר, על מנת להשלים את התפילה בציבור.

וכשהיה עליו לעזוב את הציון, ניכר היה בעליל כי קשה עליו הפרידה מהמקום הקדוש. לא פעם נראה צועד לאחוריו ביראת כבוד, ואז ניגש שוב לציון וממלמל תפילה, ושוב פוסע לאחור, וחוזר לציון, כך מספר פעמים עד שיצא והלך לו.

העבר עיני מראות שוא

בנסיעותיו של רבי שמואל ממירון לירושלים ובחזרה - כיון שהיתה הנסיעה דרך חיפה, שם היה צריך להחליף אוטובוס - בהגיעו לשם היו לו שתי עבודות: מצות כיבוד אב ואם - ביקור בבית הוריו שהתגררו בשכונת 'בת גלים', והליכה ל'מערת אליהו'.

תמיד בהגיעו לתחנה המרכזית בחיפה, היה עולה על אוטובוס עירוני ונוסע לבקר את הוריו, ולאחר מכן עולה שוב על אוטובוס פנימי לעבר מערת אליהו. הוא הרבה לפקוד מקום קדוש זה ולהתבודד בו. כאשר היה זמנו דחוק ויותר לא פעם על ההליכה למערת אליהו, אך על ביקור בבית הוריו לא היה מוותר.

רבי ישעיה מצדו, העריך מאוד את בנו בכורו והיה קם לכבודו כל אימת שנכנס. כידוע, בתחילת התקרבות רבי שמואל לברסלב, התרעם עליו אביו בשל כך, בעקבות ההתנגדות ששררה באותן שנים, אולם בערוב ימיו היה מרגלא בפומיה דרבי ישעיה: "אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה - זוהי חסידות ברסלב".

על נסיעותיו של רבי שמואל למירון ובחזרה, סיפר בנו ר' שבת:

"ברוב השנים בהן גרנו במירון, אמצעי התחבורה היחיד היו אוטובוסים, שכן אז עדיין לא היה מושג כזה לקחת מונית, דבר זה התחדש רק בשנת תשכ"ז אחרי מלחמת ששת הימים, שמאז היו נוסעים במוניות של הערבים, וזו היתה ישועה גדולה. אבל קודם לכן היו נוסעים באוטובוס, וזה היה כרוך במסירות נפש גדולה מצדו של אבא. הוא היה מגיע לתחנה המרכזית שלוש שעות לפני צאת האוטובוס, כדי להיות הראשון בתור.

"עד לבוא האוטובוס, היה אבא מתיישב על שפת המדרכה ולא על הספסל, מחשש

הקדשים. בכל יום היה נכנס ובא בדחילו ורחימו, תמיד בעת עלותו לציון הקדוש היה מהלך בזריזות כסערה, כשאינו שת לבו לכל הנמצא והנעשה סביבו, כחושש פן ואולי לא יזכה למה שרוצה לזכות. כל מכיריו ומיודעיו ידעו כי אל להם לנסות לעכבו או לפתוח עמו בשיחה בדרכו. כך עד שהיה גומר ענייניו ועבודותיו הקדושות כרצונו. אולם ברדתו חזרה מהציון, היה נינוח והשמחה היתה

הרב מרדכי ציקובסקי רבו הראשון של מושב מירון

ר' נחמן תפלינסקי בבחורתו

עד לבוא
האוטובוס, היה
אבא מתיישב על
שפת המדרכה
ולא על הספסל,
מחשש שיבואו
לשם נשים, וכך
היה יושב בראש
מזרכן וצוואר
עקום, עד שהגיע
האוטובוס

נסוכה על פניו כמי שכבר ניצח המלחמה, ולא היה מקפיד על שום עיכוב בדרך.

בדרכו מביתו לציון, לא היה עולה בכביש הסלול, אלא מקצר ועולה הישר מביתו דרך ההר, אף שהיה זה מדבר שממה, בבחינת 'שביל מן הצד', ואף בלכתו בחצות הלילה היה עושה דרכו משם, כשהוא נוטל עמו נר בעששית להאיר את דרכו וכך מטפס ועולה, כשלא אחת מעדו רגליו באבני ההר ונחבט בראשו ובגופו, הכל מרוב אהבתו ותשוקתו לתנא האלוקי.

שמו היה ר' אברהם יעקב הלד. כשביתרו את העופות התעוררו לעתים ספיקות בנוגע לכשרותם. כל אחד היה שולח את בני ביתו, אבל רבי שמואל נהג לבוא בעצמו בכל פעם שהיתה לו שאלה. הוא היה אומר לי תמיד 'איני שואל אם זה כשר או טריפה, אלא אם יש כאן 'שאלה' או לא. כי אם יש בזה שאלה אף על פי שהתשובה היא 'כשר', איני רוצה לאכול אפילו ספק של שאלה'. עד כדי כך היתה מידת זהירותו להתרחק מפילו מספק ספיקא של איסור".

"הריכוז והדביקות שלו היו פלאי פלאים. הוא היה מסוגל לשבת שעות ארוכות ליד הציון ללא שום ספר בידו, רק עיניו סגורות ומוחו משוטט בדביקות עצומה כשעיניו זולגות דמעות, ומפעם לפעם יוצאות מפיו בערגה המילים: 'רבי שמעון, רבי שמעון'. בדרך כלל הוא היה עובד את ה' בינו לבין קונו בפניתו לבד. כמעט לא נראה אף פעם משתתף בשיחת רעים".

בפי הרב שטרן היה שגור בשם רבי שמואל הורוויץ שאמר: "המניעות על קיום דברי רבינו גדולות מאוד, עד שייכול להיות לפעמים שהבעל-דבר יסכים שיהודי יאמר את כל ספר תהילים (שבוודאי זהו דבר גדול מאוד), אבל 'תיקון הכללי' שהוא בסך הכל עשרה מזמורים, הוא לא יתן לו לומר".

קרוב לעשרים שנה התגורר רבי שמואל במירון, אך הזקנה שקפצה עליו, והחולי אשר הכריע את זוגתו, החזירוהו ירושלימה לעת זקנתו, שם התגורר בבית בתו מרת חיה רוזנפלד ע"ה שסעדה אותו במסירות רבה עד להסתלקותו למרומים.

(ע"פ ספר 'מירון', ומה שסיפר הר"ר מנשה אייכלר ז"ל, ומפי צאצאי רבי שמואל הורוויץ ז"ל ורשימות נכדו הר"ר נחמן רוזנפלד שיחי')

חופת ר' נחמן תפלינסקי, לידו אחיו רבי יעקב גדליה

בהלכה. לרוב היה מתחמק מלהשיב, למרות שהיה בקי בכל מקצועות התורה. רק בפעמים בודדות כשראה שאין ברירה אחרת, או אז ענה לשואלים.

פעם אירע ובשבת קודש הגיע אליו אחד מן התושבים ושאלתו בפיו: היות ופרתו חלתה פתאום ונוטה למות, רוצה הוא לדעת האם מותר משום הפסד מרובה לשחטה בשבת כדי להציל לפחות את בשרה... רבי שמואל בפקחותו הבין שיתכן שהכפרי יעשה זאת בכל אופן מתוך בהילותו על איבוד ממונו, הוא יעץ לו שירחץ את ראש הבהמה במים שנלקחו מהנביעה שבמערות בית הלל (הוא נהג למלא בקבוקים ממי המערה הידועים בסגולת המרפא שבהם). הכפרי מיהר לציית להוראה המיוחדת, ואכן הבריאה הבהמה והמשיכה לחיות עוד ימים רבים.

הרה"ג ר' מאיר שטרן, רבה של מירון, סיפר כי לא אחת ביומי דפגרא נהג להזמין את רבי שמואל לבוא לבית הכנסת של הכפר למסור שיעור או שיחה בפני הציבור. "הוא היה מדבר בפניהם בכזה מין חן. רבי שמואל ידע מה ואיך צריך לפנות אליהם. הוא דיבר הרבה דברי חיזוק מתורת מוהר"ן מברסלב".

עוד סיפר הרב שטרן: "זכורני כיצד היה בא לשאול אותי שאלות באיסור והיתר. הייתי אז אברך בשנות העשרים (ואילו רבי שמואל מבוגר היה ממנו בכשלושים שנה). בימים ההם היו קונים עופות חיים, היה לנו שוחט, חסיד וירא שמים,

שיבאו לשם נשים, וכך היה יושב בראש מורכן וצוואר עקום, עד שהגיע האוטובוס. פעם אמרתי לו 'טאטע פארמאך די אויגן' (אבא, עצום את עיניך) כאומר, מה הנך עושה כזה 'עסק' מהענין ויושב כך על המדרכה, סגור עיניך ודי. שכן הייתי אז ילד והתביישתי בדבר. ואבא ענה לי 'אזוי נארט ער דיר אפ' (כך הוא מרמה אותך), כשהכוונה: אפילו כשאתה סוגר עיניך, היצר מרמה אותך ונותן לך לחשוב מי יודע מי יושב מולי ולידי, וכך מתוך התעניינות גרידא מכשילך בראיות אסורות. מה שאין כן במקום בו אני יושב, אני סותם פיו של היצר: הנה, ראה שאין כאן כלום!

"ובעלותו לאוטובוס, היה זקוק ל'שומרים' מכל צדדיו, כדי שלא תשב אשה בכל סביבותיו. לכן תמיד נסע עם הילדים. וגם אחר כל זאת היה יושב ליד החלון כשצווארו עקום ופניו אל תוך חלון, כך כל הדרך. השמש הלוהטת היתה מכה בפניו עד שהיו מאדימות לגמרי מהחום, כיון שהיה רגיש מטבעו ונעשה מיד אדום".

דברי חן

יחסם של תושבי הכפר מירון כלפי רבי שמואל הפך במשך השנים לאוהד יותר ויותר. רבים מהם הבינו כי אדם מורם מעם חי במחיצתם, ולא אחת פנו אליו עם שאלות

על משמרת אעמזרה

פרק בפני עצמו הוא מאבקו של רבי שמואל סניב פריצת הדלת בבית המדרש הקטן שמעל מערת רשב"י? באותן שנים לא היתה כלל מחיצה בהיכל הצינן בין מקום תפילת הגברים והנשים, לא בפנים ולא בחצר. לפיכך, נהגו אנשי לשכת בבית המדרש הקטן הפנימי הנקרא 'המערה הקטנה' (רי קליינע מערה), שאליז לא נכנסו בדרך כלל נשים, ושם יכולים היו לעבוד את ה' באין מפריע.

פריצת מעבר זה!".

מאבקו העיקש של רבי שמואל פעל את פעולתו. לבסוף החליט האחראי על ביצוע הענין, מר כהנא שלא לפרוץ פתח בפניה הצפונית-מזרחית של הצינן, אלא בכותלו המזרחי של בית המדרש הקטן. כך יהיה לציבור מעבר רחב-ידיים מימין למזרחו של הצינן, ומעבר זה יוביל לאחד הכוכים של 'הכנסת אורחים' אשר דרכו יוצאים לחצר המערה ומן החצר ניתן לפנות ישירות ל'מדרש' הגדול. כך יושגו שתי המטרות, המעבר יאפשר להקיף את שני הצינונים כאחד, ומקומם של חסידי ברסלב יישמר בטוהרתו.

בסופו של דבר מעז יצא מתוק, פתיחת הפתח האמור פתרה את בעיית התערובות רבת השנים באתרא קדישא הדין, בפרט בל"ג בעומר, שכן המעבר שנפתח יועד לגברים בלבד ולראשונה היו שתי כניסות נפרדות לצינן, לגברים ולנשים. בהמשך גם חולקה כל חצר רשב"י בימי ההילולא על ידי גדר מסורגת, כראוי למקום קדוש ונורא כזה.

בעבורו אל תמנע מים

באותו החורף, שנת תשכ"א, סמוך לפתיחת המעבר בקיר, היתה עצירת גשמים

המקובל ר' ישעיה אשר ועליג מרגליות

הבטיחוני, והענין הזה הוא ענין גדול מאד וההוצאות מועטות הן לפתוח שם הפתח. ואין קול ואין עונה ומדוע לא יעסוק בזה כת"ה בהיותו שמה בענין גדול הזה ולעשות רצון צדיק הנ"ל, ולטובת כלל ישראל שיוכלו לעשות שמה ג"כ הקפות" (המכתב נדפס בספר 'כוחו דרבי אלעזר ברשב"י להרא"ז מרגליות).

חלפו שנים רבות, והענין לא יצא לפועל. בין השאר בשל התנגדות ממוני ה'הקדש' הספרדי לכל שינוי בתבנית הבנין המקורי אשר בנה המקובל רבי אברהם גלנטי מעל המערה על פי הוראת האר"י הקדוש, וארך זמן רב עד שהצליחו המעוניינים בפתיחת הפתח לשכנעם להסכים לכך.

אך אז נתקלו הללו בהתנגדות מכיוון לא צפוי: חסידי ברסלב. בבית המדרש הקטן קבעו אנשי את מושבם במשך כל שעות היממה, והם חששו מאוד כי עם פריצת המעבר ייווצרו במקום תערובות חלילה, וגם ה'קליינע מערה' אשר איוו למושב להם, כבר לא יהיה עבורם למקום מפלט.

מאבקו של רבי שמואל נושא פירות

רבי שמואל קנה שביתתו במקום החביב עליו ביותר, הפינה המזרחית ליד צינן רבי שמעון, שם, כשהוא מעוטף במעילו או בטליתו, היה לומד, מתבודד, שופך לבו באמירת תהילים וליקוטי תפילות ימים כבירים, כשכל העולם סביבו בטל ומבוטל, לא שריר ולא קיים.

כשרבי שמואל שומע שישנם דיבורים רציניים על פריצת מעבר בקיר 'המערה הקטנה', הריהו נזעק. חושש הוא כי גם פינת יקרת קטנה זו, שיש בה כמה אמות של נקיות המוחין וישוב הדעת, תפקע חלילה מידי אנ"ש. עצם המחשבה על כך הדיר שינה מעיניו. "היתכן?! התקומם כולו, "שבאתרא קדישא הדין לא יהיה מקום שבו ניתן לישב ולעבוד את הבורא באין מפריע?!". כאשר ניסה מאן דהוא לשכנעו שפריצה זו לטובת הרבים היא והציבור הרחב יינהג מזה, ענהו "להווי ידוע לך שאני ידיך ומוקירך בנפש, וחוששני לחייך בעת שאתה עוסק בעניין

באותה תקופה היו מקובלים חשובים שסברו וטענו שצריך לפתוח פתח מבית מדרש זה לחצר, כדי שיהיה אפשר לקיים הקפות סביב ציוני רשב"י ורבי אלעזר בנו, כמובא בספר 'מגיד מישרים', שאמר המלאך המגיד למרן ה'בית יוסף' זי"ע: "כל זמן שהעולם יהיה צריך לגשמים ביותר, תלכו ותקיפו הצדיקים הנזכרים ותיענו. ועל כל צרה שלא תבוא על הציבור תקיפו אותם שבעה פעמים ותיענו".

בראש אותם מקובלים היה רבי חיים שאול דוויק (פעם, כששמע על מושל בחו"ל המציק ליהודי המחוז שלו, נסע במיוחד למירון עם עשרים מתלמידיו. במשך חמישה ימים ערכו מדי יום הקפות סביב ציון רבי אלעזר עם ארבעת המינים. בשובם ירושלימה התברשו כי המושל מת פתאום, וליהודים היתה הרווחה). היתה טענה כי בעבר היה פתח כניסה ליד הצינן, אלא שסתמוהו בשלב מסוים (בתמונות ישנות ניתן להבחין בסיומן של אותו פתח שנסתם).

בביקורו של רבי חיים אלעזר שפירא ממונקאטש בעל ה'מנחת אלעזר', בארץ הקודש בשנת תר"ץ, הגיע למירון לל"ג בעומר ולמרות הדוחק הרב ביקש לראות את המקום שמדובר בו והמיועד לפריצת הקיר. לימים שיגר מכתב למקובל רבי אשר זעליג מרגליות מירושלים, בו ביקשו להשתדל ולפעול שיפתחו פתח בצד הצינן כדי שיוכלו לקיים את ההקפות, וזה לשונו: "ולפלא הוא בעיני כי כבוד תורתו הרמה זה כמה שנים מתפלל מוספים לפני התיבה ברה"ו ויוהכ"פ במירון, וגם בעל תוקע שם, ומדוע לא עשה רצון יראיו הסבא קדישא הגה"צ הכהן הגדול המקובל אלקי המפורסם וכו' מרנא ורבנא הרב רבי חיים שאול דוויק הכהן שליט"א, שיפתחו שם במירון צורת הדלת שיש שם אצל הצינן הקדוש של רשב"י זי"ע בצד ימין, כנראה שהיה שם פתוח בשנים קדמוניות, שיוכלו להקיף גם שם בד' מינים או סתם הקפות, כמבואר בספר מגיד מישרים למרן הב"י זי"ע, וכהאי עובדא היה גם לפני מר הרח"ש דוויק שליט"א כי בחלום ידברו בו ולחביריו שיחיו. והמה בקשוני על ככה אז במכתב מיוחד טרם נסעתי לשלום וכל טוב מארץ הקדושה, וכבר השתדלתי בזה אצל מכירינו בצפת"ו והגבאים של מירון, וכולם

בעל המנחת אלעזר ממונקאטש במסעו לקברי צדיקים בבליל, משוחח עם תלמידו ר' דוד שפירא גיסו של ר' שמואל הורוויץ

המקובל ר' חיים שאול הכהן דוויק

עלה לארץ הקודש והתיישב בצפת. רבי שמואל הורוויץ כותב עליו: "איש אלוקי וכו' צדיק גדול בעל גילוי אליהו ז"ל, וחכמי הספרדים מצפת מספרים הרבה עליו... הוא היה שלוש שנה סגור ומסוגר במירון אצל ציון התנא האלוקי רשב"י זצ"ל ואז לא היה עדיין המושב זקנים שם וגם בהחצר של הציון הקדוש לא היה דר אז שום איש, רק הוא לבדו היה שם תמיד, ובנו חכם ציון כהן מצפת היה שולח לו מאכל וכל הצריך על ידי חֲמֵר, והוא היה יושב שם על התורה ועבודה יומם ולילה והיה מתמיד ומשגיח על הנר תמיד)".

לאחר מכן החל הציבור להקיף את הציונים כשהם אווזים את ארבעת המינים המיובשים בידיהם, ככוונתם היה להקיף שבע פעמים כנהוג, אך ראה זה פלא; טרם הספיקו להשלים את ההקפה השלישית וכבר הוכרחו להפסיק ולסיים את ההקפות, כיוון שארובות השמים נפתחו ומטר עז החל ניתך ארצה. ולפי שמסלול ההקפות עבר בחלקו בחצר הפתוחה תחת כיפת השמים, והחצר כבר התמלאה מים רבים, ובפרט הלכו וגברו המים שקלחו מן המרזבים - נאלץ הציבור לתפוס לו מחסה מפני מטרות העוז. היה זה נס גלוי ממש. אלו שחפצו לשוב לעירם ולביתם לא יכלו לחזור כל עוד הוסיפו הגשמים העזים לרדת בשצף. מאותו מוצאי שבת קודש ירדו הגשמים כמעט ללא הפוגה שלושה ימים רצופים. כל הבורות נתמלאו מים וגם מפלס הכינרת עלה יפה, ושם ה' יתברך וצדיקיו נתקדש ברבים.

שלא רבים זכרו כמותה. זקני צפת העידו שמזה כחמישים שנה לא היתה בצורת שכזו. בורות המים התרוקנו, המעינות יבשו, ומפלס הכינרת ירד פלאים. לנוכח המצב הכריזו הרבנים תענית. קהילות שונות ארגנו מניינים ונסעו להשתטח על הציונים הקדושים ולבקש על גשמים. בשטיבלאך של 'מאה שערים' אמרו תהילים במשמרות במשך תקופה ארוכה. מקובלים יצאו לכפר פארעם שליך ראש פינה, להעתיר על קבר התנא חוני המעגל, ומשם המשיכו לעוד קברי צדיקים.

לבסוף נאספו כל המשלחות לשבות בשבת חנוכה במירון, מקום המסוגל לפעול בו ירידת גשמים, כמובא בכתבי הקדמונים וביניהם קונטרס 'תוצאות ארץ ישראל' לתלמיד הרמב"ן זי"ע.

הנאספים החליטו במוצאי שבת קודש להקיף את הציונים הקדושים עם ארבעת המינים כמובא בספר 'מגיד מישרים', ובפרט כאשר כעת התאפשרה הקפתם בעקבות פתיחת המעבר בכותל בית המדרש שעל מערת רשב"י. תיכף עם זאת השבת, הובאו המפתחות של שער הברזל שהפריד בין שני בתי המדרש, היה מי שדאג לד' מינים שנשארו מחג הסוכות שעבר. בין הנאספים בלטו חסידי ברסלב (ביניהם גם רבי לוי יצחק בנדר ועוד מאנ"ש, שנהגו לבוא למירון בכל שבת חנוכה), וכן המקובלים הספרדים ובראשם המקובל הישיש חכם יחזקאל הכהן, שייחד ייחודים ושמות קודש (חכם יחזקאל היה יליד עדת היזדים שבפרס,

חכם ציון כהן מצפת

מצבת ציון רשב"י זיע"א, נראה הפתח הסתום שחיבר להיכל רבי אלעזר. בפניה זו הירבה ר' שמואל הורוויץ לישב

בית הגננים

מאמדים
אגרות ומכתבים
והידועי תורה
בלתי ידועים

ליקוטי מוהר"ן
מהדורת תרל"ד,
עם רישום בעלים
של ר' העניך ב"ר
דוב שו"ב

סער הליקוטי מוהר"ן של ר' העניך

אבקשה

60 נעמרוכ ר בערל

**והיה בא אצלי
בכל יום ודיברנו
הרבה מגדולת
רבינו ז"ל ותלמידו
הקדוש והחיה אותי
והאמנתי שעל ידי
אלו הדיבורים יהיה
לה רפואה, כי מגדיל
ישועות מלכו וכו'**

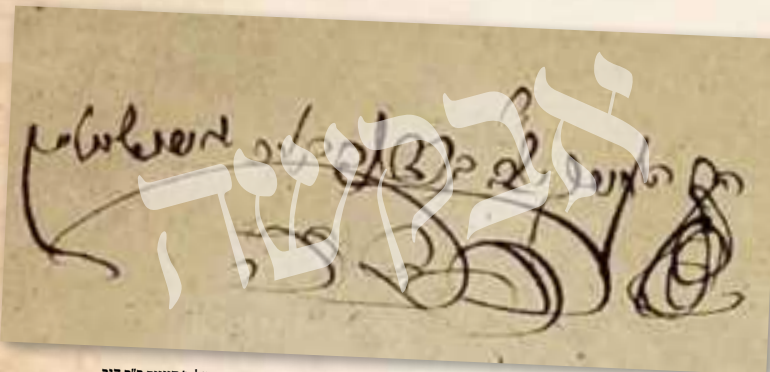
מיקירי חסידי ברסלב בדור של תלמידי מוהרנ"ת, היה החסיד רבי דוב-בער שו"ב, נכדו של מחבר הספר 'שבחי בעל שם טוב' רבי דוב-בער השוחט מליניץ ממקורבי הרה"ק רבי גדליה מליניץ, חתן רבי אלכסנדר שו"ב מבני היכלא של הבעש"ט.

שמו של רבי דוב יצא לפניו כמומחה ובקי מופלג בהלכות שחיטה ובדיקה וירא ה' מרבים. בשנת תר"ז נתמנה לשוחט-ובודק בנמירוב. ויהי היום ולמתנגדים נודע על הקשר שלו עם חסידות ברסלב, והם אילצוהו לחתום בפניהם שיותר לא ילמד בספרי רבינו, תוך איום שאם יפר את התחייבותו יודח ממשרתו. קודם לכן מסר רבי דוב מודעה שעושה הוא זאת באונס ולא ברצון. אחר כך הודיע שאינו מוכן לקיים את ה"איסור" וכשהובא העניין בפני הדיינים, זכה בדין.

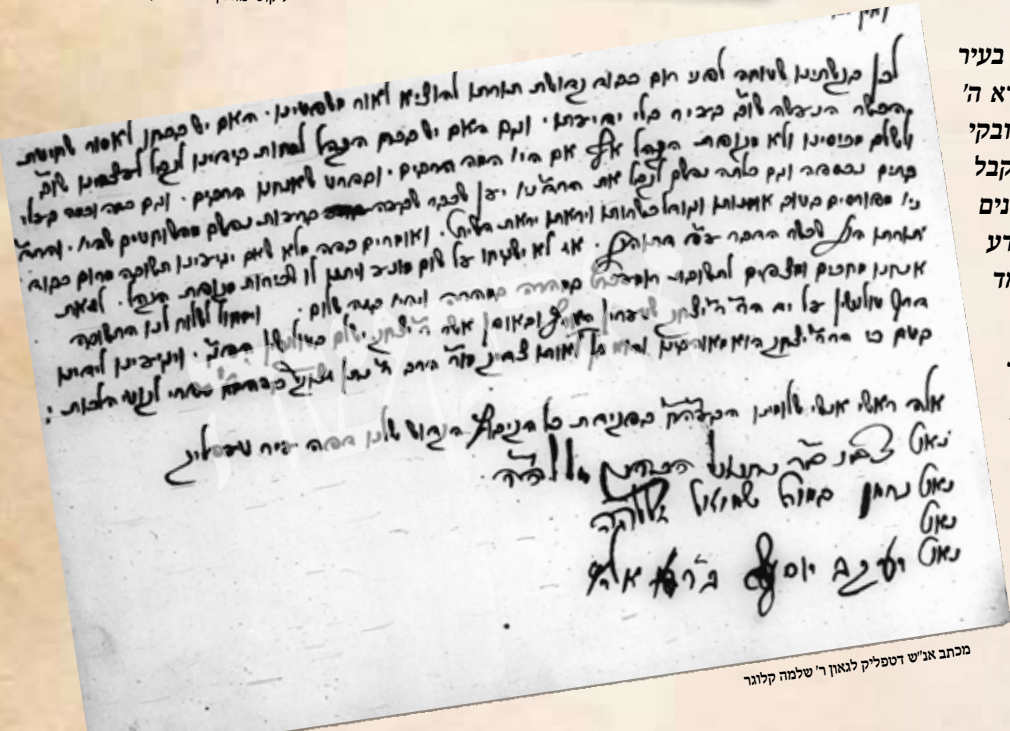
בשנת תרכ"ה, כשמצב השחיטה בעיר טפליק התדרדר ואנשי העיר חיפשו שוחט כשר והגון, העלו אנ"ש חסידי ברסלב, שהיו 'קיבוץ' גדול בעיר טפליק, את שמו של רבי דוב וחפצו לקבלו לשוחט לבני קהילתם, אך ראשי המתנגדים סרבו לזאת. כשהחל רבי דוב לשחוט עבור קהל אנ"ש, עמד ד"ר אחד מחוג המתנגדים והכריז בבית-הכנסת כי שחיטתו פסולה. (הפרשייה סוקרה בהרחבה בכתבי עת באותה תקופה).

תושבי טפליק מחוג המתנגדים עשו 'שער החרסית' לשם זרקו את כל הכלים ש"נטרפו" כביכול מבשר שחיטתו (זאת בהוראת רבם, אשר קודם לכן החזיק מרבי דוב כירא ה' מרבים ואף התבטא כי על החלף שלו שורה השכינה).

קמו אנ"ש דטפליק, וביקשו מרבי נחמן מטולטשין שינסח עבורם מכתב ארוך ומפורט לגאון הנודע רבי שלמה קלוגר מברוד. במכתב מופיעה הפרשה על כל פרטיה. אך מקוצר היריעה, נעתיק קטע מתחלת המכתב ואת סוף המכתב שעליו חתמו גדולי אנ"ש דטפליק:

ליקוטי מוהרן של ר' העניך ב"ר דוב

מכתב אי"ש דטפליק לגאון ר' שלמה קלוגר

"והנה עברו זה כמו ח"י שנים אשר בעיר נעמריב נתקבל א' מאנשי איש כשר וירא ה' מרבים להיות שו"ב בשם, ושמו ר' דוב, ובקי בשחיטות ובדיקות ובכל הלכותי. ומאז נתקבל לשו"ב לא ימושו מפיהו ה' שו"ב מראשונים ואחרונים. והנה זה כמו שמונה שנים הנודע לכת החסידים דשם... אשר ר"ד הנ"ל לומד את ספר ליקוטי מוהר"ן וישנאו אותו..."

לכן בקשתינו שטוחה לפני רום כבוד קדושת תורתו להוציא לאור משפטינו, האם יש בכחו (=של רבם של המתנגדים) לאסור שחיטת הבשר הנעשה שו"ב בעיר בלי ידיעתו, וגם האם יש בכח הקהל למחות בידינו לקבל לעצמינו שו"ב ולשלם מכיסינו ולא מקופת הקהל אף אם ה' המה הרבים, ובפרט שאנחנו הרבים. וגם כמה וכמה בעלי-בתיים

תרל"ד	יושב ולומד	נשי	חיי	העניך 15
-------	------------	-----	-----	----------

נכספה וגם כלתה נפשם לקבל את הר"ד נ"י, יען שכבר שבעה ברעות נפשם מהשוחטים שהי', והר"ד נ"י מפורסם בטוב אומנותו וגודל כשרותו ויראתו ויראתו השי"ת, ואומרים בפה מלא שאם יגיעינו תשובה מרום כבוד תורתו הק' שכשר הדבר ע"פ דתוה"ק, אז לא ישגחו על שום מונע ויתנו לו שכירות מקופת הקהל. לזאת אנחנו מחכים ומצפים לתשובת רומע"ת במהרה במהרה, ויהי' בזה שלום.

וימחול לשלוח לנו התשובה דרך טולטשין על יד הר"ר ר' יצחק שטערין הארץ, ובאופן אשר ר' יצחק ישלם בטולטשין הפ"ג [= הפאסט געלד, דמי דואר], ויגיעינו לידינו בטח, כי הר"ר יצחק הוא מאוהבינו, והוא בן לאותו צדיק מו"ר הרב ר' נתן זצוק"ל בעהמ"ח ספרי לקוטי הלכות.

אלה ראשי אנשי שלומינו הבעה"ח, בפקודת כל הקיבוץ הקדוש שלנו דפה עיר טעפליק.

נאו' צבי ב"ר נתנאל הכהן [= מתלמידי רבינו] זללה"ה

נאו' נחמן במו"ה שמואל [= מתלמידי רבינו] זללה"ה

נאו'

נאו' יעקב יוסף [= חתן רבי מאיר טפליקר] ב"ר אלי'.

(המכתב נמצא באוסף המכתבים שהופנו לרבי שלמה קלוגר. נדפס ברובו בספר 'נחלי אמונה')

ברם באותה עת כבר נחלש רבי שלמה ופסק כמעט לגמרי לכתוב תשובות בהלכה, לפיכך אין בידנו תשובה ממנו בענין.

כיון שלא פסקו הרדיפות כלפי רבי דוב, יעץ לו רבי נחמן מטולטשין שיעזוב את מלאכת השחיטה על אף שהצדק עמו (שיח שרפי קודש). רבי דוב עשה כך ועלה יחד עם זוגתו ובנו הבחור העניך ארצה והתיישב בצפת. במיפקד מונטיפיורי משנת תרל"ה, אנו מוצאים בין תושבי צפת שהשתייכו לכולל ווהלין את רבי דוב בן ה-60 ובנו העניך בן ה-15, כאשר שנת עלייתם ארצה הרשומה בפנקס היא תרל"ד.

במכתבי רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, משנת תרל"ו ואילך, הוא מרבה לדרוש בשלומו יחד עם שאר אנש"ש בצפת: **"ופרוס בשלום לאוהב נפשי הוותיק וחסיד מו"ה ר' דובעריץ שו"ב עם שלום בנו מו"ה העניך נ"י (נתיב צדיק, ל).** במכתבו מעשרת ימי תשובה תרמ"ב מאומן, מספר רבי נתן מטבריה לידידיו ורעיו מצפת על הקיבוץ הקדוש בראש השנה: **"וקישרתי אתכם בתוך הקיבוץ הקדוש כי יודע אני רצונכם גם כן להיות שם וביקשתי הרבה בעדכם... ותפרוס בשלום להחסיד ר' דוב נ"י ותפרוס בשלום לבנו היקר מו"ה העניך, ובנו שלום היה גם כן על האסיפה על ראש השנה"** (פב)

במכתבו מיום א' משפטים תרמ"ב, מספר רבי נתן צערו הגדול ממחלת זוגתו 'וגודל הצרות וההרחבות שהיה לנו באלו הד' שבועות אין לשער ולהעריך, כי עין בעין ראיתי דברי רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש, אך זאת נחמתי שהזמין לי השם יתברך את ידידנו החסיד המופלא ר' דוב נ"י והיה בא אצלי בכל יום ודיברנו הרבה מגדולת רבינו ז"ל ותלמידו הקדוש והחיה אותי והאמנתי שעל ידי אלו הדיבורים יהיה לה רפואה, כי מגדיל ישועות מלכו וכו' (= ע"פ חיי מוהר"ן סי' תעט)" (פז)

גם רבי נחמן מטולטשין באחד המכתבים שכתב לא"י (נדפס ב'נחלי אמונה' ב'), פורס בשלום ר' דב בער שו"ב.

לראש-השנה תרמ"ג, נסע רבי דוב לאומן וזכה להיות בקיבוץ הקדוש יחד עם עוד כמה מאנש"ש מצפת. (נתיב צדיק, מכתבים קיא, קיג, קיד)

לפנינו תצלום שער 'ליקוטי מוהר"ן' מהדורת ירושלים תרל"ד, עם רישום בעליו בחרוזים: **"הק' [=הקטן] העניך שו"ב מקיירא ומצרים, ב"ר דוב בער שו"ב מחסידי ברסלב לפ"ק [=לפרט קטן] בונה ירושלים [=תרנ"ט], ת[ובב"א] פעה"ק צפת"י"**

צפת בשנים עברו תמונת אווירה

המקלט שהיכה לאנ"ש

הכנסת השתמשנו בכיסא זה לכיסא של אליהו. מיד בהקמת בית הכנסת, מינינו שלשה חברי וועד, שעל פיהם יוכרעו כל ספק וכל חילוקי דעות שעלולים לצוץ. היה גם מקרה סבוך יותר, בו פנינו לקבלת הכרעה מפי חשובי אנשי שלומנו. הלא שנינו: הנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל!

התפתחות המניין

בית הכנסת פעיל הן בשבתות והן בימות החול. בכל ימות השבוע מתקיים במקום מנין שחרית כוותיקין. כמו כן מתקיים גם מנין לתפילת מנחה וערבית. לפני תפילת ערבית מתקיים שיעור קבוע בספר שיחות הר"ן. המניינים בבית הכנסת פעילים ומצליחים ב"ה. למנין של תפילת המנחה קרה פה ושם שלא הצלחנו לקבץ מנין. במקרים אלו הסתייענו במנין שמעלינו, ועלינו להתפלל איתם יחד. בנוסף, אנו מקפידים להתאסף פעמיים שלש בשבוע ללימוד משותף בתורה הזמנית. בשעה היעודה, זונח כל אחד את עיסוקיו, ומגיע לבית הכנסת להגות בתורת רבינו הקדוש.

מידי ראש חודש אנו מקיימים סעודת ראש חודש גדולה, בה משתתפים כל בני הקהילה, ואף אנשים רבים מבחוץ. במהלך סעודות ראש חודש זכינו לשמוע שיחות מפי משפיעים שונים מאנשי שלומנו. בימי החנוכה לדוגמא, הגיע להשמיע מדברותיו הר"ר משה בינשטוק שליט"א. מיקומו המרכזי של בית הכנסת תורם לנו רבות. מזדמנים לבית הכנסת אנשים רבים שמאוד נהנים מהתפילה המיוחדת, מהשירה בליל שבת, ומהריקוד שלאחר התפילה.

כמה מהם סיפרו לנו, כי הם כבר היו בראש השנה באומן. יש להם נקודה חמה בלב לרבינו מאו, וכעת הם שמחו להתפלל איתנו יחד, לשמוע חיזוק מתורת ברסלב.

סיפורי מעשיות לילדים

אחד מהמתפללים שרצה לזכות את נשמות ישראל, מקיים שיעור מיוחד לילדים בספר המידות ובסיפורי מעשיות. השיעור מתקיים מידי ערב לאחר תפילת ערבית, ומשתתפים בו כשלושים ילדים מכל השכונה.

הילדים מקבלים פרסים, וכן מתקיימים מבחנים על החומר הנלמד. בחג החנוכה התקיים חידון מיוחד ומושקע על כמה סיפורים מסיפורי מעשיות. מטרת ארגון זה היא, שילדי ישראל היקרים יספגו לתוכם את סיפוריו של רבינו הקדוש, המועילים לטהרת נשמתו של כל אחד ואחד. האברך שמוסר את השיעורים, מרחיב במהלך השיעור, וכורך כל סיפור עם דיבורים מכלל ספרי רבינו הקדוש.

כמה וכמה הורים מתושבי השכונה, החלו בעקבות ילדיהם להגיע להתפלל ולבקר בבית הכנסת.

עינינו נשואות כעת למרום: כשם שעשה עמנו חסד עד הנה, כאשר תוך שלשה חודשים זכינו להקים ולכונן את בית הכנסת מכלום ממש, כן נזכה להגדיל ולפאר את שם רבינו הקדוש, להרחיב את גבולות הקדושה בכמות ובאיכות.

בעיר הדרומית נתיבות, הקימו קבוצת אברכים בית הכנסת מיוחד. מבית הכנסת זה, מאיר וזורח אורו של רבינו הקדוש לכל הסביבה. הר"ר איתמר סעדה הי"ו

כיצד הקמתם את בית הכנסת?

מיד אחרי החגים התאגדנו כעשרים משפחות בני תורה ספרדים, והחלטנו להקים בית המדרש על שם רבינו הקדוש. התוכנית שלנו מלכתחילה הייתה לשכור דירה, וכל אחד מהמתפללים ישלם את חלקו בהוצאות השכירות. והנה גלגלה ההשגחה בצורה מופלאה וזכינו לישועה גדולה שלא חלמנו עליה כלל. וכך היה מעשה:

בנתיבות קיים מניין וותיק מאוד ששכן עד לא מכבר במקלט העירוני, בלב המרכז החרדי בעיר. בתקופת הקורונה, גבאי המניין בנו מעל המקלט אוהל זמני, בו התפללו במשך כל התקופה. לאחר שהחיים שבו למסלולם הרגיל, רצו האחראים לפרק את האוהל ולחזור למקלט. אך המתפללים העדיפו להישאר באוהל שהיה מרווח יותר מהמקלט.

בעת שחיפשנו לשכור דירה שתאים לבית הכנסת, פגשנו את אחד ממנהלי אותו מניין, ששמח לתת לנו את המקלט עבור בית כנסת של ברסלב. נדהמנו מהארת הפנים שקיבלנו מהשמים. חסכנו טרחה רבה, ואף עלות גבוהה של הוצאות חודשיות. מלבד המבנה בו זכינו, קיבלנו בית כנסת מוכן קומפלט. במקום כבר היה ריהוט, הכולל: ספסלים ושולחנות, בימה וארון קודש - קיבלנו הכל על מגש של כסף!

אמנם, הספרים במקום היו ישנים ובלתי ראויים לשימוש. זרקנו את כולם לגניזה, ובמקומם הבאנו ספריות חדשות. הצלחנו למלא שתי ספריות חדשות תוך שבוע! את ספרי ברסלב הצלחנו להתרים ולהביא במהירות, ואת שאר הספרים תרם כל אחד מהמתפללים. במהלך התקופה הבאנו עוד ועוד ספרים, עד שכיום יש לנו ספריה נאה ומכובדת.

ספר תורה משלנו

ברשות המניין הוותיק ישנם כשבעה - שמונה ספרי תורה. חלקם שוכנים באוהל למעלה, וחלקם שוכנים בארון הקודש במקלט, בהם אנו קוראים בינתיים.

בחסדי שמים הצלחנו כבר להשיג ספר תורה שיהיה שייך לנו. גם כאן הייתה לנו סייעתא דשמיא מיוחדת.

אחיו של אחד המתפללים רצה לתרום ספר תורה לעילוי נשמת אשתו. הוא חיפש בית כנסת שאין לו ספר תורה משלו, וממילא יקראו בספר התורה בקביעות. אחיו, שהינו ממקימי המניין שלנו, הציע לו את בית הכנסת בו הוא מתפלל, ואכן זכינו בספר התורה.

הספר נמצא כעת בשלבי כתיבה מתקדמים. בתקופה הקרובה נכניס אותו בעזרת ה' לבית הכנסת, בקול תרועה והמון חוגג.

אחד המתפללים תרם לבית הכנסת העתק של הכיסא של רבינו הקדוש. הצבנו אותו על רמפה גבוהה, ומעליו קבענו בצורה יפה את הנר תמיד. הכיסא מוסיף הרבה לאווירה במקום. בברית מילה שהתקיימה לאחרונה בבית

למ
מ
מ
ל

* מהצדי חקלא - קוצרי השדה, משמש ככינוי ליודעי סודות התורה

לֹא תִקַּח
חֵצֵי חֵקְלָא*

שִׁטְרֵי הַלִּיקוּטֵי
זוֹהַר"ן נִבְחָחִים!

ראשונה: שמחבר כל אחד לליקוטי מוהר"ן הביאור המשולב של ר' משה

כשם שרביע לכל
כך תורתו לכל

פרטים יבואו.....

הודו הודו ששלי

מכתביו של סופר 'אבקשה'
הבלתי נשכח הר"ד משה
גולשביסקי ע"ה מתוך הספר
שעתיד לראות אור בעז"ה

מבוא

זה לי עשרים ושמונה שנה מאז זכיתי לפקוד לראשונה את ציונו של רבינו הק' באומן.

קדמו לזה כעשרה שנים של געגועים עזים, בשנות ילדותי עדיין הייתה שגורה בפי כל חסיד ברסלב תפלתו של ר' יצחק ברייטער הי"ד שיתפתחו שערי הציון שחיבר במיוחד אחר ירידת 'מסך הברזל' לפני כמאה שנה. לאט לאט נפער סדק במסך הברזל, עוד ועוד יחידים וקבוצות חמקו דרך אותו סדק בדרכם לציון הק', ואנו הילדים האזננו באזנים כרויות לסיפוריהם של אותם מאושרים, כיצד היו מניחים מתנות יקרות על חלון ביתה של הגויה הזקינה בעלת החצר כדי שלא תלשין עליהם באזני הק.ג.ב. כיצד התאמנו כל הדרך לומר את התיקון הכללי במינימום זמן על מנת שיוכלו לחטוף ולאומרו במהירות בציון הק' טרם יקדימום השוטרים ויפנו אותם מהמקום.

כבר אז שמענו על ישועות וניסים שפעלו המשתטחים בתפלתם בציון הק', זכורני כיצד סיפרו על אותו חסיד נלהב הרה"ח ר' יעקב תפלינסקי זצ"ל שהיה חשוך בנים, וזכה להגיע לציון הק' עם זוגתו אחרי מאמצים רבים ותלאות שונות, שם הרבו בבכיה מעומק הלב על צרתם, ומיד אח"כ נפקדו בבת.

גדלתי מתוך ידיעה שאי שם בעיר אומן פלך קייב בקרן הרחובות פושקינא / בילינסקי, בחצר ביתה של גויה זקינה בדיוק מתחת לחלון השני שוכן כבוד, רבינו מורה דרכינו, ומשם משגיח הוא על תלמידיו ההולכים בדרכו, ומכיר כל אחד מהם באופן אישי על כל גילגוליו הקודמים וכל מה שעבר ועובר ויעבור עליו בגילגול זה כפי שקראתי במפורש במכתבי מוהרנ"ת וכפי שמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ס"ה) ובשיחותיו של רבינו הק'.

קראתי כיצד תיאר רבינו הק' בפני בתו את הסתלקותו מן העולם כעובר מחדר לחדר, ואף המשיל זאת בפניה:

הרבי החזן של

חצר של גויה זקנה. הציון כפי שהיה נראה בתקופת מסך הברזל

כמו שאני עתה בחדר זה ואחר כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת אחריי, אם תבואי אצל הדלת ותצעקי אבא אבא, האם לא אשמע את קולך? כך אשמע אחר הסתלקותי לכל מי שיקרא לי ותמיד אהיה מצוי בקברי להאזין לכל אחד ואחד.

לא פלא שבכל פעם שהייתי זקוק לחיזוק, או שעבר עלי משבר כזה ואחר, הייתי בוכה לפני השם ומתחנן לזכות להגיע לאותם ארבע אמות קדושות של רבינו הק' ולשפוף לפניו את ליבי.

בסייעתא דשמיא זכיתי להגיע לאומן בר"ה ה'תשנ"א בעודני נער צעיר המתקרב לגיל שבע עשרה, התרפקתי על הציון הק' כבן המתרפק על אמו ממנה הורחק בעודו תינוק.

באותה נסיעה באחת השעות זכיתי לכך, שפכתי שיחי לפני הצדיק, בכיתי על קברו הק' ופעלתי את ישועתי כפי שיסופר בפנים הקונטרס.

מאז ועד היום חלפו כבר כאמור עשרים ושמונה שנים, ועדיין אני אוזן בשולי אדרתו ומתאבק בעפר ציונו הק' בבחינת "אחזתיו ולא ארפנו". כל סמיכתי ותקוותי בזה ובבא הוא על זכותו וכוחו של האי רעיא מהימנא, והוא אכן מקרבני בכמה מיני קירוב ופודה אותי בכל עת בתפלתו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה.

בענין זה של התקרבות לצדיק והאמונה בו קשה מאד להעביר את ההרגשה מאחד לחבירו כפי שמביא רבינו הק' מהזוהר הקדוש שעל זה נאמר "נודע בשערים בעלה" - "כל חד וחד כפום מה דמשער בליביה", זוהי אחת הסיבות שמנעה ממני עד היום מלפרסם ברבים את הניסים והנפלאות אשר זכיתי לפעול בציונו הק', במשך כל השנים בהם אני הולך ושב בדרך קייב ובאכה אומן.

למעלה ממאתיים נסיעות זכיתי בחסדי השם עד עתה ליסע אליו, ומה שפעלתי באותם נסיעות ברוחניות ובגשמיות לא אוכל לגלות מליבי לפי, וכל שכן לאחרים, ובכל זאת ישנם עובדות ומופתים שאפשר לפרסם כדי לעורר את לב אחיי ורעיי אנ"ש היקרים המאמינים בצדיק ובספריו הק' ודבריו חיים וקיימים בליבם, לבל ישקיעו את כספם לא אצל רופאים ולא אצל שאר חכמים וחרטומים ואפילו לא אצל בעלי שם קטנים וגדולים, אלא יחישו פעמיהם אל רופא הנפשות הגדול שהגביה את ידיו הקדושות ואמר: און איך הייל זי [ואני רופא אותה], וכבר קבע התלמיד הנאמן מוהרנ"ת זי"ע כלל גדול בענין זה, כי "כפי שהאדם נסמך על הצדיק כן הצדיק סומך אותו", וכך כתב מוהרנ"ת לבנו בהושענא רבה האחרון לימי חייו הק' סמוך להסתלקותו, "אל תירא ואל תפחד ואל תחת כלל כי לא יעזוב אותך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי, כי הנה זה יצא לפנינו ואמר בפירוש קודם הסתלקותו לעילא ולעילא "אז איך גיי פאר אייך וואס האט איר צו זארגן" [מה יש לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם]."

במשך השנים סיפרתי בפני ידידים ורעים מעט מהגדולות אשר עשה עמי הצדיק, ורבים הפצירו בי להעלות את הדברים על הכתב ולפרסמם לזיכוי הרבים, אך עד היום מנעתי את עצמי כאמור מכמה טעמים, ובעיקר כדי שלא יחשדו בי כי כוונתי לפרסם את עצמי ואת גודל אמונתי ודביקותי בצדיק כביכול, דבר שהוא ביזיון גדול למי שיש לו מעט שכל בקדקדו, וביותר מגונה הדבר מאד בין אנשי שלומינו הצנועים והישרים אשר כל עבודתם והשגתם הוא בינם לבין קונם והם יושבי סתר בשדות ובנזקיקי הסלעים וכל אחד מהם משתדל ומתאמץ להתכנס בפנינו ולברוח מהכבוד והפרסום המבוזים.

שהביא אותי מביתי לכאן) והכל בוכה, דמעות, דמעות, ושוב דמעות.

אני מרגיש שאני נמצא בכעין מכבסת ענק המכבסת לבבות ומלבינה נשמות בדמעות.

בחורים צעירים בוכים! אנשים מבוגרים בוכים! זקנים באים בימים בוכים!

מחשבה מתגנבת בליבי שמא אותו נהר המטהר מכל הכתמים אינו אלא נהר של דמעות שמקור נביעתו הוא כאן הישר מאלפי הלבבות השבורים הזועקים מרה על נשמתם ותכליתם.

נזכרתי בדברי הרה"ק ר' יעקב יוסף מפולנאה ז"ע זקן תלמידי הבעל שם טוב כי כשבא האדם אל צדיק ונופל עליו בכיה שאינה שלו סימן הוא שזהו צדיק אמת.

עוד ועוד אנשים מעידים על עצמם שנפל עליהם באומן בכי שלא ידעו כמותו בחייהם.

כשזה קורה לחסיד ברסלב שהתפלל עשרות שנים והתגעגע אל רבו, וכסוּף סוף אחרי ששבר אין ספור מניעות ושילם במיטב כספו עבור זכות נכספת זו - לעמוד פנים בפנים מול ציונו הק' של הנחל נובע מקור חכמה, והוא פורץ בבכי סוער אין פלא בדבר, הרי הוא כאותו ילד הממתין לאמו שעות ארוכות וכסוּף סוף היא באה ונוטלת אותו בזרועותיה הוא מתייפח בבכי סוער עבור כל הדאגה והבדידות וצער ההמתנה שחווה.

אבל כשהמחזה חוזר ונשנה אצל אנשים שאין להם שום שייכות מוקדמת עם ברסלב ועם רב'ה, ואפילו כאלו המתנגדים לברסלב ולועגים לדרכה, כבר אומר הדבר דרשני.

וכך סיפר בפני ה'בעל קורא' בבית המדרש סאטמר 26 בסטמפורד הילל שבעיר הגדולה לונדון, מה שאירע עם אחד מחבירי חסיד גור שנסע בחברת חסידי גור נוספים לקברי צדיקים באוקראינה, בדרך ביקשו חלק מהקבוצה לפקוד אף את הציון הק' באומן, לעומתם היו שהתנגדו לכך והעדיפו לבקר אצל צדיקים אחרים.

חבר זה הביע התנגדות נחרצת לנסיעה לאומן, כשהוא מבהיר לחביריו, כי כאחד שמשתייך לחסידות אחרת ונוסע לרבי אחר אינו רואה שום סיבה לחפש את תיקונו אצל רבי נחמן מברסלב, כיון שנחלקו הדיעות הוסכם ביניהם כי ילכו לפי דעת הרוב, עמדו למנין ורבו המצדדים להכנס לאומן מהשוללים זאת.

עשו כדעת הרוב וכעבור כשעה מצאו את עצמם בירידה מכיכר פושקינא אל עבר הציון הק', נכנסו בני החבורה נטלו 'תיקון הכללי' לידם הפרישו פרוטה לצדקה ושמחו על ההזדמנות שנפלה לידם לזכות בהבטחתו של הצדיק.

אלא שאותו חבר - שניסה בכל כוחו למנוע את החבורה כולה - לא השלים עם המצב

"על ידי השתטחות על קברי צדיקים עושים עמו טובות אף על פי שאינו ראוי".

ובזאת אודה להשי"ת שקירב אותי ואת בית אבי לאורו הגדול של הנחל נובע מקור חכמה, וזיכני להתאבק בעפר ציונו הק' ולשתות בצמא את תורותיו ועצותיו. יהי רצון שאזכה להיות בחלקו בזה ובבא לנצח.

לאט לאט נפער סדק במסך הנרצל, עוד ועוד יחידים וקבוצות חמקו דרך אותו סדק בדרכם לציון הק', ואנו הילדים האזננו באזנים כרוזות לסיפוריהם של אותם מאושרים, כיצד היו מציחים מתנות יקרות על חלון ביתה של הגויה הזקנה בעלת החצר כדי שלא תלשיין עליהם באזני הק.ג.ו.

נהר הדמעות

הבטחתי לספר ניסים ומופתים שאירעו עמי ועם מכריי בציון הק';

האם דמעות הם מופת?

רבים טוענים שעצם העובדא שעניניהם התחילו לדמוע לראשונה בחייהם בעומדם אצל הציון הק' הוא נס של ממש.

מה שבטוח הוא שבאומן הכל סובב סביב הדמעות והם אלו שמפעילים את מערכת הניסים והנפלאות המתרחשים כאן, כמעט כל הסיפורים קשורים לדמעות.

אני מצטופף בחצר הציון הק' בערב ראש השנה (השנה עשיתי זאת על גבי כסא גלגלים

בפרט אני העני שלצד גדולת נוראות קדושת רבינו הק' וכוחו הגדול אותם אני מבקש לפרסם בשער בת רבים ידעתי את מן ערכי ופחיתות שכלי ודלות מעשי אשר לא יצאתי מהחול אל הקודש כמלא רוחב החוט, איכה אשא ראשי להתפרסם בין הבריות, הלא תגדל בושתי וכלימת.

מה בכל זאת גרם לי להדפיס קונטרס זה, מעשה שהיה כך היה, בחודש אלול ה'תשע"ח סבלתי במשך כל החודש יסורים נוראים ברגלי, ולאחר קרוב לשבועיים בהם נשאתי את יסורי בדומיה אושפזתי בבית חולים שם גילו כי אני סובל מזיהום קשה ונמצא בסכנת חיים, באותו היום שמצאתי עצמי בין חולים אנושים מוקף ביסורי גוף ונפש וביקשתי זכות לנפשי, קיבלתי על עצמי בלי נדר שכשאחלים ואצא ממקום חשוך זה אעלה על הכתב לפחות עשרה ניסים ונפלאות שזכיתי להם על ידי תפילתי בציון הק' ואפרסמם לזיכוי הרבים.

ומכיון שהשי"ת ברחמיו רפא לי ממכאוביי בזכות רבינו הק' כאשר תחזינה עיניכם בפנים נטלתי עטי בידי לקיים מה שנאמר "מוצא שפתיך תשמור", והריני להודות על האמת כי מכל רבבות נשמות ישראל המקורבים לרבינו הק' ומשתטחים על ציונו הק' אני קטן ופחות מהפחות שבהם הן במעשים טובים והן במידות, אלא שאני מאמין מעודי באמונה עזה בכוחו העצום של רבינו מוהר"ן הק' כפי שגילה את אזנינו, ובמה שהבטיח שאינו אלא כעובר מחדר לחדר, ומתוך אמונה זו אני נוסע אליו תדיר ומנשק את ציונו הק' כמו שהייתי מנשק לידיו הטהורות, ושח לפניו את ליבי כאשר ישוח תלמיד את ליבו לפני רבו מורה דרכו, ובצאתי לדרכי אני מקבל ממנו ברכת הדרך ומזכיר את בני ביתי כמו אילו היה יושב על כסאו ומביט אלי ברחמיו, וכבר אמר "הפחות שבאנשי אני מוליך אותו בדרך של

צדיק גדול מאד". ואתה קורא יקר, דע לך כי כל העובדות שהבאתי הם אמת לאמיתה שאירעו עמי בעצמי או ששמעתי ממקור ראשון. ובעת שאתה זקוק לישועה ברוחניות או בגשמיות, ובכל עת שצר לך, זכור את דברי השי"ת ששלח ביד הנביא ירמיה "הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם כי מדוע לא עלתה ארוכת בת עמי".

אם אתה מבעלי אמנה ומאמין בצדיקים ובדבריהם הק' מהר המלט על נפשך אל אותו צדיק שביקש אותך לבוא אליו וגילה מעט מכוחו להמתיק את כל הדינים בכל העשרים וארבע בתי דינים של מעלה, ושכוחו לערער על הדין אצל המלך בעצמו וכו', וכו', וזכותו וכוחו הגדול יעמוד לך להוושע בכל משאלות ליבך לטובה, וכמובא בספר המדות

והחליט להפגין זאת, נטל גמרא לידי התרחק לקצה ההיכל והתיישב ללמוד את הדף היומי כשהוא מנסה להתעלם מהציון הק' שבכותל הדרומי של ההיכל ומההתעוררות הרבה שאחזה בחבריו למסע.

פוחת האורח היהיר בלימוד, קורא קטע ושנים מהגמרא ולפתע כגשם ביום קייצי מתחילות עיניו לזלוג דמעות, וכאילו פגע בו רעם נשבר ליבו בקרבו, סגר את הגמרא ונחפז אל הציון הקדוש והחל לשטוף אותו בדמעותיו.

סיפור זהה אירע עם אברך חסיד בעלזא מלונדון כפי ששמעתי בעצמי מפיו, הוא הגיע לאומן במסגרת עבודתו כמשגיח כשרות באחד מהצוותות ששהו באומן עבור השחיטה הכשירה - כיון שהוא כבר כאן כסף לומר תיקון הכללי בציון הק' ולזכות להבטחת הצדיק, אמר לנפשו: מחר אשכים קום לפנות בוקר, אטבול במקוה טהרה ולאחר מכן אומר את עשרת המזמורים בכוונה הראויה. אלא שתכניות לחוד ומעשים לחוד, כשהתעורר בבוקרו של יום גילה כי השמש הקדימה אותו במספר שעות ובקושי נותר לו זמן להתפלל, התפלל במהירות ונחפז לעבודתו, ודחה את אמירת התיקון לערב, בערבו של יום מצא את עצמו מותש לגמרי מהעבודה ונפל עייף למטתו, וכך נמשך הדבר יומיים ושלשה עד שמצא את עצמו ערב הנסיעה חזרה והוא טרם אמר את התיקון הכללי, כיון שכך ניגש לציון הק' נטל תיקון הכללי לידי, ופנה אל הצדיק וכה אמר: ר' נחמן! רציתי לעשות לפי הוראותיך ולומר את עשרת המזמורים אבל זה כבד עלי, על כן אומר את המזמור הראשון ואחרים יאמרו את שאר המזמורים ויוציאו אותי ידי חובתי.

פתח בקריאת המזמור הראשון והיה כאשר קרא שנים ושלשה פסוקים פרץ לפתע בבכי סוער שהוא עצמו לא הבין את פשרו, בכה וקרא, בכה וקרא ושוב בכה, עד שגמר את כל התיקון הכללי והתפלה שאחריה מתוך בכיו והרגיש כתינוק שנולד מחדש.

זהו הציר המרכזי של הנסיעה לאומן, זוהי עיקר עבודתו של צדיק זה לטהר ליבם של ישראל לאביהם שבשמים, ולהפיל את מחיצות הברזל המפסיקות ביניהם.

וכך מספר הגאון המקובל ר' יוסף ועקנין שליט"א תלמידו של המקובל הרב מרדכי שרעבי ז"ע ומגידוליה המפוארים של ישיבת פורת יוסף וחכמיה.

הרב יוסף מפאר את המנין הספרדי הגדול בבנין הקלויז ומשמש בה כבעל תוקע זה שנים רבות, בראיון שנערך עמו על כתב עת נודע סיפר כיצד התקרב לברסלב ולדרכה.

הכל התחיל לפני כשלושים שנה כשהרב היה מוסר מידי ערב שיעור תורה בשכונת נחלאות בירושלים לבעלי בתים מעמך העוסקים כל היום במלאכה וחשקה נפשם לטעום מצוף התורה.

באחד הימים סיפרו לו משתתפי השיעור כי הם מתכננים נסיעה לקברי צדיקים באוקראינה שבשיאה הם מתכוננים להתפלל בציון הק' באומן בראש חודש ניסן יום הולדתו של הצדיק, ביום זה מחלק הצדיק מתנות והם משתוקקים לקבל מתנות אלו.

נשמח מאוד אם הרב יצטרף אלינו ביקשו, ראה הרב שנסיעה זו גורמת להם לחיזוק, החליט להיענות לבקשתם ולתת את חלקו בנסיעת התחזקות זו.

למען האמת היה הרב מתנגד לכל הענין הזה שספרדים יתקרבו לברסלב, הוא לא ראה בעין יפה את העובדה שנוטשים את מסורת יהדות ספרד לטובת דרך שלא הכירו אבותיהם.

בכל זאת הצטרף כאמור לנסיעה לבקשת תלמידי השיעור. ר"ח ניסן באומן, הרב יוסף מרגיש ממש לא שייך לכל ההמולה, ובעוד חברי הקבוצה מיהרו אל הציון הק' פסע לו הרב בנחת כשאינו ממהר לשום

מקום, החצר העלובה בחצר דירתה של גויה זקינה לא הרשימה אותו, סביב הציון הק' שלא היה אז אלא מצבת שיש נמוכה עמדו עשרות יהודים והתפללו, ביניהם נמצאים אף חבריו למסע.

הוא ממתין שיסיימו להתפלל ולעיניו נגלה מחזה משונה, כל אחד מהם לחוד מרים את ראשו מהציון ועיניו שטופות דמעות, כך הראשון, אחריו השני, וכך כל אחד ויחיד מהם.

הרב יוסף שהכיר את האנשים מקרוב לא ידע את נפשו, מדובר ביהודים פשוטים מאד מאד שקרובים יותר לצעוק מלבכות, ספק אם בתפלת נעילה הם הזילו דמעה, וכאן הם עומדים בעינים דומעות משל היו ילדים קטנים הזקוקים לעזרה.

עודו תמה על המראה החל אף הוא לבכות, הרב ועקנין הספיק כבר להשתטח מאות פעמים על קברי צדיקים ואף נמנה על מנין המקובלים העורך בקביעות תפלות והקפות בקברי צדיקים.

ובכל זאת כזאת לא ראה עדיין, באותה שעה הבין ר' יוסף כי משהו יוצא דופן מתרחש בחצר זו, זה לא עוד ציון של צדיק, יש כאן משהו שליבו של כל יהודי קשור אליו בקשר בל ינתק, אני חייב ללמוד את הנושא החליט הרב, והחל לעיין בספרי רבינו הק' ותלמידיו. טעם ר' יוסף מהדבש ואורו עיניו, ומאז הוא נוסע בקביעות לאומן לקיבוץ ראש השנה, ולכל אלו המעמידים לפניו שאלות בנושא הוא משיב בנועם, "טעמו וראו..." בואו לאומן ואחר כך תבינו.

כפי שציינתי לעיל הדמעות הם רק ההתחלה, בעקבות דמעות אלו עוברים אלפים רבים טלטלה עזה בנשמתם ושינוי מהותי בכל מהלך מחשבתם והתנהגותם.

יש וזה קורה בביקור אחד באומן וישנם כאלו שבכל נסיעה ונסיעה הם הולכים ומשתנים לטובה.

ישועות על הציון, ר' יעקב גדליה תפלינסקי. קרדיט תמונה: גנאי ברסלב

הרב החזי שלי

קצרה היריעה מלהכיל את עשרות אלפי הסיפורים האישיים שבפי הנוסעים הקבועים, אסיים פרק זה בעובדה אחת קטנה שהייתי עד לה.

במסגרת תפקידי ללמוד עם תלמידים, אני מתמודד לא פעם עם נערים שעוברים קשיים שונים האופיינים לדורינו הירוד.

טיפלתי בנער כזה שעקב מצבו המיוחד החליטו הוריו לרכוש לו כלי מסוים שהוא השתוקק אליו מאד, בו יוכל להשתמש בכשרות.

אך מכיון שבבית הקפידו מאד שלא להכניס שום כלי כזה אף לא בהיתר, וכדי שלא להשפיע לרעה על שאר האחים, הגיעו להסכמה שהכלי יהיה מונח בביתו של אחד מידידי המשפחה, ובכל פעם שיזדקק לו יבוא הנער אל ביתו להרגיע את רוחו. נער זה התלווה אלי באחת מנסיעותי לאומן, לימדתי אותו את הסוד הידוע שכשעומדים בציון רבינו הק' עומדים לפני רבי חי שמכיר כל אחד באופן אישי, כפי שהתבטא רבינו הק' "איך האב מיך שוין מיינע אויגן אויס גיקוקט אויף איטליכן באזונדער" [כבר השגחתי בעיניי על כל אחד בפני עצמו] (חיי מוהר"ן שכב)

עמד הנער בציון ושפך את ליבו לפני רבו על הקשיים הרוחניים העומדים בדרכו, אני הייתי עסוק בענייני ולא התערבתי במה שבינו לבין רבינו הק'. כשחזרנו ללונדון נזכרתי שהכנסתי במזוודה שלו מספר חפצים משלי עקב בעיית עודף משקל ושכחתי אותם אצלו, מיהרתי להתקשר לביתו וענו לי כי מיד כשנכנס לבית, הניח את חפציו ומיהר לביתו של אותו ידד שם מונח אותו 'קישקוש'. למחרת אני פוגש את ידיד המשפחה והלה מספר לי להפתעתי כי אתמול הגיע הנער אל ביתו כשפטיש בידו, ביקש את הכלי המדובר וללא אומר ודברים ניפץ אותו לרסיסים במכת פטיש אחת.

התרגשות אחזה בי, לא שלא ידעתי עד היום את כוחו של רבינו הק', אלא שגם ידעתי את היצר החזק של נער זה, והתרגשתי עד דמעות לשמוע כיצד הכריע הצדיק את היצר הרע במכת פטיש אחת..

תעלומת המופתים הנעלמים

מאתיים ושמונה שנים חלפו מאז עלייתו של רבינו הק' בסערה השמימה, קדמו לזה כעשרים שנה של הנהגה בהם יצא שמו וטבעו בעולם כצדיק הדור ואיש פלא אשר כל רז לא אניס ליה.

גדולי הדור שעוד זכו ליצוק מים על ידיהם של תלמידי הבעש"ט חרדו מפניו, ידועה התבטאותו הנדירה של הרה"ק ר' מרדכי

מנעשכיו זי"ע שרבינו הקדוש ביקר בביתו מים מספר לפני הסתלקותו מן העולם, וכשיצא לדרכו התבטא הצדיק הישיש בזה הלשון "אילו לא באתי לעולם אלא שר' נחמן יפסיע על מפתן ביתי די"ו!" (חיי מוהר"ן קיג) מאות יהודים מקרוב ומרחוק הסתופפו בצילו, ביניהם גדולי תורה וענקי רוח כמו מוהרנ"ת וחבירו רבי נפתלי, המגיד מטראוויצע ידדו וריעו של ה'מאור עינים' הוא הרה"ק ר' נחום מטשרנוביל, ור' יודל מדאשיב תלמידו של הרה"ק ר' פנחס מקארץ זי"ע שהנהיג בעצמו עדה קודם

מאז ועד היום חלפו כבר
כאמור עשרים ושמונה שנים,
ועדיין אני אחוז בשולי אדרתו
ומתאבק בעפר ציונו הק'
בבחינת "אחזתי ולא ארפנו".
כל סמיכותי ותקוותי בזה ונבא
הוא על זכותו וכוחו של האי
רעיא מהימנא

התקרבותו, ולצידם קירב הצדיק אף פשוטי עם ואנשים גסים מאד שבזכותו הפכו ליראים ושלמים.

הסימטא הקטנה בעיירה ברסלב הנושקת לכיכר השוק העתיק הפכה לאבן שואבת לכל דורש ה' ודואג על תכליתו הנצחית ובד בבד קלטה אל קרבה כל מר נפש וכל זקוקי ישועה. מופתים נוראים וניסים נגלים חולל הצדיק הן בחייו ולא פחות מזה לאחר הסתלקותו, ובכל זאת אין עד היום אפילו כרך אחד שמרכז בתוכו סיפורי מופת אלו לעומת ארון ספרים של תורות נוראות מעשיות נשגבות עצות והדרכות מעינות ותהומות של התחזקות בתורה ותפלה

קדושה וטהרה יראת חטא וזכרון עלמא דאתי המכונים בלשון רבינו הק' "שבעה משיבי טעם". אי פה אי שם בין השיטין מופיעים עובדות פלא של שידוד הטבע, קפיצות הדרך, עסק עם נשמות, גילויים נוראים שזכה להם בהקיץ ובחלום, מהם עולה ומיתמרת דמותו של הענק שבענקים רועה נאמן ומנהיג רחמן שנשלח משמים ללחום מלחמתה של השכינה הקדושה המתייסרת בגלותה עם ישראל עם קדוש, מלחמתו של עם הנצח מול כוחות הטומאה של הסטרא אחרא המבקשים רעתם. נשאלת השאלה המתבקשת להיכן נעלמו כל סיפורי המופת שחולל צדיק קדוש זה בחייו ולאחר מכן, כיצד אין לנו אפילו חוברת אחת של 'מחניים' עם סיפור מופת כלשהו מצדיק זה שרבות יהודים הולכים לאורו, מהו הפתרון של "תעלומת המופתים הנעלמים"? בפרק זה תקראו את התשובה האמיתית לתעלומה זו, ותלמדו על התיחסותו של רבינו הק' לנושא זה.

ראשית עלינו לציין מה שמוהרנ"ת כותב בשיחות הר"ן כי רבינו הק' היה אסור במופתים, זאת אומרת משמים לא הרשו לו ללכת בדרך זו, וכפי שמסביר זאת הגה"ק ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין זי"ע הסיבה לכך היא, כדי שלא יהיה ביטול הבחירה. כך פשוט וחלק, אילו צדיק זה שסלל דרך כל כך נעימה בעבודת ה' וריפד את אותה הדרך בהבטחות שכאלה ובאחריות המלאה שהוא לוקח על כל המתקרבים אליו, עד כדי כך שכבר פעל אצל השי"ת שלא יקח מהעולם אף אחד מאנשיו קודם שיגמור לתקן מה שעליו לתקן, עד שלא נותרה לסטרא אחרא שום עצה ללחום כנגדו אלא על ידי המחלוקת והליצנות המרחיקים מעליו את כל אלו שאינם זוכים לאורו, אילו היה אף מראה אותות ומופתים גלויים, לא היה נשאר יהודי אחד שלא היה מתקרב אליו, ולא היה סיכוי לשום מחלוקת, והרי השי"ת חפץ בבחירה, וכמובא בליקוטי מוהר"ן שזהו טעם המחלוקת על הצדיקים, כדי שהמתקרבים אליהם ירויחו את שכרם, בסוד "אין מקבלין גרים לימות המשיח" אלא רק מי שמתגייר בזמן הגלות כשישראל עם קדוש נמצאים במצב שפל רק גירות זו מזכה את בעליה להכנס לעם ישראל.

אולם אף לאחר הקדמה זו מגלה לנו מוהרנ"ת שהיו מתחת לשולחן ולפעמים אף מעליו ניסים ונפלאות נוראים, אלא שרבינו הק' היה מתפלל שישתכחו ולא יקבלו את הפרסום הראוי, ר' נתן עצמו מציין מספר מופתים, ואחריו הגדיל הרה"ק ר' אברהם ב"ר נחמן מטולטשין זי"ע בספרו "כוכבי אור" שליקט עשרות סיפורי מופת מבהילים מה ששמע מאביו ששמע אותם מכלי ראשון הם תלמידי רבינו הק' שזכה להכירם.

מתנה שלא ייאמן. הרב האנור ר' יוסף וועקנין ע"ה. קרייט תמונה: גני ברסלב

יאיר בלבו אהבת ויראת ה', ועוד ועוד מכל סוגי הסחורות היקרות בהם עוסק הצדיק, כפי שהתבטא על עצמו בלשונו של דוד המלך ע"ה "ואני ידי מלוכלכות... לטהר אשה לבעלה" כשהוא מתכוין לשכינה הק' ולכנסת ישראל שנתרחקה מעל דודה. כשיהודי זה ישוח את ליבו לפני הצדיק כי זקוק הוא למצוא את זיווגו, או להפקד בזרע של קימא, להרחבה בפרנסתו, או לשיפור שלום ביתו, מחפש הוא דירה או זקוק להצלחה במעשי ידיו, כיון שקנה אצל הצדיק קניני נצח, יפעל עבורו הצדיק אף את הישועות הגשמיות להם הוא זקוק כדי שלא יופרע על ידי זה מעבודת ה'. חובה לזכור את הכלל הבסיסי הזה כשנוסעים לאומן, וחובה עלינו לחקוק פרק זה כפתיחה לשערי הנסים והנפלאות הנעשים באומן.

מתנה לילדים

חודש שבט ה'תשס"ז, שבת מברכים אדר ממשמש לבא, ואני מתכוון לשבות בס"ד באומן.

כל שבת שאני זוכה לשבות באומן היא זכות עצומה עבורי ואני שמח בה כמוצא שלל רב. וכי קלה היא בעיניכם מה שאמר רבינו הק' "השבתות ששבותים אצלי הם יותר טוב ומועיל משבע פעמים תענית משבת לשבת".

מי שמאמין לדברי הצדיק ושכל לו בקדקדו יודע להעריך את משקלה הסגולי של שבת אצל רבינו, או ליתר דיוק הוא יודע שאין בידו להעריך את סגולתה של שבת זו, וקל וחומר בשבת שמברכים בה את החודש הבא לטובה שאני משתוקק להתברך בצילא דמהימנותא. רכשתי שני כרטיסי טיסה אחד לי והשני לזוגתי תחי', והתכוננתי לנסיעה הק'.

ומה יהיה עם שמונה הילדים החמודים שלנו?

באנו בדברים עם אחים ואחיות גיסיס וגיסות, חילקנו אותם לזוגות, שנים אצל דוד פלוני ושנים אצל דודה פלמונית והכל על

ושאחר הסתלקותו הרשות נתונה לחבר ספר ממה שעשה בחייו. זקני וחשובי אנ"ש הביעו אף הם את הסכמתם לפרשנות זו כשהם מדגישים את החובה להביא את דברו של רבינו הק' ומשלו הידוע הנוגע לענין זה.

וכך המשיל רבינו הק': מעשה בסוחר שנסע עם עגלתו לקנות סחורה אצל הסוחר הגדול (הסיטונאי), קנה הרבה סחורות יקרות בדמים מרובים והטעין את עגלתו עד כמה שהיה אפשר להטעינה, כיון שבא לנסוע ראה שגלגלי העגלה חורקים תחתם ויש למושחם בחומר המיועד לכך (זפת או שמן) כדי שיוכלו להתגולל על הדרכים בנקל. שאל את הסוחר הגדול: שמא יש אצלך חומר זה הנצרך לי למושוח את גלגלי עגלתי. יש ויש! נענה הסוחר לעומתו, ומיד צויה את פועליו למושוח את גלגלי עגלתו של הקונה, הפועלים עשו כאשר נצטוו, והקונה יצא בשמחה לדרכו.

והנה מופיע לנגדו ידידו, וגלגלי עגלתו חורקים ומרעישים וזקוקים לטיפול, מי משח לך את גלגליך שואל הוא את מיודעינו, מסר לו הלה את כתובתו של הסוחר הגדול ולאחר שעה קלה התדפק הלה על דלת הסוחר ובקשה בפיו, הואל בבקשה למושוח את גלגלי עגלתי החורקים, טעית בכתובת השיבו הסוחר, כאן זה חנות ראשית של סחורות יקרות ולא בית מלאכה לגלגלים ועגלות. והרי לפני שעה קלה משחתם כאן את גלגליו של ידידי פלוני שנתן לי את כתובתך שאל האיש שהופתע מקבלת הפנים הצוננת, חיוך עלה על שפתי המוכר, הסכת ושמע יהודי יקר פנה אל האורח הבלתי קרוא, אני מוכר סחורה זהו עיסוקי וזאת פרנסתי, ידיך רכש אצלי כמות הגונה של סחורה, וכשהיה זקוק לעזרה במשיחת גלגליו עשיתי זאת עבורו כשירות, אך לא יתקבל על הדעת שאתן שירות זה לכל מי שיבא לכאן עם עגלתו החורקת, כי אין זה עסקי.

משל זה שסיפר רבינו הק' ללמדינו בא, כי רבינו הק' יש לו את עסקו וענינו שהוא, לקרב ליבם של ישראל לאביהם שבשמים, לתקן עולם במלכות שדי' ולהחיש את הגאולה השלימה, כשמגיע יהודי אליו ואל ציונו הק' ומבקש על נפשו, משתוקק הוא להתחזק בתורה ועבודת ה', מבקש הוא רפואה ומזור לנגעי הנפש, מחפש הוא דרך לתשובה וכפרה על עוונותיו, יעשה רבינו הק' הכל עבורו, כפי שמובא בליקוטי מוהר"ן בכמה וכמה תורות, יוציא ממנו את הרוח שטות את המדמה (הם הדמיונות המטעים את האדם ופריש לו דרך לפי שדבק בו, יברר לו את המדמה ומרמים אותו), שורש נשמתו,

ר' אברהם מציין שרובם ככולם של המופתים נאבדו ונשכחו כפי שביקש הצדיק ועל אלו המעט שהוא הציל לדורות הוא מעיד כי הם אמת לאמיתו ללא שום הגזמות והוספות.

שאלת השאלות היא, היכן הוא מוהרנ"ת סופר המלך, שלא ויתר על שיחת חולין אחת של רבינו הק' ולא שכח לציין אף את תנועות הידים והנעימה בה נאמרו הדברים, כיצד לא אסף במחברתו את סיפורי המופת שהיה עד להם למען ידעו דור אחרון תקפו וגבורתו של רבינו הק', ר' אברהם בהקדמה ללקט המופתים שהעלה במחברתו מתייחס לשאלה זו, וכותב על כך כי לולא דמסתפינא - אילולא היה פוחד היה רואה בעובדה זו כשלעצמה מופת של רבינו הק' שביקש שישתכחו מופתים אלו שעשה ועל ידי תפלתו פעל שאף מוהרנ"ת לא העלה אותם על הכתב.

ענין זה עיכב אותי עד היום מלפרסם ברבים את הניסים והנפלאות שזכיתי להם בציון רבינו הק', מאידך חזקו עלי בקשות חוזרות ונשנות מכמה וכמה מקורבים חדשים וגם ישנים שביקשו לחזק את בני ביתם באמונה בצדיק, ובפיהם שיחתו של מוהרנ"ת זי"ע (אבניה ברזל) שאילו היה יודע עד כמה תתגבר המחלוקת על ענין רבינו הק', היה מבקש מאתו שיתיר לו להשתמש במופתים, מאחר שיש לזה השפעה גדולה על העולם.

כמו כן תמכתי יתדותי על שיחתו של רבינו הק' (מובא באבניה ברזל) כששאל אותו אחד מדוע אין שום ספר ממנו כמו ה"שבחי בעל שם טוב" שיש מהבעש"ט הק' (היינו סיפורי מופת) השיבו רבינו הק' שהספר שבחי בעש"ט נתחבר על ידי שישבו תלמידי הבעש"ט הק' לאחר הסתלקותו והעלו מזכרונו את סיפורי המופת שהיו שמורים בזכרונו ומזה נתחבר הספר. לבסוף הפטיר רבינו הק' כנגדו "סוועט פון מיר אויך זיין וואס צו דערציילין" [גם ממני יהיה מה לספר] מדיבור זה משמע שאע"פ שרוב המופתים ישכחו מן הלב עדיין ישאר מה לספר,

הרבי
החזן
של

מקומו בא בשלום, ואי"ה כשהדוד והדודה יחפצו אף הם להשתחרר לשבת אחת מעול הבית, נשמח להשיב להם כגמולם הטוב ולאמץ ילד או שנים ליום או יומיים.

הבעיה היא רק שהילדים היקרים לא כל כך אוהבים את השיטה הזאת, ולעולם לא ישמחו להפרד מההורים המסורים ושום שוחד לא יוכל להם.

יום חמישי בערב, הטיסה שלנו אמורה לצאת מחר בבוקר בהשכמה, ועלינו לסדר עוד הלילה את הילדים אצל המשפחות המארחות.

סיימתי את לימודי היומי עם ארבעת בני הגדולים עמם היה לי לימוד קבוע בבית המדרש "ישועות יעקב" שבשכונת מאה שערים, אני נפרד מהם קצרות ומבקש מהם להתנהג בדרך ארץ בבית המארחים, והם מסתכלים עלי בפנים חמוצות ועינים מתחננות. ילדים טובים הם, ויודעים שהנסיעות לאומן רק גורמות טוב לכל המשפחה, ואף על פי כן אינם מצליחים להסתיר את צערם. ליבי נצבט בקרבי, הרי הנסיעה לצדיק מהוה עבורי מקור של חיות ושמחה, ומדוע שילדי יצטערו מכך, במה אוכל לפייסם ולהמתיק מעליהם את צערם חשבתי בליבי. אני יודע מה העצה הבזיקה במוחי מחשבה נועזת, הרהרתי בזה עוד פעם ופעמיים והרעיון שבה את ליבי, אך כדי שתבינו במה המדובר עלי להקדים ולספר לכם על עננה שהעיבה על ביתינו במשך השנה שנתיים האחרונות, וגרמה לי ולכל בני ביתי דאגה אמיתית ותוגה עמוקה.

כל זה בגלל הקטן שבבנים שזה עתה מלאו לו שלש שנים, וב"ה זכיתי להכניסו לתלמוד תורה ללמוד א-ב לפני רבו, י ל ד זה ששמו אלעזר מרדכי נ"י על שם חמי ז"ל, מאז שהתחיל לדבר היה מגמגם בצורה איומה, האותיות נתקעות בגרונו והוא חוזר עליהם

לפחות ארבע וחמש פעמים, זכורני כיצד הייתי מציע לו סוכריה כדי שיפסיק לדבר אלי ולצער אותי בגמגומו העצוב.

עכשיו כשחיפשתי עצה לשמח את בני הגדולים, הבריק רעיון בראשי, הקשיבו ילדים פניתי אליהם, הרי לכולנו יש צער גדול מגמגומו של לוזער הקטן, הבה נעשה בינינו עיסקה, אתם תתחזקו ותברכו אותנו לשלום בשמחה, ואנחנו ההורים ניסע להתפלל עבור לוזער אצל הציון הקדוש, ובעזרת ה' ביום ראשון כשנחזור מדרכינו הוא ידבר כאחד האדם והגמגום יעלם.

הרעיון היה מוצלח ביותר, הילדים כולם האירו עיניהם למשמע הבשורה הטובה והישועה המיוחלת, המצב רוח הטוב חזר אליהם, נפרדנו בשמחה, כל אחד פנה לדרכו

ואמתחתו בידו, ואנו ההורים השכמנו קום בדרכינו לרופא הגדול - כינוי שטבע רבינו הק' בעצמו.

זכרתי היטב את ההבטחה שנתתי לבניי, וידעתי על כוחו של מי שמכתי כשהבטחתי לבניי מה שהבטחתי, עמדתי אצל הציון הק' ושחתי לפני רבינו הק' את המעשה כולו, כיצד כאב לי צערם של בניי, ומה הבטחתיים כדי להפיג את צערם וצערי.

משחר ילדותם אני מתאמץ לנטוע בליבם

אני מצטופף בחצר הציון הק'
בערב ראש השנה (השנה
עשיתי זאת על גבי כסא
גלגלים שהביא אותי מביתי
לכאן) והכל בנחה, דמעות,
דמעות, ושנב דמעות. אני
מרגיש שאני נמצא נכעין
מכנסת ענף המכנסת לבנות
ומלביצה נשמות בדמעות

של בניי אמונת צדיקים, ואני מבקש מהרבי שלוזער יתרפא מגמגומו, והילדים יתחזקו באמונת צדיקים ולא אתבייש מפניהם. ידעתי שרבינו הקדוש שמע כל מלה, כי הרי כך הבטיח קודם הסתלקותו, התחזקתי באמונת צדיקים עשיתי את השבת בשמחה, ושבתי לביתי בירושלים ביום ראשון.

הילדים לא דחקו בי בענין ההבטחה הם התעניינו יותר במתנות הקטנות שקניתי להם. אבל אני לא שכחתי, פניתי ללוזער הקטן בן השלש שנים, מה שלומך לוזער אני זורק לעברו, והוא משיב לי לאט לאט ברוך ה'.

כן, שמעתי נכון! הילד לא אמר שום אות או מילה יותר מפעם אחת, השאלה הבאה

אחריה וזו שבעקבותיה העלו את אותה תוצאה, מישוהו תופס את הילד ולא נותן לו לחזור על מלה פעמיים, ועדיין לא שמו אחיו לב לנס שהתרחש.

כאמור אותו שבת היה שבת מברכים, ור"ח אדר חל באחד מימי השבוע, ערכתי סעודת ראש חודש לעשרה אנשים מידידי, במהלך הסעודה סיפרתי לקהל את המופת שאירע עמי בציון הק', קראתי לבניי ושאלתים לעיני כולם, האם זוכרים אתם מה שהבטחתי אתכם ביום חמישי האחרון לפני שנסעתי לאומן?

זוכרים! השיבו כולם.

האם בדקתם כבר אם ההבטחה התקיימה? שאלתי אותם.

לא, לא בדקנו, השיבו פה אחד.

הלכו ובדקו וגילו כי הגמגום נעלם לחלוטין! שמחו הילדים, שמח לוזער הקטן שיצא ממצוקתו, שמחו הנאספים להיות עדים לנס הגלוי, ושמחתי אני כנגד כולם שיש לי על מי לסמוך, ושבני נרפא מגמגומו, וששאר בניי ראו במוחש את כח הצדיק, ושזכיתי לפרסם את שם הצדיק וכוחו.

לסיפור זה יש המשך, חלפו מספר שנים, ואני נקלעתי לבית המדרש של חסידי ברסלב בויליאמסבורג שבניו יורק, בשיחת חברים שערכתי עם חבורת אברכים סיפרתי להם על האותות והמופתים שאני רגיל בהם בנסיעותיי לאומן, ובין היתר סיפרתי אף מעשה זו בבני שהפסיק לגמגם.

כעבור תקופה קצרה בעודי שובת שבת באומן, ניגש אלי אברך בלתי מוכר מושיט לי את ידו ומשבר את אוזני כי בזכותי הגיע הפעם לאומן, ואף זוקק את הוצאות הנסיעה היקרות מארה"ב לאומן לזכותי.

כאמור מדובר באברך שאיני מכיר, וכל דבריו היו בעיניי חידה סתומה, אלא שהוא מיהר להסביר את עצמו, הייתי בויליאמסבורג בבית המדרש בשעה שסיפרת על בנך המגמגם שנרפא לחלוטין, לנגד עיניי עלתה דמותו של אחד מידידי שבנו הקטן מגמגם קשות, הלואי יעשה אף הוא כך וייצא מצרתו הרהרתי בלב.

בהזדמנות הראשונה סיפרתי לפניי מה ששמעתי מפיו, והלה קנה את הרעיון והאמין בכוח הצדיק אבל הביע את צערו כי הוא משועבד למלאכתו ואין בידו לנסוע למספר ימים, ולכן הוא הציע לי לממן עבורי כרטיס טיסה עם כל ההוצאות הנלוות ולשלוח אותי כשליח אישי להזכיר את בנו המגמגם לפני הצדיק, הוא אשר דיברתי שבזכותך אני כאן.

שמחתי לשמוע כי התגלגלה זכות על ידי ובירכתיו שתקובל תפלתו ברצון.

באחת הנסיעות אני שוב פוגש את אותו אברך ושומע מפיו כי ב"ה כמעשה שאירע עם לוזער בני כך אירע עם בנו של אותו יהודי, ואף הוא נרפא מגמגומו.

השדכן הגדול

רבינו הק' סיפר שראה במראה או בחלום שהביאו לו כסא והיה אש סביבה והלכו כל העולם אנשים ונשים וטף לראותה, וכשחזרו משם אזי תיכף נתקשרו זה עם זה ונעשה שידוכים ביניהם... וראיתי שם שהיה חקוק על הכסא כל צורות של כל ברואי עולם, וכל אחד היה חקוק עם בת זוגו אצלו, ובשביל זה נעשין תיכף שידוכים כי כל אחד מצא שם וראה בת זוגו. ושאלתי מה יהיה פרנסתי, ואמרו לי שאהיה שדכן... (חיי מוהר"ן פד)

לשון מוהרנ"ת: סיפרו שהתפאר אז שידוע מענין השידוכים מה שאין יודעין כל גדולי הדור (חיי מוהר"ן תקצה)

דבר זה מפורסם בין חסידי ברסלב מה שסיפר רבינו הק' כי שאל בשמים מה תהיה פרנסתו והשיבוהו שיהיה שדכן. וכמו כן מה שסיפר רבינו הק' כי ראה בשמים כל אחד ואחד עם בת זוגו, ושאין עוד בקי כמותו בסוד הזיווגים.

אלפי רווקים ורווקות נושעו אחר שהשתטחו על הציון הק' וביקשו למצוא את זיווגם, השמועה עשתה לה כנפיים והצמיחה את הנוהג שהנהיגו בנות ישראל לעצמן לפקוד את הציון הק' בחמשה עשר באב, יום המסוגל למציאת זיווגים. ביום זה עולות אלפי נשים ובנותיהן לאומאן לבקש את זיווגן, ואלפי סיפורי השגחה ונפלאות בענין זה מסופרים על ידן, וראויים למלאות כרכים של ספרים.

זכורני באחת מנסיעותיי לציון הק' פרסמה אשה אחת את סיפורה וביקשה לתלות על דלת הציון, לא רשמתי לעצמי את מספר הטלפון שהופיע על הדף, ולכן אין באפשרותי לברר עכשיו את הפרטים המדויקים, אבל מה שאני זוכר הוא שהיא אם לשורה של בנות שהיו מעוכבות זיווג (לפחות שלשה), והיא הגיעה עם

בנותיה לבקש ישועתן אצל רבינו הק', ומעוצם אמונתן בכח הצדיק יצאו לעיר אומאן ורכשו שמלות כלה לכולן! ובאותה שנה נכנסו כולן לחופה!

כמו כן סיפר לי ידידי הר"ר אפרים פפר הי"ו מלונדון, כי זוגתו ע"ה היתה מדי שנה מארגנת נסיעה לאומן לנשים ובנות בחמשה עשר באב, ומדי שנה נושעו הבנות ומצאו את זיווגן.

אבל כיון שבקונטרס זה אני מקפיד לרשום רק סיפורים שקרו עמי או עם סביבתי ואני מכיר את המעשה ולפחות את בעל המעשה מכלי ראשון, לא אוכל לשבר את אוזניכם אלא במספר עובדות להן הייתי עד, בהם נושעו יהודים במציאת זיווגן אצל ציון רבינו הק' הן בזיווג ראשון והן בזיווג שני ושלישי.

השנה אני מתארס

ראש השנה ה'תשנ"א, אני אז בחור צעיר מאד, בעוד חודשיים ימלאו לי 17 שנה, כבר כמה שנים שאני לומד בישיבות ליטאיות שונות ושוהה שם בתנאי פנימיה.

מה לחסיד ברסלב בישיבה ליטאית? כך טובבה ההשגחה!

התחלתי את שנות בחרותי בישיבה קטנה של ברסלב שהתקיימה אז בירושלים בהנהלת הרה"ח ר' מרדכי טורץ ז"ל, אך לא הצלחתי שם, ובהמלצת אבי ז"ל בעצמו בוגר ישיבת פונוביז' וחתנו של אחד מגדולי הציבור הליטאי פניתי לישיבות ליטאיות.

נקל להבין כי הייתי שרוי בצער רב על גורלי לבלות את שנות בחרותי בחברת רבנים וחברים הרחוקים מענין רבינו הק' מרחק שנות אור, וחסידי ברסלב מוחזקים בעיניהם כמשוגעים גמורים. וכפי שמציין מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות הלכות ר"ח ה"ה) שרחל הרומזת לתורה שבעל פה היא בעיני העולם 'פת תואר ופת מראה' כי יופי

הידור התורה שבעל פה הכל רואין וחשוב בעיני הכל, אבל "ועיני לאה רכות" שזוהו בחינת התפלות שמתפללים לה' יתברך להנצל מהיצר הרע וחילותיו שהוא הס"מ שהוא שרו של עשיו, בני אדם מזלזלין בה. וכפי שאמר רבינו הק' בעצמו שהסיבה העיקרית שחולקים עליו ומבזים אותו היא משום שכל עסקו הוא תפלה, וזהו דבר שבני אדם מזלזלים בו (לקוטי מוהר"ן תנינא תורה צ"ג).

בקיצור, אני לומד בדרום הארץ, וליבי יוצא להיות בחברת אנ"ש בירושלים, אני רואה בישיבה בחורים מבוגרים שאיחרו את זמן נישואיהם ועובר עליהם מה שעובר, ואני בשום אופן לא רוצה להגיע למצבם. מי יכול לעזור לי, מי יבין אל ליבי, ידעתי את הכתובת פושקינא פינת בילינסקי, אוי כמה ערגה נפשי לקרן רחובות זו. לקראת ראש השנה תשנ"א אני מתבשר מאבי ז"ל כי השנה לראשונה בחיינו הוא לוקח אותנו לאומן לראש השנה, (היתה זו השנה הראשונה שמחירי הנסיעה היו סבירים עקב התארגנות הועד העולמי דחסידי ברסלב להוזיל את המחירים לטובת הכלל). לא אכביר מילים לתאר את כל פרטי הנסיעה, דבר אחד אני יכול לציין כי כל פסיעה ופסיעה היתה מנה של חיות ושמחה עבורי ועבור נפשי השוקקה.

ממש כמו שרבינו הק' מתאר בתורה ע' שכמה שהאדם מתקרב יותר אל הצדיק מתגבר עליו כח המשיכה של הצדיק והוא מבקש לרוץ אליו.

והנה אני כבר באומאן, אני עובר את שער החצר ועומד בפני רבינו הק', אבל הלב אטום, מעין הדמעות יבש כמו נחל מגידו בחודש תמוז, אינני מצליח ליישב את דעתי, אני לא מרוכז, לא ידעתי אם זה בעקבות הציבור הגדול הנדחף בחצר הקטנה, או שמא מראה החצר העלובה והמצבה הנמוכה (כך היה נראה אז הציון

הרבי
החזן
של

הק') הנסמך על קיר צהוב מתחת לחלון עץ מיושן, הקהו את חושיי.

היום אני יודע שזה היה השלום עליכם שרבינו הק' בחר לקבל בו את פניי, לטובת התקרבותי, וכדי לגרום לי שבירת לב שבזכותה פעלתי את ישועתי.

בהרגשה חמצמצה זו נכנסתי לחג הק', כולם שרים מוחאים כף בתפלה, צועקים מעומק הלב, ואני מרגיש כאבל בין חתנים וכאותו תרנגול בשעת כפרות, כך נמשך הדבר עד שחרית של יום ראשון של ר"ה. לא שבתפלת שחרית נפתח לי הלב וגאו הרגשות, אלא שאז נסתמו מוחי וליבי סופית. כולם מתעוררים, מתלהבים ומתפללים בכל כוחם, ואני ליבי סחרחר ואין מלה בלשוני, הקהל סיים תפלת שמונה עשרה, החזן פותח בחזרת התפלה, עצוב לי בלב, עצוב מאד, כל כך הרבה כספתי לבוא לרבינו הק' ולשפוך לפניו את ליבי ולבקש על עתידי, והנה אני כבר כאן יומיים ומרגיש כגולם העיירה.

לא, לא יתכן שאשוב לביתי בידים ריקות, בהחלטה נמרצת זו נטשתי את היכל התפלה בבנין המיגומטר שלמרגלות הציון הק', ונשאתי את רגלי במעלה רחוב בילינסקי הישר לד' אמותיו הקדושות של הצדיק, נכנסתי לחצר הציון, השעה היתה תשע וחצי בבוקרו של חג ו.. לא תאמינו, הציון היה ריק לגמרי (כל הקיבוץ מנה באותה שנה כאלפיים איש). אברך אחד מיקירי אנ"ש שכנראה איחר לקום עמד בפינת החצר והתפלל ביחידות מתוך המחזור.

אני ניגש לציון הק', עכשיו אני לבד עם רבינו הק', ולפתע נפרץ הסכר שהיה על ליבי, אני מתחיל לבכות, בוכה ובוכה, ושופך את כל מר ליבי לפני הלב של העולם. רבי קדוש, אני כל כך רוצה להיות איש כשר, אני חפץ למצוא את זיווגי ולבנות את עתידי, ולא ליפול טרף במצודות היצר. לאחר שפרקתי את כל המטען שבליבי, נעשיתי קל כנשר ורגוע כתינוק בן יומו. ללא ספק פעלתי את ישועתי ועוד השנה אתארס בשעה טובה, כך הרגשתי ובהרגשה זו שבתי להיכל התפלה להתפלל עם הציבור, בידיעה ברורה זו שבתי הביתה, ואחרי בין הזמנים לספסל הלימודים, עלי ללמוד טוב ולחסוף כמה שניתן בשנה זו כי שנה הבאה אני בעז"ה מתעטף בטלית ובונה את קיני.

חלפו מספר חודשים וצרה צרורה ניתכה על ראשי ועל כל בית אבי, אמי ע"ה עקרת הבית חלתה במחלה הארורה ובתוך שלשה חודשים השיבה נשמתה ליוצרה והותירה

אותנו כספינה מטורפת בלב ים. אבי ז"ל החלים זה עתה משני התקפי לב קשים, ובבית נותרו מלבדי עוד שלשה יתומים קטנים, שהקטן שבהם הנו זאטוט בן 4 שנים. ימים ולילות קשים עברו עלי, לא הצלחתי להתרכז בלימוד, הגיע המצב לידי כך שקיבלתי מהנהלת הישיבה פטור מהשתתפות בשיעורים עקב קשיי ריכוז

א' פה א' שם ב'ין השיטין
מופיעים עונדות פלא של
שידוד הטבע, קפיצות הדרך,
עסק עם נשמות, גילויים
נוראים שזכה להם בהקיץ
ובחלום, מהם עולה ומיתמרת
דמותו של הענק שבענקים
רועה נאמן ומנהיג רחמן
שנשלח משמים ללחום
מלחמתה של השכינה
הקדושה

חמורים. ימים ולילות ביליתי בבתי החולים השונים, ואחרי פטירת אמי ע"ה נטלתי על עצמי את עול הבית כולל הבישול לשבת קודש וארגון הבית.

היצר הרע חכך את כפות ידיו בהנאה וניסה להפילני בכל דרך אפשרית, אבל אני ידעתי שהשנה אני מתארס ואין לי זמן אפילו להביט לעברו של היצר המבקש את נפשי.

שנה היא רק שנה, ואף אם היתה עבורי שנה קשה וגורלית, בכל זאת לא היתה אלא שנים עשר חודש. הגיע ראש חודש אלול ואין סימן לשידוך באופק ולא נראה צילו של שדכן בקרבתי, בסך הכל אני בחור צעיר בן שבע עשרה ויש לעם ישראל דאגות

חשובות יותר מלדאוג עבורי לשידוך. אבא ז"ל לא היה במצב שהוא יכול לקבל על עצמו שום התחייבות כספית, ואם כבר שידוך היתה דאגתו נתונה לעצמו למצוא אם ליתומיו הקטנים. לפי דרך הטבע אין לי סיכוי להתארס בשנתיים הקרובות.

אבל אני הייתי רגוע לחלוטין ובטוח בשידוך הממשמש לבוא, אמנם התייתמתי מאמי ע"ה אבל עדיין יש מי שמבין לליבי ודואג לעתידי וגם יודע היכן ומי היא בת זוגי.

הוא רבינו הקדוש שנתמנה משמים לשדכן, ידעתי את הכלל שהצדיק הזה שאני מקושר אליו יש לו ענין אחד ויחיד בראש מעייניו, לטהר את ליבם של ישראל לאביהם שבשמים, וכדי להציל בחור צעיר מרדת שחת הוא יפעל עבורו איזו ישועה שהוא צריך, וכיון שזו היתה עיקר מגמתו, לא היה לי צל של ספק שבקשתי התקבלה והישועה בא תבא.

ובכן ראש חודש אלול הגיע, וקול השופר נשמע בארצינו, ובעקבותיו נראו נחילים של בחורים עושים את דרכם לשיבות ולספסלי הלימודים, רק אני לא ארזתי את תרמילי, מביתי בירושלים עד הישיבה בעיירה ירוחם הדרומית לבאר שבע על דרך דימונה.

עלי לנסוע מספר שעות, ובימים הקרובים אני אמור לסגור שידוך עם כל הטרדה שמסביבי, חבל לעשות את כל הדרך רק כדי לחזור בעוד יום או יומיים, הסברתי לאבי ז"ל, אבל כיצד סוגרים שידוך אם לא פתחו בו, מי הכניס לך לראש שאתה עומד להתארס שאל האב המודאג, הנח לי אבי היקר אלו הם דברים שביני לבין הרבי התחננתי על נפשי, הענין מובטח עוד מראש השנה ואין בו צל של ספק ניסיתי להסביר, רק שלא תתאכזב קשות הפטיר לעברי אבא ז"ל ולא לחץ אותי יותר.

ג' אלול, ידיד המשפחה מתקשר להציע שידוך מכובד. ד' אלול אנו נפגשים אני יתום מאם והיא יתומה מאב, מסכמים על בניית בית של תורה ויראת שמים. ה' אלול אני יושב בשולחן המזרח ומשיב בנועם לכל המברכים. ו' אלול אני חוזר לשיבה עם כמות מכובדת של סוכריות לחלוקה לחברים (סיגריות הם מוקצים מחמת מיאוס אצל חסידי ברסלב בהוראת רבינו הקדוש).

ה' כסליו, אני עומד תחת החופה, נשמתה של אמי ע"ה ניצבת ליד הכלה, נשמתו של חמי הצדיק שלא זכיתי להכירו מלווה אלי, ומעל מאיר אור גדול, אורו של הצדיק שהבטיח להיות לעזר לכל מי שיבוא אליו וישפוך את ליבו.

במונסי שבארצות הברית יושב
הגה"ח הרב ר' לייביש לנדסמן
שליט"א אב"ד לענייני גיטין,
והוגה בתורה כאשר באמתחתו
שיחות רבות ומהימנות שזכה
לקבל מזקני אנ"ש בדור הקודם
בבהירות נפלאה ובהם
הדרכות אישיות, זכינו
לשבת במחיצתו לאחר
שביקר בארץ
ישראל וניאות
לשתף אותנו מאשר
שמע וקיבל למען ידעו
הדורות הבאים // שעה
של קורת רוח

לילדים תספורת

את אשור פה התרחש

השול במאה שערים במוהלך בנייתו.
(בעולימה של בריסלב)

שיחות לשם 'שיחות'

ראשית אנו שואלים, כיצד זכיתם להתקרב לרבינו?

ר' לייביש כחסידי ברסלב, מעדיף שלא לדבר על עצמו ולהתמקד יותר בשיחות ועובדות מאנ"ש שאמורות להביא אותנו לידי מעשה, באמרו שלא המדרש עיקר אלא המעשה, כאשר אצל אנשי שלומינו לא חיפשו את השיחות לשם 'שיחות', רק העיקר היה החיפוש כיצד להתקרב אל ה'. לכן נזכיר באופן כללי שאיש שיחננו התקרב בימי בחרותו בארה"ב על ידי הרה"ח ר' שלמה אהרן גוטליב ז"ל, ומאוחר יותר התחבר עם אנ"ש כאשר השתתף בשיעוריו של החסיד ר' צבי יוסף וואסילסקי ז"ל מחשובי אנ"ש בויליאמסבורג שאף שידך לו את זיווגו, בתו של אוד מוצל מאש הרה"ח ר' אברהם פשבזמאן ז"ל מאנ"ש מפולין (מזכרונותיו על חמיו ראה אבקשה כסליו תשע"ט).

בשנת תשכ"ד הגיע ללמוד בארץ ישראל בישיבת "אור הנעלם" שהתקיימה בבית מדרשנו במאה שערים בראשות הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין ובנו הרה"ג ר' קלמן ז"ל. באותה תקופה התקיימה מדי מוצאי שבת סעודת מלווה מלכה עם הבחורים, כשהרה"ח רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א היה מדבר לפניהם. כך זכה להכיר את אנ"ש ולהתבשם בצילם.

מהמיוחדים שאותם זכה איש שיחננו לשמש היה החסיד הגדול רבי אלחנן ספקטור ז"ל, שלמרות שכל ימיו ברח מפרסום, לו הוא האיר פנים ואף זכה לקבל ממנו לא מעט בעבודת ה'.

לקבל תהלוכות חיים

ביקשנו לשמוע מעט על ר' אלחנן.

ר' אלחנן על אף שהיה שתקן מטבעו, זכיתי לשמוע ממנו ולקבל ממנו תהלוכות חיים, ואציגה מעט לפניכם; ר' אלחנן סיפר לי על זקיני (אבי אמו) שהיה אדמו"ר, פעם ראה באחד מספרי זקיני מונח קוויטל (פתקא) שאחד נתן לו, ובה כתוב בקשה ליראת שמים ועוד כמה בקשות פרטיות על עניינים רוחניים לגמרי. ר' אלחנן שאל את זקיני מה ענה לנותן הקוויטל? והוא ענה לו, שלא היה בידו מה לענות לו כי הוא ביקש רק דברים מרוממים כאלו. ר' אלחנן סיים את המעשה, שלאחר זמן נודע לו שכותב הקוויטל היה חסיד ברסלב.

עוד הוא סיפר לי, שפעם עמדו איזה אנשים בפניו של אחד מאנ"ש בפולין והתלוצצו מחסידי ברסלב. ועבר שם הגאון המפורסם רבי שמעון'לע זעליכאווער זצ"ל (שהיה תקופה ארוכה המשגיח בישיבת

כחמי לובלין, והיה מפורסם כאחד שאינו נושא פני איש) ואמר "איך האב געקענט א חסיד (- חסיד ברסלב) וואס ער איזגעווען א גאון בנגלה ובנסתר" (הכרתי חסיד ברסלב גאון בנגלה ובנסתר!), כשכוונתו היתה על רבי אברהם בן רבי נחמן זצ"ל (שהיה סובב בעיירות פולין ומפיץ דעת רבינו).

קודם שחזרתי לארצות הברית, הלכתי להיפרד מר' אלחנן, ואז הוא אמר לי פירוש הפסוק (בפרשת אחרי): וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל, 'בעדו' - זה לימוד אורח חיים, 'ובעד ביתו' - זה יורה דעה, 'ובעד כל קהל ישראל' - זה לימוד חושן משפט ואבן העזר.

**אני רב ויודע
בנגלות התורה,
ואני רואה שאם
אחד שואל שאלה
בהלכות שבת -
זה חסיד ברסלב,
אם אחד שואל
שאלה בהלכות
טהרה - זה חסיד
ברסלב. וכן הזכיר
עוד שאלות בסוגי
הלכות שונות**

פנים חדשות

ר' אלחנן נודע כאדם קדוש, בעת למדי בישיבת טשעבין אמרתי להרב הגאון ר' מרדכי רימר (ראש הישיבה ומשגיח דישיבת טשעבין), שראיתי את ר' אלחנן ב'הודו' שבערב שבת וראיתי עליו שהיה לו אנפין נהירין. ר' מרדכי הסתכל עלי בחיוך כמי שחושב שאני בעל דמיון, אך אחרי כמה שבועות הוא פנה אלי ואמר לי, "איך האב געזען רבי אלחנן אין דער וואכען און איך האב אים געזען אום שבת, שבת האט ער אויסגעזען אנדערש ווי אין דער וואכען" (ראיתי את ר' אלחנן בימות החול וראיתי

בשבת, ואכן בשבת הוא נראה אחרת מבימות החול).

ר' אלחנן חיפש להצניע את ידיעותיו העצומות. סיפר לי הרה"ח ר' נחמן בורשטיין ז"ל שמצא בשק ה'שמות' (- גניזה) שבביתו איזה כתב בדברי תורה וביקש את רשותו לפרסמו, אך ר' אלחנן הסכים בתנאי שלא יכתוב על זה את שמו. והוא אכן הובא לדפוס בירחון 'אולפן חד"ת' כמדומה בקובץ הראשון.

פעם רצה אחד להדפיס מחדש איזה ספר בתוספת מראה מקומות וביאורים, והיה נצרך למראה מקומות בזוהר או בקבלה ולא ידע למי לפנות, הגאון ר' ברוך שמעון שניאורסון זצ"ל ראש ישיבת טשעבין שהכיר את ר' אלחנן עוד מזמן שעבדו ביחד במכון הש"ס, הפנה אותו לר' אלחנן. הלה נכנס לשיטתו ושאל עליו, וניגש לשאול אותו. ר' אלחנן התחמק וטען שאינו יודע. אך בצאתו מבית הכנסת אמרו לו הנוכחים לשאול אותו שוב, ואז ר' אלחנן ענה לו. אני עצמי לא שמעתי את הדו-שיח שביניהם, אלא שבאותו זמן עמדתי בפנים סמוך לדלת היציאה ושמתי לב שמשהו מתרחש כאן, ואז סיפרו לי הנוכחים מה קרה אז.

הוא כיבד מאד את צאצאי רבינו, וכאשר היו שואלים את ר' אלחנן והוא לא ענה מחמת ענוותנותו, היו אומרים לו שמרת גלבך שואלת, ואז משום כבודה של נכדת רבינו ז"ל היה עונה.

ר' אלחנן היה חוש בהגהה, היה לו חלק בהגהת ספרי החזון איש' כפי שרואים מהמכתב שכתב אליו החזון איש (קובץ אגרות חזון איש מכתב ל"ו). וכן היה לו חלק בהגהת שיעורי הגר"ח מבריסק, מה שנקרא 'מפי השמועה', ומכמה לומדים שמעתי שהוצאה זו הינה מדויקת ביותר.

פעם ישבתי ב"שוה"ל בלימוד סיפורי מעשיות, ור' אלחנן ישב והאזין לדברים אך הוא סמך את ראשו על שתי ידיו והיה נראה קצת כמי שנרדם, ובמעשה הראשון כשהגיע רבי לוי יצחק למלים "שלאף", פתאום פתח ר' אלחנן את פיו בחכמה ואמר "יושב בטל כישן דמי".

אחר חזרתי לארה"ב זכיתי לקבל ממנו שני מכתבים, כמדומה שנדפסו על ידי בנו בספר 'גנוי אבא'.

אם יזכו - יראו את פני משיח

עם ר' אליהו חיים הייתה לכם הכירות?

בוודאי, זכיתי לקבל ממנו הרבה שיחות והנהגות מאנשי שלומינו מהדור הקודם.

שאלתי אותו בהזדמנות אם בקלויז באומן התפללו מנחה ביחידות, כשלא היה מנין קודם השקיעה? והשיב שאם ידעו שיושלם

מנין כמה דקות אחר כך, המתינו והתפללו בציבור.

ר' אליהו חיים היה מדבר הרבה מרבו ר' אברהם ב"ר נחמן, פעם שאלתי אותו אם שמע פעם מראבר"ן אודות ביאת המשיח, וענה שפעם עברו איזה ילדים לפניו ואמר לו: "די קינדער, וועלען זיי זוכה זיין - וועלען זיי זעהן משיח" (אם יזכו - יראו את פני משיח צדקנו). בהזדמנות אחרת אמר לי, שראבר"ן אמר "איך ווייס דעם טאג און דער. ווען משיח וועט קומען" (אני יודע היום והזמן שמשח יבוא). כששאלתי זאת מהרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל, ענה, שראבר"ן אמר לו פעם: "איך זעה נאך נישט דעם זיידען פון משיח" (איני רואה עדיין את הסבא של משיח).

פעם ישב ראבר"ן כשראשו מונח על ידיו שנסמכו על השולחן, ור' אליהו חיים שמע שראבר"ן מתבודד ואומר: רבונו של עולם, לאמיר זיך ליבן נאר אין דיר, לאמיר זיך פארטן נאר פון דיר... (זכני לאהוב רק אותך לבד, זכני לירא רק מפניך לבד)

סיפר על ראבר"ן שבסוף ימיו, כשהיה מברך ברכת המזון היה מבקש מאחד שיעמוד אצלו ויאזין היטב לדבריו ולא סמך על עצמו, כי מחמת הזקנה היה ירא שישכח.

אחר שהשתלטו הקומוניסטים חי אז באומן הרב ר' שלום מלמד, שמקודם היה רב בעיר פיליק והוא היה חסיד סקווירא. כשהקומוניסטים סגרו את המקוה טהרה שבעיר, החליטו אנ"ש לעשות מקוה לצורך זה בקלויז, וכשהכל היה מוכן בקשו מהרב שיבא לבדוק את כשרות המקוה. כשהרב הגיע, הוא לא רצה לעבור דרך הקלויז (מחמת ההתנגדות העזה ששררה אז), והוכרחו לפתוח עבורו את שער החצר כדי שיוכל לרדת ולבדוק את המקוה. כעבור איזה זמן בראש השנה, הופתעו לראותו מגיע להתפלל מנחה בקלויז (כמדומה ששמעתי שזה היה מנחה של יום הראשון), ונשאל אחר כך מאנשי העיר מה ראה לעשות ככה. ענה ואמר "איך בין א רב און איך קען נגלה. איך זעה וואו איינער פרעגט א

שאלה אין הלכות שבת - איז דאס א ברסלבר; וואו איינער פרעגט א שאלה אין הלכות טהרה - איז דאס א ברסלבר" (אני רב ויודע בנגלות התורה, ואני רואה שאם אחד שואל שאלה בהלכות שבת - זה חסיד ברסלב, אם אחד שואל שאלה

בהלכות טהרה - זה חסיד ברסלב). וכן הזכיר עוד שאלות בסוגי הלכות שונות.

בתקופת מגוריו באוקריינא נהג ר' אליהו חיים לנסוע אחר ראש השנה מאומן למז'יבוז' ולשהות שם ביום הכיפורים. פעם כששהה שם אצל אחד, עיין בספריו וראה שנכתב בתוך הכריכה, שפעם פגש הבעל שם טוב כומר אחד, ששאל את הבעל שם טוב: תן לי ראייה שתורתכם היא תורת אמת, וזה היה בשבוע שקראו פרשת "אם בחקתי". ענה לו הבעל שם טוב הק' שזה מרומז בתחלת הפרשה: "אם בחקתי", ראשי תיבות: א'ומות מ'שאלין (או א'ומות מ'תמיהים): א'יה מ'לכנו, א'נו מ'שיבים: א'לקינו מ'לכנו, ב'וראנו ח'לקנו ח'י ק'יים ת'מיד י'מלוך. שוב שאל אותו הכומר: תביא לי ראייה שהדת שלנו איננה אמת. השיב לו הבעל שם טוב הק' שזה גם כן מרומז באותיות הללו: א'בל מ'לככם א'ינו מ'לך א'לא מ'מזר, ב'כן ח'נקוהו ק'ברוהו ת'ולעים י'אכלוהו.

עם ר' לוי יצחק

רבי לוי יצחק ז"ל שימש דוגמא של חסיד ברסלב מאוקריינא עם ישוב הדעת מופלג. הוא היה מדבר בכל עת הנצרך. פעם התאונן שמבקשים ממנו 'שיחות' והוא אינו איש של שיחות, רק כשמדברים מנושא כל שהוא הוא נזכר משיחה ששמע מאנ"ש בעניין.

פעם אמר לי ר' לוי יצחק: ס'איז נישט דא קיין ערך צו רבי נתן'ס לומדות (אפילו בנגלה) (איין לשער את עוצם הגאונות של מוהרנ"ת אפילו בנגלה).

ידוע שאחרי השואה שימש ר' לוי יצחק כדיין במחנות העקורים בגרמניה. אך שמעתי מאחר בשמו, שפעם התבטא על כך "אני שמח ששימשתי רב ופעלתי שם הרבה, אך הייתי יותר מרוצה אילו לא שימשתי כרב".

שמעתי מרלו"י, שראבר"ן בסוף ימיו היתה ראיית עיניו לקויה (ולכן לא היה יושב עם ספר פתוח), ופעם ניגש אליו אחד (כמדומה שזה היה ר' משה שמואל) ושאל אותו: "ר' אברהם, פארוואס

לערינט איר נישט" (למה אתה לא לומד?). וענה לו: "איך לערין אויסעווענדיג", (אני לומד בעל פה). ואני (- רלוי"צ) ישבתי בקרבת מקום וראבר"ן שאל אותי: "לוי יצחק, וואס לערינסטו" (מה אתה לומד?), ואז עסקתי בלימוד יורה דעה חלק א', ועניתי לו בסמין פלוני, ואז פתח פיו וחזר לפנינו בעל פה על דברי הש"ך.

הנסיעות במסירות נפש

פעם סיפר לי רלו"י שפעמיים נסע לאומן על ראש השנה במסירות נפש ממש, האחת הייתה בימי הבאנדעס (כנופיות) לאחר מלחמת העולם הראשונה, והשנייה הייתה כשכבר ברח מאומן למוסקבה והחליט לנסוע לאומן על ראש השנה, ונסיעה זו הייתה עוד יותר מסירות נפש מהראשונה. שאלתי, הלא מוהרנ"ת אמר שאפילו אם הייתה הדרך מחופה בסכנים היה זוחל על ידיו ועל רגליו כדי להגיע לרבינו לראש השנה, אבל בלי פספורט לא היה נוסע. וענה לי, שיש חילוק גדול, שאצל מוהרנ"ת אם היו תופסים אותו קודם שהגיע ליעדו היו שמים אותו בתפיסה והיה נמצא אז במצב "צו לעבן און נישט זיין ביים רבי'ן אים ראש השנה" (להישאר

ר' אלחנן ספקטור במשחה היין בריקע נראה ר' יחיאל גרינוואלד (באייכות הרב שמואל יצחק רותנפלד)

רבי אליהו חיים רוזין (באיכות ג.ג.)

חסיד ברסלב מאוקריינא עם ישוב הדעת מופלג. החסיד ר' לוי יצחק בנדר

בראש השנה בבית הקברות באומן, והם הכחישו שלא היו באומן אלא בעיירה סמוכה, כי לקחו קצת חופש מעבודתם, והם שהו באותה עיירה. השוטר התבלבל כנראה ממה שהם ענו, והוא ציוה עליהם להמתין עד שהוא ישוב, ונכנס לתחנת המשטרה כדי לשאול את הממונים עליו מה לעשות (כמדומה שרל"י אמר לי שגם המלשין שהה שם), ואז אמר רל"י לר' חיים בנימין: בוא ונברח מהר מכאן, והם נמלטו במהירות לתוך העיר, לבית של ידיד אחד (כמדומה מחסידי ליובאוויטש). רל"י הבין שהוא אינו יכול להישאר בקייב, ואחר איזה זמן הוא החליט לחזור למוסקבה, ואותו ידיד עזר לו להתחזות לאדם מאוד חולה עם תחבושות מסביב לגופו ופניו, בצורה כזו שאף אחד לא יעלה על דעתו מי הוא. כשהוא עלה לרכבת למוסקבה ראה שגם המלשין נמצא שם, אבל בנס המלשין לא זיהה אותו. וכשהרכבת הגיעה למוסקבה עוד לפני שעצרה עצירה מוחלטת, קפץ ממנה ונכנס לתוך העיר.

שיחות מר' שמואל שפירא

פעם שאלתי את החסיד המופלא ר' שמואל שפירא, אודות מה שמובא בספרים שבשנת השמיטה אומרים בתיקון חצות רק תיקון לאה ולא תיקון רחל, והוא השיב שאף שכך מובא, אבל למעשה כן נהגו לומר תיקון רחל.

פעם ישנתי איתו באותו חדר (באחד החדרים שמעל ציון הרשב"י), ושמתי לב שלאחר שר' שמואל קרא קריאת שמע שעל המטה הוא אמר את ארבעת המזמורים הראשונים שבספר תהלים (כמו שנהוג לקראם בבית הכנסת בליל יום הכיפורים לאחר תפלת ערבית).

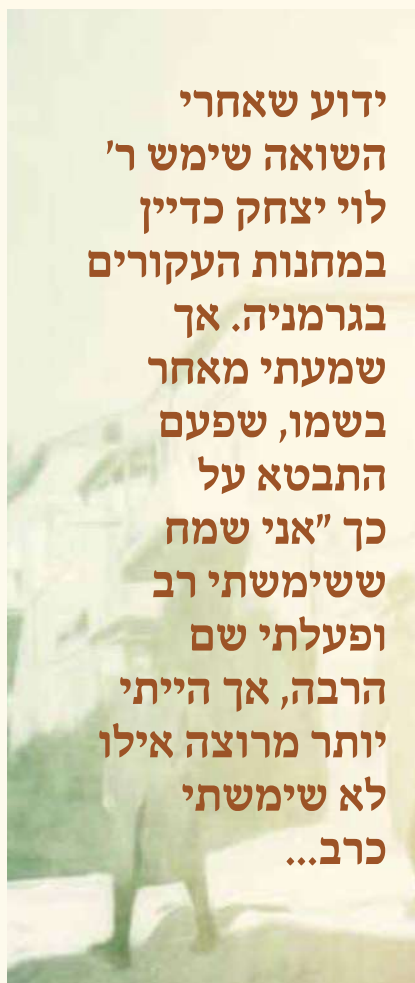
הוא סיפר לי, שבתקופת בחרותו בירושלים היה זה דבר נדיר למצוא אחד שבבעלותו נמצא השולחן ערוך הגדולים (עם המגן אברהם ושאר הנושאי כלים), כי היה נמצא רק שולחן ערוך הקטנים (שכלל את דברי מרן המחבר עם הגהות רמ"א ובאר היטב).

לפני שחזרתי לארצות הברית (כמדומה שזה היה הגיעגענען [- ברכת פרידה] שהיה לי עמו), ביקשתי ממנו דברי פרידה, והוא אמר לי "מען דארף געדענקען זיך זעהן שטענדיג צו מחזק זיין", וכשאמרתי לו שאני רוצה לשמוע משהו יותר (כגון דבר תורה), ענה לי שהדבר הזה - מה שהוא אמר לי חשוב מאד! ולא לחינם מסתיים ב' חלקי ליקוטי מוהר"ן בענין התחזקות (תורה רפ"ב בחלק א', ותורה קכ"ה בחלק ב').

הוא היה גאון גם בתורת הנגלה. פעם ישבתי בשוהל ולמדתי מסכת יבמות, ונתקשיתי בדברי תוספות אחד, וניגשתי אליו שיסביר לי מה שכתוב שם, ועיין ותכף ענה לי בפשיטות.

וחיפשו אם יש כאן מניין. ובאותה עת שהה רל"י בסוכה שבחוץ והתפלל בקול רם, והיה ממש נסים ונפלאות שהשוטרים לא יצאו לשם ולא ראו אותו. לאחר שהם יצאו אמרה לו בעלת הבית "איר ווייסט ווער ס'איז דא פריער געווען" (האם אתה יודע מי היה כאן?). באמצע היום הגיע בחור אחד מחסידי ליובאוויטש לתקוע עברו בשופר.

במוצאי ראש השנה נפל ברעיונו רעיון כביר בס"ד, והוא אמר לר' חיים בנימין ברוד (שהיה אז עמו) שאת כרטיסי הרכבת חזרה לקייב,

הם לא יקנו בתחנת הרכבת שבעיר אומן אלא בתחנה קצרה אחרי העיר, וכן עלו לרכבת עם הכרטיסים האלו בידם. לדאבונם הם הבחינו שגם אותו מלשין נמצא באותה רכבת, וכשהם הגיעו לקייב, ניגש אותו מלשין לאיזה שוטר ומלמל באזניו משהו, ותיכף ניגש השוטר לכיוונם, וכשראה רל"י זאת אמר תיכף לר' חיים בנימין "מהר קח את שני טופסי התיקון הכללי שבידינו והנח אותם מתחת לספסל", כי הפריטים האלה עלולים להפליל אותנו, וכן עשה. וכשניגש אליהם השוטר הוא שאל אותם מה עשיתם

בחיים ולא להיות אצל רבינו בראש השנה, ובמקום זה להיות בכלא ללא אפשרות לקיים מצוות), ואילו אצלו לא היה שייך כלל מצב כזה, כי אם היו תופסים אותו קודם ראש השנה לא היו משאירים אותו עוד בין החיים עד ראש השנה.

כשהגיע בפעם ההיא לאומן, עלה לפנות בוקר של ערב ראש השנה להשתטח על ציון רבינו ז"ל והוא אמר שם את העשרה מזמורים במהירות גדולה מאד, וכלשונו אזוי ווי מען שיסט א פייל פון א בויגען (כחץ מקשת). אך תיכף אחר כך (כמדומה שסיפר שזה היה בציון ממש) חשכו עיניו, בראותו לפניו אחד שהיה ידוע שהוא מלשין לשלטונות (כי על מנת כן שיחררו אותו לאחר שהוא נתפס בידם). רל"י התחנן אליו: "איך בעט דייך האב רחמנות אויף מיר און אויף מיינע קינדער" (אני מבקש ממך, רחם עלי ועל ילדי), וההוא לא ענה לו כלום, רק הלך אחריו קצת מרחק. ורל"י שהכיר כל סימטא בעיר, הלך במהירות גדולה, עד שהיה בטוח שההוא איבד את עקבותיו.

לאחר מכן דפק רל"י על דלת הבית שאנ"ש היו מתפללים שם (כי כבר היה אחר שסגרו את הקלויז) וכשנפתח הדלת וראתה אותו בעלת הבית אמרה: "אוי וואס טוט איר דא, אבער אז איר זענט שוין דא מוז מען אייך אריין לאזן" (אוי, מה אתה עושה פה? אבל אם אתה כבר כאן, אז אנחנו חייבים לתת לך להיכנס להתפלל עם הנוכחים). אחר התפילה החליטו להיות שייטכן ששוטרים יגיעו באמצע התפילה, לכן הוחלט שביום השני של ר"ה יתפללו במקום אחר, אבל הם לא הרשו לרל"י להגיע לשם (עקב חומר העניין אם רל"י ייתפס איתם), ולכן הוא נשאר במקום הראשון והתפלל שם ביחידות. ואכן השוטרים הגיעו אז לבית זה

ר' נתן שטרנהארץ יחד עם ר' אליהו חיים רוזין (אוסף ברג)

פניני הלכה ומנהג

הלכות והנהגות לפי דרכו הקדושה של רבינו ז"ל

- אסור גם משבעה עשר בתמוז. והשיב, שלעולם ניגון זה מותר לזמר גם מראש חודש אב, אלא דבקלוזי באומן הנהיגו שלא לזמר מפני המתנגדים. (א"ה: תלוי איזה סוג ריקוד).

פעם סיפר לי ר' שמואל שפירא שבעיר העתיקה בירושלים היו היהודים קונים חמאה מהערביים עד שנת תרצ"ו (וכמו שהיה מקובל במדינות אירופא, ועל פי ההיתר שחלב טמא אינו מעמיד), אבל אז הפסיקו מחמת שנודע להם (או שחשדו) שהנכרים מערבים דבר איסור בתוך החמאה.

שמעתי ממנו בשם רבי נפתלי כהן מברדיטשוב, שמוהרנ"ת זצ"ל נהג בקיץ לקרות שנים מקרא ואחד תרגום בבוקר יום ו' עם תפילין דרבינו תם, ובחורף היה קורא קודם אור היום. ושאלוהו הלא כתבו גורי האר"י שלא לומר תרגום קודם אור היום, והשיב: "וואס מען האט אנגענומען האט מען אנגענומען, וואס נישט נישט" (מה שקבלנו קבלנו, ומה שלא לא. כלומר, לא בכל דבר נהוג כמנהג האר"י).

עוד שמעתי ממנו, שמוהרנ"ת זצ"ל אמר לענין נטילת ידים שחרית, שבשעת הדחק יכולים לסמוך על זה שכל הבית נחשב כארבע אמות.

שאלתי את רבי שמואל שפירא, אם אחד שרגיל להתפלל כל יום עם זמן קריאת שמע, ואירע לו שהוא במקום שאין שם מנין כזה רק מנין שמתפללים עם זמן תפילה, האם הוא צריך להתפלל ביחידות בזמן קריאת שמע. והשיב שאם יצטרך להתפלל בקביעות במנין כזה בוודאי עדיף שיתפלל מקודם ביחידות. ואף אם אין הדבר נעשה קבע, אלא שאירע לו כן, גם כן יכול להיות שיתפלל מקודם ביחידות. ובפרט לפי מה שהביא הערוך השולחן (או"ח סי' נח סעיף כ) בשם הירושלמי דמה שכתוב במשנה (ברכות ט:): "הקורא מכאן ואילך לא הפסיד כאדם הקורא בתורה" ומותר לומר ברכות קריאת שמע אף לאחר שעבר זמנה, היינו דווקא כשמתפלל ביחידות, אבל במנין אסור לעשות

מן הידועות והמפורסמות היא דבקותם של אנשי שלומינו בקונם ועבודתם את ה' כחסידים הראשונים בכל לב, אך מן הידועות פחות היא העובדה כי אנשי שלומינו היו לומדים מופלגים והיו בקיאים ומדקדקים היטב בהלכות הידועות ושאין. וזה איש שיחינו ר' לייביש שליט"א להעלות על הכתב מעט פנינים והנהגות יקרות, ממה שזכה לשמוע מהחסידים המופלאים ר' לוי יצחק בנדר ור' שמואל שפירא והרי אלו לפניכם.

בהיותי בארץ ישראל הייתי מעלה ספיקותי לפני ר' לוי יצחק, ואף זכיתי להעלות על הכתב מה ששמעתי ממנו ואציגה מעט מזה;

שאלתי את ר' לוי יצחק במה שרבינו ז"ל ומוהרנ"ת הזהירו כל כך שלא לבקר אצל רופא, אם אנ"ש נזהרו בזה? והשיב לי שרק יחידים ממש עשו כן.

כמו כן שאלתי, אם אנ"ש ברוסיה נהגו לקרוא לנולד על שם רבינו בלי שם נוסף? וענה לי, שהקפידו בזה שלא לתת רק שם רבינו בלי שם נוסף, כי ייראו לעשות כן. ושאלתי הלא פלוני [שהיה חסיד ברסלב נלהב ובעל מסירות נפש] קרא לבנו על שם רבינו בלבד. וענה לי: "ער איז געווען א איש פשוט" [הוא היה איש פשוט]. (זהו מה ששמעתי מפיו בעצמי, אבל בני הרה"ח ר' מנחם מרדכי שליט"א אמר לי ששמע בעצמו מפיו שלא הקפידו בזה)

עוד שאלתי אותו, מה היה מנהג אנ"ש באוקריינא אודות אכילה בסוכה בשמיני עצרת, כי לפי דעת השולחן ערוך יש לאכול בחוץ לארץ בסוכה בלי ברכה, והשיב שאכלו בסוכה בשמיני עצרת, וכשחל בשבת אפילו סעודה שלישית, אבל לא ישנו בסוכה בשמיני עצרת.

בעניין מה שנוהגים אצל אנ"ש לזמר משבעה עשר בתמוז ואילך את הפסוק: כי ניחם ה' ציון וכו', ופוסקים בראש חודש אב, דממה נפשך אם מותר בין המצרים - מותר גם מראש חודש אב עד תשעה באב, ואם אסור מראש חודש אב עד תשעה באב

ר' נתן שטרנהארץ (בנו של הרב החסיד ר' אברהם שטרנהארץ זצ"ל) נשא פעם דברים בסיום מסכת, ואמר בתוך דבריו, מדוע מזכירים בסיום מסכת את עשרת בני רב פפא? להראות גדלותם, שלמרות שהיו לו 10 בנים כולם היו תלמידי חכמים. ובלשונו: "אמאהל איז ניט געווען ווי היינט וואס יעדער איינער איז געגאנגען אין ישיבה. אמאל אז איינער האט געהאט צעהן קינדער, איז איינער אויסגעוואקסן א סטאלער, איינער א שניידער, איינער א שוסטער, איינער א שמידט וכו', און איינער איז אויסגעוואקסן א תלמיד חכם. ביי רב פפא איז געווען דער חידוש אז אלע צעהן קינדער זיינען אויסגעוואקסן תלמידי חכמים" (פעם לא היה כמו היום שכל אחד הולך לשיבה, פעם אם היה לאחד 10 ילדים, אז אחד נהיה נגר, אחד חייט, אחד סנדלר, נפח וכו', ואחד גדל להיות תלמיד חכם. אצל רב פפא החידוש שכל עשרת ילדים היו לתלמידי חכמים).

כמו כן שמעתי מפיו כמה שיחות על זקיני הרב מטשעהרין זצ"ל. הרב היה לו חדר מיוחד עם ספרים ששם היה יושן, וגם היה מתפלל שם כל יום כוותיקין ביחידות (כמובא בהלכה למי שרגיל להתפלל כוותיקין), כי המניין התפללו בשעה 6.30 בבוקר. כאשר מביתו שהיה סמוך מאד לבית הכנסת, היה חלון פתוח מול חלון פתוח בבית הכנסת שמשם היה שומע קדיש וקדושה וברכו. כמו כן היה לו מקווה סמוך לביתו ממש, ורק בשבת היה נכנס לאכול אצל השולחן עם הרבנית. כמו כן היה לו הכנה רבה לשבת ובפרט בשעת אמירת "מזמור שיר ליום השבת", וביום שבת עצמו היה איש אחר לגמרי, וניכר זאת בזיו קלסתר פניו.

כשאחד היה מדבר אל הרב מטשעהרין זצ"ל ללא צורך וללא דבר, אמר לו הרב באמצע דיבורו: "א גוטן טאג; א גוטע נאכט" (- יום טוב, לילה טוב) להיות נפטר מעמו.

בארבעת שנותיו האחרונות שהיה מונח על ערש דוי, הוא אמר פעם: "לייגט מיר אפ א ברעט און נעמט מיר אויפן רבי'נס ציון" (הניחוני על לוח עץ ושאוני לציון רבינו הק').

פעם היתה שמחת חתונה לבתו בביתו וכל העם רקדו, לפתע ראו שהרב איננו, חיפשוהו ומצאוהו בחדרו יושב ולומד קודם אור היום, נכנסו לחדרו אנ"ש (ביניהם ר' נייחא אב"ס) והגביהו אותו עם הכסא שישב עליה ורקדו, ושאלוהו למה אינו רוקד, והשיב, אם בני הזוג ידורו יחדיו חמש שנים ויהיה להם בנים, אז אשכור קאפעליעס (כלי זמר) וארקוד. וכן, בטרם מלאו חמש שנים לנישואיהם נתגרשו הזוג (מפי ר' נתן שטרנהארץ שהוסיף: "ער האט גיהאט ליכטיגע אויגן" - היו לו עיניים מאירות).

מפי ר' אליהו חיים רוזין שמעתי, שהיה מנהגו של הרב מטשעהרין שלא לפסוק שום הלכה כשיצא מהעיר. פעם נכנס לאיזה קרעטשמע (פונדק) והיה שם שאלה על עוף, ושאלוהו, צוה הרב שישאלו את בן לווייתו העומד על העגלה (שהיה למדן גדול וכמדומה שהיה מאנ"ש), ושאלוהו, והוא פסק שזה כשר, והרב ז"ל אכל מזה.

כן מפני ההדיוטות שיאמרו שעדיין זה זמן קריאת שמע, ולפי זה בוודאי צריך להתפלל מקודם ביחידות.

עוד אמר לי, שיש עצה לאדם הנמצא במצב כזה, שיתפלל אותו היום ותיקין, ואז מותר להתפלל ביחידות. ואף שהעולם אומרים שזה דווקא למי שרגיל להתפלל ותיקין, איני יודע מהיכן לוקחים זאת. וגם מה שכתוב בביאור הלכה בסימן נ"ח אינו הכרח בדבריו, ובפרט שמקור דין זה הוא ממשנה ברכות דף כב ירד לטבול וכו', ושם אינו נזכר כלל חילוק זה אם הוא רגיל או לא, עכ"ל.

יצוין שר' לוי יצחק בנדר אמר לי, שבאומן הקפידו על תפילת מנחה לפני השקיעה.

אמר לי ר' שמואל שפירא ששמע מר' נתן צבי קעניג, שבין הכת"י שברשותו מצא כתוב שרבינו ז"ל אמר שאין להקפיד כלל אודות המובא בצוואת רבי יהודה החסיד אודות כלה וחמותה ששמותיהן שוים, ע"כ. וכן שמעתי מר' אליהו חיים. [הוספת המגיה - וכן נדפס לאחרונה מכת"י בספר עלים לתרופה מכתבי מוהר"ת משנת תקצ"ו].

אמר לי ר' שמואל שפירא, שמותר לומר לכתחילה ברכות השחר וגם ברכת הנותן לשכוי בינה קודם אור היום אחר חצות, כי הרבה פוסקים סבירא להו דיוצאים אף לכתחילה, ובדיעבד יוצאים אפילו לכולי עלמא, כמבאר במשנה ברורה. וגם ברכת "על נטילת ידים" מותר לומר אז, ואין צריכין לחוש לשיטת החיי אדם המובאת במשנה ברורה, שהיא שיטת יחיד.

דברתי עמו אם צריך לומר ברכת התורה כשקם קודם חצות, ואמר לי שהוא מסופק בזה זמן ארוך, וגם מסופק שאם אמר קודם חצות אם צריך לחזור ולברך כשהגיע עלות השחר.

פעם אחת דברתי עמו אודות ענין "לא תתגודדו", ואמר שמי שנפול נפילת אפים שחרית על יד שמאל בעת שאין כולם נופלים (על צד זה) אפשר דלא שייך ביה לא תתגודדו דאין הדבר בולט.

דברתי עמו אודות אם מותר להכנס עם ספר בבית הכסא עם כיס אחד. והשיב, שכמדומה לו שמותר. ועוד שאלתי, אם הכריכה של הספר חשוב כיסוי, והשיב הן (ולא כהחולקים על המשנה ברורה הלכות בית הכנסת).

שאלתי, אם אחד עומד בא-ל ארך אפים, ובתוך כך הציבור אומרים כבר השלש עשרה מידות אם מחוייב להפסיק ולומר עמהם, או לא, משום שיש לו עצה לומר ה"ג מדות ביחידות כקורא בתורה, או אפשר דלא יעשה כן משום אף דפסקינן דמותר בכהאי גוונא, מכל מקום לכתחילה אין להכניס עצמו במחלוקת אם אפשר לו בענין אחר. והשיב, דזה זמן ארוך שיש לו מבוכה בענין זה, אבל נראה דאין צריך להפסיק.

שאלתי אותו, כידוע שרבינו ז"ל אמר שזמן חצות הוא תמיד שש שעות אחר צאת הכוכבים בין בקיץ בין בחורף, האם זה דווקא לענין תיקון חצות, ולא לשאר דברים הנוגעים לזמן חצות, ולענין זה יאמרו דזמן חצות הוא כמו שנוהגים העולם ("ב שעות אחר חצות היום), בין בקיץ בין בחורף, כי יש סברא לחלק ולומר דרבינו ז"ל אמר דוקא לענין תיקון חצות כי אז עת רצון, ולא לשאר דברים. והשיב, שבדבר זה יש לו מבוכה זמן ארוך, ובשערי ציון כתב בפירוש זמן חצות תמיד שש שעות מצאת הכוכבים, בין בקיץ בין בחורף, וכשקם יאמר ... וגם במגן אברהם כתב זמן חצות כנ"ל, ואם היה חילוק בין תיקון חצות לשאר דברים היה כותב זה. ובין אנ"ש היה המנהג לומר כל הברכות אחר זמן חצות הנ"ל, עכ"ל. וכן אמר לי הרב ר' לוי יצחק בנדר שכן נהגו אנ"ש לגבי כל הדברים עכ"ל.

שאלתי מר' שמואל שפירא באחד שקם קודם חצות אם מותר לו לאכול, כי המקובלים כתבו בשם הזוהר הק' שכשקם אסור לאכול אף שהוא קודם עלות השחר, ואפשר שזה דוקא כשקם לאחר חצות. והשיב לי, דקודם חצות מותר לאכול (לפי שעדיין נקרא יום שלפניו), ולאחר חצות אסור ע"פ הזוהר אף שקם קודם חצות. וראה ברורה, לפי שכתוב בזוהר הקדוש שכשקם בחצות אסור לאכול וכו', וידוע שכתב שצריך להיות ניעור בנקודת חצות ממש, ועל כרחך צריך לקום מעט קודם חצות (וזה הפירוש 'כשקם בחצות'), ועל זה כתב דאסור לאכול עכ"ל.

שאלתי, אם בחור (שאינו מתעטף בטלית גדול) כשישן בציצית מה יעשה שיוכל לברך. והשיב, שעל אותו טלית קטן, אף שפושטו כרגע ושוב לובשו, אינו מותר לברך, רק יקח טלית קטן

אחר, וילבש ויברך. ולפי שיש מחלוקת אם הולך למקוה ופושטה אם צריך לברך כשחוזר ולבושה, ואף שפסקינן דאין צריך לברך, מכל מקום לא יכניס עצמו בספק, וימתין מלברך על הטלית קטן עד לאחר שיצא מן המקוה.

עוד אמר לי שכשישן בציצית בלילה יישן באותה שלבש ביום, דאם לא, נקרא כסות המיוחד ללילה וכשלושה בלילה פטור מציצית לכולי עלמא, ולמאי לובשה. ושאלתי אותו, שיש עצה שאותו טלית קטן שלובש בלילה ילך ביום בבוקר שעה או שתיים, ונקרא בגד המיוחד ליום גם כן וחייב בציצית אף שלובשו בלילה להרא"ש. והשיב, שמכל מקום כיון שרוב הזמן שלבוש בו הוא בלילה נקרא בגד המיוחד ללילה. אמנם אפשר שכשהולך כל יום בבוקר בקביעות שעה או שתיים נקרא בגד המיוחד ליום גם כן (וכן כתב בפשיטות בספר 'משמרת שלום' להרבי מקוידניוב זצ"ל). אבל מכל מקום העצה הנכונה שיהיה לו שתי טלית קטן, וכל יום ילבש אחרת עד ליום המחרת, ואז יוכל לברך גם כן (על הטלית קטן השני שהוא מחליף בבוקר כנ"ל), וינצל מזה משום ספק ברכה, עכ"ל.

עיין בליקוטי מוהר"ן תורה כא סוף אות י"א: וזהו: ליבושה ויתשחק ליום אחרון ר"ת אלול, ועיין בליקוטי מוהר"ן תנינא תורה פ"ז שכוונות אלול הם תיקון לפגם הברית. ונלע"ד לרמז שדבר זה בעצמו מרומז בתחלת הפסוק הנ"ל, עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון, כי 'עוז' הוא תיקון הברית כמו שמביא רבינו ז"ל בתורה י"א אות ד' (בו עז בו תוקפא עיין שם), היינו על ידי ליבושה ויתשחק ליום אחרון שהוא ר"ת אלול, נעשה "עוז", דהיינו תיקון הברית. ואפשר עוד לומר, דבהדיא דרש בזוהר על הפסוק עוז והדר לבושה וכו', שהולך על תיקון הברית, כלומר מי שהוא במדרגה זו אז "ותשחק ליום אחרון" ואינו מתיירא ממלאך המות.

בליקוטי מוהר"ן כתוב שברית ואמונה אינון חד, ולענ"ד להסמיך לזה מה שכתוב בתהלים קפ"ט ע"ח: "ולא נאמנו בבריתנו". (ועיין בתורה ל"א אות ג: "ודע שאין קיום אמונה אלא על ידי בחינות ברית, בבחינות [תהלים פ"ט] וברית נאמנת לו").

התנוצות בחיפה האדומה

סיפור התקרבות – הר"ד איתמר טפליצקי הי"ד

הוא נולד בחיפה האדומה. את הפסוק 'שמע ישראל' הוא לא הכיר, ודבר רבינו הקדוש ושמעו לא ידע. סביבתו הקרובה הייתה עויינת לכל מנה שדיח של דת הריח ממנו, ומאכלי פיגולים היו דבר מצוי בשכונת ילדותו. אך רבינו הקדוש הצופה למרחוק גם על הנשמות הנמצאות בשאול תחתית ומתחתיו, לא נתן לו מנוחה, עד שזכה להכיר את בוראו, ומתוך עקשנות הקדושה להתקרב למקור האמת אוד האורות הנחל טובע.

נחמן ב"ץ

אחר. לא ידעתי דבר, כמובן שכשהיו מדברים על שומרי התורה והמצוות, הכל היה בזלזול נוראי וליצנות נוראה, כל דבר שהיה קשור ליהדות הפך ללעג ולקלס.

אני מספר את כל זה - בשביל להראות עד היכן גדול כוחו של רבינו הקדוש ושתבינו מהיכן 'שלף' אותי - משיא הטומאה והאפיקורסות. בלימודים בבית הספר, לימדו אותנו מתוך ספרי לימוד של האפיקורסים הכי גדולים, הכל כדי לקרוע מאיתנו כל שביב של יהדות, וכדי שאם אי פעם ניפגש עם אדם ששומר תורה ומצוות, זה לא ישפיע עלינו, לאחר כל השטיפות מוח הנוראות שנעשות כנגד כל דבר שמייצג את התורה והמצוות.

ה' יתברך הוציא אותי מעומק הטומאה

"נולדתי להורים שהיו רחוקים מכל ריח של יהדות, אבי בא מבית שנטש את הדת, כבר מספר דורות רח"ל. אמי אמנם זכתה לגדול בבית של שומרי תורה ומצוות, אך הצינונת הארורה השתמשה בתמימות המרוקאית הטהורה, פעלה לחלן את כל הבני הנוער של אותו דור, וגרמה גם לה להניח את מסורת אבותיה מאחורי גבה.

כך גדלתי ללא ידיעה בסיסית ביהדות, אפילו את הפסוק "שמע ישראל" לא הכרתי. עיר ילדותי - חיפה, הייתה סמל ודוגמא לכל טומאת הצינונות, חילולי שבת בריש גלי, חנויות שמוכרות דבר

סבי מצד אמי, אמנם שמר תורה ומצוות, אך אנחנו היינו מגיעים אליו בשבת, רק לאחר שהוא סיים עם הקידוש וכל המנהגים. מבחינתנו הוא היה שייך לעבר, פרימיטיבי. עד כדי כך היינו רחוקים, שאפילו בר מצווה לא עשו לי, לא הנחתי תפילין. לא ידעתי מהם בכלל. לא ידעתי מאומה!

אדם ללא תכלית, כגוף בלא נשמה

בגיל שמונה עשרה, חזר אחד מהחברים הטובים שלי בתשובה. הדבר גרם לי להלם מוחלט. לא הבנתי מדוע אדם מוכן להכניס את עצמו למסגרת של כללים וסייגים כה נוקשה, למרות שמבחינה חוקית אינו מחוייב להם. שאלתי את עצמי, למה? מה זה חסר לו? מה מועילה לו היהדות?

מכיוון שהיית חנון אותי ברצון לחקור כל דבר, ולהגיע לחקר האמת עד הסוף, החלטתי שאני חייב לבדוק את העניין. שאלתי את החבר היכן אני יכול לקבל תשובות לשאלות שיש לי, והוא הפנה אותי לרב, אותו הכיר כשעשה את דרכו ליהדות.

מעניין לציין שאותו רב הינו חסיד ברסלב שנשמתו, ומקפיד לנסוע לרבינו על ראש השנה, אך זאת נודע לי רק לאחר שהתקרבותי בעצמי. הרב פתח עמי בסדרת שאלות על תכליתי בעולם, מי ברא אותי ולשם מה, כך, עקב בצד אגודל הוא הוכיח לי שהתורה והמצוות הם מקור חיותו וחיו של יהודי, ובלעדיהם, כל העולם כולו הבלבלים, הכל הבל.

הוא שאל אותי בתמימות "כשאתה אומר את המילה 'אני', אתה מתכוון לגוף שלך?" ואני מייד השבתי לו, בלי התמהמהות יתר, "ברור שהכוונה לנשמה!" ואז קלטתי ש... אם יש לי נשמה, כלומר, יש משהו שמחיה את הגוף שלי, בניגוד למת שגופו קיים, אך הוא לא חי, הרי שלנשמה יש תכלית מסויימת בעולם, ואולי הגוף הוא רק כלי לקבל את הנשמה.

הדרך לא הייתה פשוטה. מהמורות רבות חיכו לי בדרכי, תאוות העולם הזה, שהתרגלתי אליהם מילדות לא עזבו אותי בבת אחת. אך האמת הייתה חזקה מכל. נרשמתי לישיבה בחיפה, שם למדתי במשך שלוש שנים, יומם ולילה, וזכיתי להכיר את נועם התורה והמצוות.

כל 'השתפכות הנפש' בלילה אחד

ההיכרות הראשונה שלי עם חסידות ברסלב הייתה באותם שנים, בהיותי בצבא הציוני, כשמצאתי במחנה הצבאי את הספר הקדוש 'השתפכות הנפש'. פתחתי את הספר, ומרוב התלהבות מתוכן הדיבורים הקדושים, לא הנחתי אותו מידי. במשך לילה שלם הגיתי בו, עד שסיימתי את כולו.

אך עדיין לא הכרתי מעבר לכך.

הוריי התנגדו בתחילה לשינוי שחל בי, בפרט אבי שלא הכיר צורה של יהודי שומר תורה ומצוות, אך בגיל כזה כבר לא היה עם מי לדבר... כך הלכתי צעד אחרי צעד בהתקרבותי לאבי שבשמים. על מנת להשתחרר מעול השירות הצבאי אליו הייתי מחוייב, התחלתי 'להחזיר' בתשובה את כל החברים, ובכל כמה ימים קיימתי - ללא בקשת רשות - כנס של קבלת עול מלכות שמים, מהר מאד הם קלטו עם מי יש להם עסק, ושחררו אותי לנפשי.

עם השנים, החלה אמי שכאמור הכירה את היהדות, לשמור שבת ולקיים עוד ועוד מצוות, ללכת לקברי צדיקים. וכשהתחלתי לחזור בתשובה, היא סיפרה לי שכשהייתי קטן, היא הכניסה אותי לחדרו של סבא רבא שלי שהיה יהודי צדיק וקדוש הרב משה אבוחצירא זצ"ל ממשפחת הבבא סאלי, והוא שהיה כבר בגיל מופלג ועיוור בשני עיניו, בירכני שאזכה לחזור בתשובה. הברכה התקיימה לאחר שמונה עשרה שנה.

לאחר לימודי בישיבה, זכיתי למצוא את זיווגי בחסדיו יתברך, ועברתי לגור בבית שמש, שם ב"ה נכנסתי לכולל אברכים. ומאת השם הייתה זאת, שעל פי עצתו של הרב הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א עברתי לבית שמש, ולא נשארתי בחיפה, כך זכיתי להכיר את הרבי שלי, הוא רבינו הקדוש זיע"א, ואת תלמידיו אנשי שלומינו היקרים הגרים בה.

אפשר לעבוד את השי"ת גם עם חיות

בישיבה ובכולל, שהיו בשבילי המקום הקדוש ביותר, הסבירו לי מה נקרא טוב ומה לא כל כך, ובין היתר הרחיקו ביותר את ספרי ברסלב ותהלוכותיה, כתוצאה מהבורות המאפיינת את אלו שלא זכו להתבשם מהאור העצום של רבינו הקדוש, אך דווקא דבר זה יצר אצלי צימאון ורצון להבין מה זה הדבר הזה, לחקור ולדעת, למה כל כך מתנגדים לדרך הזאת, שגם בעיני נתפסה מוזרה בהליכותיה.

אלא שהאברך המתמיד ביותר בכולל, נמנה על אנשיו של הרבי, והוא בעצם שקידתו הגדולה וחוזקו בקיום המצוות, הצליח לגרום לי להבין שברסלב אינה החיצוניות שבה בחנתי אותה. הוא היה חסיד ברסלב בכל רמ"ח אבריו והרבה לעסוק בתורותיו ושיחותיו של הרבי הקדוש.

החלטתי לפתוח את הספר ליקוטי מוהר"ן וללמוד אותו. אך מכיוון שהרחיקו ממני כל מגע עם ספרי קבלה וחסידות, לא מצאתי בו את ידי ואת רגלי. ואז הגיע האברך היקר שכבר זכה לטעום מהיין ההונגרי והציע לי ללמוד עמו בחברותא. התחלנו ללמוד את

כשמצאתי במחנה
את הספר הקדוש
'השתפכות
הנפש'. פתחתי
אותו, ומרוב
התלהבות מתוכן
הדיבורים
הקדושים, לא
הנחתי אותו מידי.
במשך לילה שלם
הגיתי בו, עד
שסיימתי את כולו

ואז הגעתי לצומת מסוכנת.

מצד אחד, הרגש אמר לי שזה האמת, זה הרי מה שמחבר אותי באמת ליהדות, וזה מה שנותן לי חיבור אמיתי להשם, אבל השכל מהצד השני, ניסה לבלבל אותי. כל המושגים שסביבי עניין הצדיק, ההתקשרות לצדיק, האמונה בצדיק, קברי צדיקים, שכמעט ולא היו קיימים בעולם בו חייתי, לבטל תאוות ולתקן מידות רעות על ידי התקרבות לצדיק האמת, לא היה נראה בכלל דבר ששייך. ועוד להגיד שיש פה צדיק לפני כמאתיים שנה שהוא ראש כל הצדיקים.

בכולל בו למדתי, האברכים קיררו אותי יותר ויותר, הם דיברו נגד כל העניינים הללו בצורה מזלזלת, וניסו כל הזמן להסביר להיפך ממש. וההתנצחויות והוויכוחים הללו גרמו לי לחיבוטי נפש גדולים, מלחמה פנימית גדולה. שאלתי את עצמי: מה האמת, מה השי"ת רוצה ממני באמת? הייתי בוכה להשי"ת, 'אני רוצה להתקרב לצדיקים, וכל אלו שאני תמיד ראיתי בהם מוריי ורבותיי מזלזלים בזה ולועגים לזה'. כך גם השינוי החיצוני, הן בלבוש והן בסגנון התפילה וכדומה.

בחסדי השי"ת התחלתי לעשות בירור גדול, בכל העניינים הללו, יחד עם כמה ממשפיעי אנ"ש, בכל נושא ונושא בחסידות ברסלב, ומזה התחבר אחר כך הספר 'ש"ת פליאות חכמה' שנתחבר מלכתחילה רק כדי לתת לעצמי תשובה, אך מאז ב"ה כבר עשה נשמות רבות חדשות ויקרות לחסידות ברסלב מקהילות רבות. חמש שנים חקרתי את כל ענייני ברסלב על פי הראשונים והאחרונים, ומצאתי ועניתי בסיעתא דשמיא על כל התמיהות המתעוררות אצל רבים הנכנסים בשערי היכלו של רבינו הקדוש.

לפני תקופה קצרה, התקשר אלי בחור מיישיבת סלבודקה, ואמר לי שהוא קרא את כל הספר מתחילה ועד סוף, הוא זכה להכיר את דעת רבינו הק' בצורה נקיה.

חיי עולם בקדושת רבינו

ב"ה, מאז ועד עתה, אני זוכה יותר ויותר להתברר באמונה ברבינו הקדוש, לבא אליו כל שנה ולהבין יותר, להתנקות יותר, להתחבר יותר, לקיים את העצות, להתבודד, לעבוד את השם בשמחה, לראות את הנקודות הטובות, לחיות חיי יהודי אמיתי, חיים של רצון, של השתוקקות, של כיסופים, של אהבה להשם יתברך, וכמובן להפיץ ככל יכולתי את האור לעוד ועוד יהודים. עצות ששום דבר לא ישווה להם.

לסיום, אחרי כל המסע שעברתי, מאיפה שהגעתי ועד היכן שהביא אותי רבינו, אני מרגיש ממש גאולה, רבינו גואל את נפשותינו מכל העולם הזה. הוא הולך וגואל את העולם מהבליו, והשי"ת יעזור שיתגלה גדולתו ותפארתו לעיני כל, ויבא משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

תורה ד' בליקוטי מוהר"ן, התורה שמדברת מעניין וידוי דברים לפני הצדיק, ואני... אורו עיני... גיליתי שיש חיים... שאני יכול להמשיך ליהנות, כן! גם פה בעולם הזה, הנאה רוחנית קדושה, לשמוח עם המצוות, ללמוד תורה מתוך חדוה.

מי שמתקרב לרבינו יודע שההתקרבות היא תשובה על תשובה. וזה מה שקרה לי, חזרתי אל ה' בפעם השנייה בחיי. המשכתי ללמוד עוד ועוד תורות על הסדר, והרבי מילא לי את המצברים באמונה, אמונה בה', אמונה בצדיק, אמונה בעצמי, הרגשתי תקוה גדולה, תקוה שגם אני יכול לזכות להתקרב להשם, במקום שבו אני נמצא, בדרגה שלי וביכולות שלי.

רבינו הוא נשמת משה רבינו בעצמו

לאחר שנה של לימוד ליקוטי מוהר"ן, רציתי לנסוע לרבי. באותם זמנים, חיכיתי לישועה מסוימת, והחלטתי לנסוע יחד עם בני ביתי לציון של רבינו באומן. ומה אומר לך ואיך אתאר את מה שאירע שם ב'חדרו' של רבינו... בכיתי את נשמתי כמו ילד קטן... למרות שאני אדם שבקושי בוכה... וכלל לא הצלחתי להבין למה אני בוכה... במשך חצי שעה לא הפסקתי לבכות...

את ההרהורים של התשובה וההשתוקקות להשם שהיו לי באותם רגעים, אינני יכול לגלות אפילו מפי לליבי... הרגשתי באותם רגעים כי כעת סיימתי מסע של ארבע שנים, של התקרבות להשם יתברך, שבהם חיפשתי את תפקידי בעולם הזה, ופתאום הרגשתי שהגעתי למקום הנכון, ל'אבא' האמיתי שלי, בגיל עשרים וארבע קרא לי הרבי ואמר לי 'בא, אתה שייך אלי'...

כהשלמה להתקרבות המלאה לרבינו הק', בדיוק באותם הימים שהה באומן הרב ארז משה דורון, ובשיעור שנתן בחצר הציון, הסביר את עניין יחידי הדורות, ואת גודל הסודות והתורות הנוראות שהם הורידו לעולם, כל אחד בדורו הוא, ושהם ממש נשמת משה רבינו בעצמו. מדיבורים אלו זכיתי להבין שרבינו הוא לא עוד צדיק כמו כל הצדיקים, אלא הוא הצדיק שבדור, ולחיבור איתו יש משמעות אחרת משאר גדולי הצדיקים.

באמת כל ההתרחקות הוא כולו התקרבות

חזרתי לארץ. וכמובן שהתחילו המניעות. כאמור, המקום שבו למדתי וחונכתי לתורה ומצוות, היה כולו מנוגד לכל הסגנון והצורה של חסידות ברסלב, ובעיקר כנגד הדיבורים הנוראים של רבינו הק' על עצמו, ועוד דברים מופלאים שלא הצלחתי להבינם כלל וכלל, לדוגמא; מה שרבינו אומר שבדיבור בעלמא הוא יכול להוציא אדם מן הגהינום וכמו שדוד המלך אמר 'בני' שבעה פעמים כדי להוציא את בנו אבשלום משם, לא הצלחתי להבין בשכלי המצומצם היאך ייתכן כדבר הזה, וכך גם הרבה מההנהגות שרבינו כל כך מפאיר ומגדל, חוץ מלימוד התורה וקיום המצוות המוכרות לי בפשיטות.

ניסים בהפצת ספרים

ממרחק, והגיעו במיוחד כדי לקנות ספר כלשהו.

מלבד מכירת הספרים שבשגרה, בהילולות מוהרנ"ת בשנים האחרונות, התקיימו במקום מכירות ספרים המוניות. מודעות רבות נתלו ברחבי העיר, בזכותם באו רבים לרכוש את הספרים. חלק גדול מהם אף השתתף בהילולא עצמה.

מי שמנהל את מכירת הספרים בפועל הוא הרב דוד לוי. לימינו עומד הרב ישעיה חנון, שהתגורר עד לא מכבר בצפת, והוא זה שהזמין והביא את הספרים למקום.

ניתן את רשות הדיבור להר' ישעיה שיתאר את כל שלבי התפתחות מכירת הספרים, עד הגיעה לממדיה הנוכחיים:

הייתי נוכח בעת שפינו את הקרוון של 'אור הרשב"י' מתחת לצינונו של רבי שמעון במירון. ראיתי את הכמות הגדולה של ספרי ברסלב שהיו במקום, ספרים הנראים כחדשים. משפנתי לאחראי וביקשתי לקנות את אותם ספרים, האחראי נקב בסכום של כמה אלפי שקלים.

משום מה, הרגשתי דחף פנימי לקנות את הספרים. רכשתי את הספרים ולקחתי אותם לביתי למשך תקופה. עד היום, כשאני משחזר את אותו מעשה, אינני יודע מה דחף אותי לכך.

זמן מה לאחר מכן, פנה אלי הרב דוד לוי מקרית שמואל. הוא סיפר לי, כי בקהילתו חלה התעוררות גדולה ללמוד בקביעות את הסדר של 'אוצרות הנחל', וביקש ממני שאקנה בעבורו 7 סטים.

פניתי אל אחד הנציגים של הרב בצלאל נהרי המתגורר בצפת, וקניתי את הסטים שביקש.

בעת שהזמנתי רכב שיקח את הספרים לקרית שמואל, חשבתי לעצמי: הרי יש במקום מכירה קטנה של ספרים. אולי משמים זימנו אלי כל הספרים כדי שאשלח אותם לקרית שמואל?

ממחשבה למעשה. העמסתי על הרכב את כל הספרים, ושלחתי אותם ליעדם בלא שהתבקשתי.

הרב לוי שראה את הספרים, לא הבין מה הם קשורים אליו. התקשרתי להסביר לו שכמות הספרים ששלחתי ישדרגו את כל מכירת הספרים, וכי אינו נדרש לשלם כעת עבור הספרים.

לשמחתי הוא הסכים לאחסן אצלו את כל הספרים. אך הוא טען בפני, כי יקח לו שנה שלמה למכור את כמות הספרים ששלחתי.

למפרע התברר שצדקתי. ברגע שהיה במלאי הרבה ספרים, גם היקף המכירות גדל. ספרים אלו גרמו לו להמשיך ולהזמין עוד ספרים לפי הצורך.

לאחר שרבים החלו לפקוד את מכירת הספרים, ביקש ממני הרב

לאחר שבנילין הקודם סקרנו את הפצת ספרי רבינו בעיר צפת, נעבוד כעת להפצת ספרים נוספת בצפון – מכירת הספרים הגדולה בקרית שמואל.

מכירת הספרים בקרית שמואל מתקיימת בבית הכנסת ברסלב בעיר. בית כנסת שהכפיל ושילש עצמו בשנים האחרונות.

המתפללים בבית הכנסת, וכן המזדמנים והמבקרים במקום, הם הגרעין הגדול של הקונים. רבים מהם מעבירים את הבשורה הלאה לתושבי האזור, שגם הם באים בהמוניהם לקנות את ספרי ברסלב. מדובר בתופעה פלאית ממש, היות ואין בקרית שמואל מעוז של חסידי ברסלב.

הפצת הספרים משמשת גם את כל אזור חיפה והקריות, עד עכו ונהריה. המפיצים היקרים נתקלים כל העת ביהודים שנסעו ברכבם

לוי שאזמין עבורו כמות של ספרים בכשלוש עד ארבע אלף ש"ח. אני, שהאמנתי בכל ליבי בפוטנציאל של קרית שמואל, החלטתי שוב להפתיע אותו.

היה לי באותו זמן סכום כסף גדול. בכסף שהיה ברשותי, רכשתי ספרים בשווי של כעשרת אלפים שקלים!

הזמנתי רכב מסחרי שיקח את כל הספרים, והצטרפתי אליו בנסיעה לקרית שמואל. הרכב נעצר בקול חריקה בפתח בית הכנסת וגרם לכמה מהשוהים במקום לצאת החוצה. כשראו את ארגזי הספרים, הם חשבו כי יצאתי מדעת.

הכמות שהבאתי היתה גדולה עליהם בכמה מידות. זה היה בשבילם כמו להכניס פיל הביתה... אך אני לא נרתעתי. שכנעתי אותם לקנות ארון עבור מכירת הספרים. הבטחתי להם שהספרים ימכרו במהירות ונצטרך להביא עוד כזה משלוח.

'יצוין', כי מרבית הספרים נרכשו בעזרתם ובסיועם של הפצת הספרים 'הפינה של רבינו' בצפת.

הספרים נמכרים במחיר הקרן ממש. ה' עזר לנו פעמים רבות שהצלחנו אף לחסוך את דמי המשלוח.

בקרית שמואל מתקיימים שיעורים רבים ממשפיעי אנשי שלומנו. כמה וכמה מהם, בעת שהגיעו למסור את השיעורים, צירפו אליהם כמה ארגזי ספרים.

קרוב משפחתי היה אמור לנסוע לקרית שמואל. רציתי לבקש ממנו שיקח אתו ברכב ספרים, אך לא הצלחתי להשיגו. למרות זאת הכנתי את הספרים, כדי שאם בכל זאת אשיג אותו, אוכל לשלוח איתו מיד את הספרים.

דקות לאחר מכן, ירדתי לרחוב וראיתי חבר הנוסע ברכבו. החלון היה פתוח וצעקתי אליו: להיכן אתה נוסע? הוא ענה לי בחזרה: 'לקרית שמואל!' ביקשתי ממנו ליטול חלק בהפצה. הוא כמובן הסכים, ועל אתר העמסתי על רכבו כמה ארגזים.

עסק ההפצה מלווה אותי כל הזמן. בכל עת שאני זקוק לישועה, אני מקבל על עצמי להגביר חיילים בעסק ההפצה.

אני נוהג להרבות בתפילה על עסק ההפצה: שאזכה ליטול חלק בהפצה, ושכל העסק הקדוש הזה יצליח, כל ארגון ומפיץ בתחומו. ראיתי בזכות תפילות אלו פלאות ממש.

מלבד התפילה על עצם הפצת הספרים, אני מתפלל שהקונים יפתחו וילמדו את הספרים, שלא יסתפקו בסגולת השמירה שיש לספרי רבינו הקדוש.

כיום, המכירה כוללת שלושה עמודונים גדושים בספרים רבים מכל

ההוצאות לאור. אנשים רבים מכל גווי הקשת באים ומבקשים לקנות ספרים.

אם ב'אוצרות הנחל' עסקנו, נזכיר עובדה נוספת בהקשר זה:

לפני תקופה פנה אל הרב דוד לוי אברך אמריקאי חשוב, אחד שכלפי חוץ לא היה נראה שיש לו כל קשר לברסלב. האברך ביקש בשקט לקנות סט של 'אוצרות הנחל'. מי שמבקש לקנות סט כזה, זו הוכחה ברורה כי הוא כבר שקוע עמוק במימי הנחל נובע מקור חכמה.

כמוהו, ישנם רבים שטעמו את טעמה של חסידות ברסלב. עלינו מוטל להגיע לכל אותם אנשים, לתת להם אפשרות לקנות את הספרים.

התוצאות של מכירת הספרים אף ניכרים בשטח. ציבור המתפללים בבית הכנסת הולך וגדל, כמה וכמה אנשים כבר זכו להגיע לאומן. זכויות אלו נזקפות למכירת הספרים.

אשרינו שאנו זוכים לעסוק בעסק של קירוב הגאולה!

הופיעו!

גיליון שבט תשפ"ה | אבן קשדה לבית ולמשה

המציל החסידי
על היהודי שהפך את ארצות הברית והיה חסיד אמיתי בכל לב // שיחה מרתקת עם מחברו של ר' צבי אריה רוזנפלד מרת ג. קרמר

ר' שמעון הגדול
הוא היה צדיק וקדוש אבל לנו הוא היה אבא שתמיד נזכור // המדעי-פילי החסידי ר' שמעון שפירא מתגלה לרגעים נדירים בחייו המיוחדים

טיפול עשרת אלפים
עם חזית לרגע
בני אילנה שבעה וחסד
לחמידי נדמלג - אמלוג
הרונק בונתח במיה

האונקולוג האוקראיני
גדול שמאיים למוטט את החיים הגיע לחינו בתחום של "שינר" באומן ראש השנה

ת שבינוי מחבון שהוא עצה לחיים
נה - מדור קומיקס חדש לילדים
לבני - מדור מקבצים חדש

להצטרפות חייגו עכשיו: 079-5682867 שלווחה 2